

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W ZIELONEJ GÓRZE



STAN SANITARNY MIASTA ZIELONEJ GÓRY w 2024 ROKU

Zielona Góra, marzec 2025 rok

Opracowano:

**w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej
w Zielonej Górze**

Zespół autorski:

*Joanna Adamczyk, Agata Aleksandrowicz,
Maria Chrucka-Krzeszowska, Agnieszka Ganczar,
Marcin Kozłowski, Alicja Nikodem,
Barbara Stadnik, Aneta Tonder, Liliana Gintowt*

Opracowanie i korekta:

*Anna Roskwitalska
Ewa Podgórska*

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W ZIELONEJ GÓRZE

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zielonej Górze

ul Jasna 10

65-470 Zielona Góra

Tel: (68) 325 46 71 do 75, fax. (68) 351 47 96

<http://www.gov.pl/wewb/psse-zielona-gora>

<http://www.bip.wsse.gorzow.pl/pssezielonagora/>

e-mail: psse.zielonagora@sanepid.gov.pl



Jako Państwowa Inspekcja Sanitarna nadzorujemy i kreujemy działania mające na celu dobro i zdrowie publiczne obywateli. Naszym celem jest minimalizowanie negatywnego wpływu bieżących wydarzeń na życie mieszkańców naszego regionu - informujemy, aktywizujemy i edukujemy.

Państwowa Inspekcja Sanitarna to wyspecjalizowana instytucja wykonująca zadania z zakresu zdrowia publicznego, poprzez sprawowanie kontroli i nadzoru nad warunkami higieny w różnych dziedzinach życia, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez opracowanie i wdrażanie programów i planów działań zapobiegawczych i przeciwepidemicznych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna podlega ministrowi właściwemu do spraw zdrowia i kieruje nią Główny Inspektor Sanitarny jako centralny organ administracji rządowej.

Powiatowa Stacja jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym, finansowanym z budżetu państwa, w stosunku do którego uprawnienia organu tworzącego posiada Wojewoda Lubuski. Obszarem jej działania jest Miasto Zielona Góra i powiat zielonogórski.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna wchodzi w skład rządowej administracji zespolonej w województwie i działa na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

Na terenie powiatu zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonuje Powiatowy Inspektor Sanitarny przy pomocy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej, poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia, określonych w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W skład Powiatowej Stacji wchodzi dwa oddziały merytoryczne: Oddział Nadzoru Sanitarnego i Oddział Laboratoryjny.

Oddział Nadzoru Sanitarnego sprawuje nadzór nad warunkami:

1. higieny środowiska;
2. higieny pracy w zakładach pracy;
3. higieny procesów nauczania i wychowania;



4. higieny wypoczynku i rekreacji;
5. higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku;
6. higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Ponadto, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny podejmuje działania w zakresie opiniowania i uzgadniania dokumentacji projektowej pod kątem wymagań higieniczno – sanitarnych, a w zakresie działalności oświatowo – zdrowotnej, promuje i wytycza kierunki przedsięwzięć zmierzających do zapoznania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzuje zasady racjonalnego żywienia, metody zapobiegania chorobom zakaźnym oraz pobudzania aktywności społecznej na rzecz własnego zdrowia.

W działalności inspekcyjnej wdrożono system zarządzania zgodny z normą PE-EN ISO/IEC17020:2012 – *„Ocena zgodności – Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję.”*

Sposób wykonywania kontroli sanitarnych regulowany jest między innymi przez ujednolicone procedury kontrolne wprowadzane zarządzeniami Głównego Inspektora Sanitarnego. Jednolite w całej Polsce procedury kontrolne służą podniesieniu jakości wykonywanych kontroli, ujednoliceniu wymagań oraz eliminowaniu przypadków uznaniowości i różnej interpretacji przepisów prawnych przez pracowników prowadzących kontrole sanitarne .

Oddział Laboratoryjny wspomaga działalność kontrolną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, poprzez badanie próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, badanie parametrów fizycznych i chemicznych środowiska pracy oraz badanie próbek materiału biologicznego między innymi w kierunku wykrywania bakterii *Salmonella sp.* i *Shigella sp.*

Działalność laboratoryjna prowadzona jest w oparciu o system zarządzania zgodny z PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 – *„Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”*.

Od 1 lipca 2005 r. Oddział Laboratoryjny posiada Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 622 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji, który stanowi potwierdzenie



kompetencji laboratorium do wykonywania badań w obszarach badań wody, mikrobiologii medycznej i środowiska pracy. W 2021 roku Oddział Laboratoryjny uzyskał przedłużenie akredytacji do 30 czerwca 2025 roku. W ramach uczestnictwa laboratorium w krajowym systemie akredytacji przeprowadzane są coroczne oceny auditorów Polskiego Centrum Akredytacji. W 2025 roku przegląd Polskiego Centrum Akredytacji odbył się w dniach 27.02-04.03.2025 roku.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wymaganiami stawianymi przez Główny Inspektorat Sanitarny i kierownictwo instytucji, w Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Zielonej Górze zatrudniany jest wysoko kwalifikowany personel, stale podnoszący swoje kwalifikacje biorąc udział w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Zielonej Górze prowadzi szeroką działalność oświatowo-zdrowotną poprzez inicjowanie i wytyczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zapoznania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz popularyzację zasad higieny, racjonalnego żywienia, aktywności fizycznej wraz z metodami zapobiegania chorob i uzależnieniom. W tym celu realizuje wiele programów profilaktycznych, organizuje dni otwarte, w czasie których wszyscy zainteresowani, a przede wszystkim młodzież szkolna, mają możliwość zapoznania się z zakresem działalności naszej instytucji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze

mgr inż. Dorota Baranowska

Spis treści

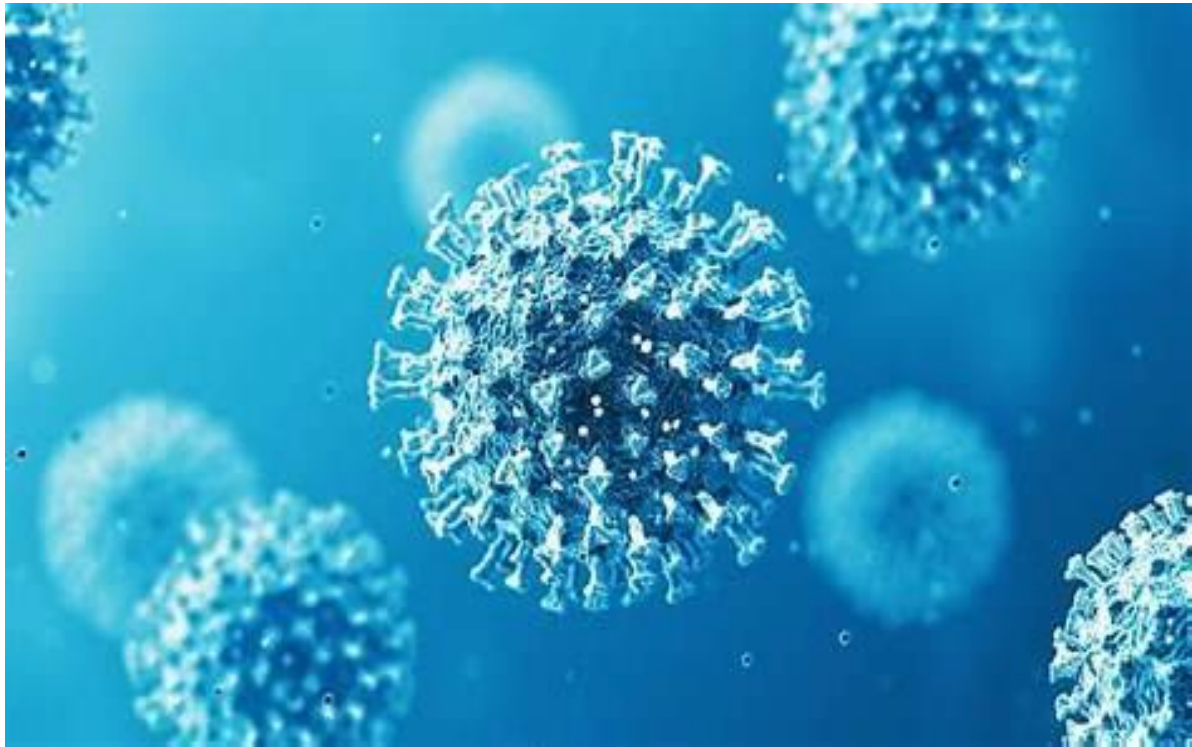
I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE Wybranych CHOROÓB ZAKAŻNYCH	10
1. Nadzór nad chorobami zakaźnymi	11
2. Choroby zakaźne przenoszone drogą pokarmową	11
2.1. Wirusowe zakażenia jelitowe	11
2.2. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	12
2.3. Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	12
2.4 Salmonellozy	13
2.5. Nosiciele pałeczek Salmonella	14
2.6. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	14
3. Zakażenia krwiopochodne	15
3.1. Nowo wykryte zakażenia HIV	15
4. Choroby bakteryjne inwazyjne	15
4.1. Choroby wywołane przez <i>Streptococcus pyogenes</i>	15
4.2. Choroby wywołane przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	16
4.3. Choroby wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i>	16
5. Choroby przeciw którym przeprowadzane są szczepienia ochronne	16
5.1. Krztusiec	17
5.2. Ospa wietrzna	17
6. Zachorowania z powodu ostrych infekcji układu oddechowego	17
6.1. Zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę	17
6.2. Zachorowania na RSV	19
6.3. Zachorowania na COVID-19	19
7. Choroby odzwierzęce	20
7.1. Szczepienia osób przeciwko wściekliźnie	20
7.2. Borelioza z Lyme	20
8. Inne jednostki chorobowe	20
8.1. Gruźlica	20
8.2. Płonica (Szkarlatyna)	21
8.3. Legionelloza (Choroba legionistów)	21
8.4. Kiła	22
9. Szczepienia ochronne	22
9.1. Niepożądane odczyny poszczepienne.	26
II. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH	27
1. Stan sanitarny podmiotów prowadzących działalność leczniczą	28
1.1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych	28
1.2 Szpitale	29
1.3. Zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy	31
1.4 Hospicjum	32
1.5. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych.	33
1.5.1. Praktyki zawodowe: indywidualne, indywidualne specjalistyczne, i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych	33
1.5.2. Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie	34
1.5.3. Indywidualne praktyki lekarzy dentystów, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów i grupowe praktyki lekarzy dentystów	34
1.6 Działalność kontrolno-represyjna	35
Podsumowanie	35
III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	36
1. Informacje ogólne	37
2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	37
2.1. Ustępy publiczne i ogólnodostępne	37
2.2. Domy pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę	37
2.3. Noclegownie dla bezdomnych	38
2.4. Obiekty świadczące usługi noclegowe tj.: hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska	38
2.5. Obiekty z branży beauty tj. zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, studia tatuażu.	39

Spis treści

2.6. Dworce PKP i PKS i środki transportu publicznego.	41
2.7. Cmentarze oraz domy przedpogrzebowe.	41
2.8. Areszt śledczy.	42
2.9. Obiekty sportowe.	42
2.10. Imprezy Masowe	43
3. Inne	43
Podsumowanie	44
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWOŚCIOWO – ŻYWIENIOWYCH	45
4. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych	46
4.1 Ocena stanu sanitarnego obiektów będących pod nadzorem PPIS w Zielonej Górze	46
4.2. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	49
4.3. Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi i środkami masowego przekazu	49
4.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych	50
4.5. Funkcjonowanie systemu RASFF	51
4.5.1. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące żywności	53
4.5.2. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	54
4.6. Działalność kontrolno-represyjna	55
Podsumowanie	55
V. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH	57
1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczy	58
1.1. Stan sanitarno-techniczny obiektów	58
1.2. Warunki do utrzymania higieny	58
1.3. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	58
1.4. Warunki bezpieczeństwa i higieny na placach zabaw i terenach rekreacyjnych	59
1.5. Dożywianie dzieci i młodzieży	59
1.6. Warunki zdrowotne i higieniczne w żłobkach i klubach dziecięcych	60
1.7. Realizacja Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w placówkach oświatowo-wychowawczych	60
1.8. Higiena procesu nauczania	60
1.9. Ergonomia stanowiska pracy ucznia i przedszkolaka	61
1.10. Tornistry oraz warunki na pozostawienie przez uczniów przyborów i podręczników szkolnych	61
1.11. Warunki sanitarne w gabinetach profilaktycznej opieki medycznej w szkołach	62
1.12. Wypoczynek dzieci i młodzieży	62
1.13. Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego 2024/2025	63
1.14. Substancje i preparaty chemiczne w szkolnych pracowniach chemicznych.	63
1.15. Oświetlenie w pomieszczeniach do nauki	64
1.16. Szczepienia zalecane przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV w szkołach podstawowych.	64
1.17. Powódź	64
1.18. Działania informacyjno-edukacyjne	65
1.19. Działania kontrolne represyjne	65
Podsumowanie	66
VI. WARUNKI HIGIENICZNO - SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY	68
1.1. Warunki higieniczno-sanitarne w środowisku pracy	69
1.2. Zagrożenia w środowisku pracy	69
1.3. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami	72
1.4. Nadzór nad kosmetykami	73
1.5. Nadzór nad środkami zastępczymi	74
1.6. Choroby zawodowe	74
Podsumowanie	77
VII. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	78
1. Wstęp	79
2. Zaopatrzenie ludności w wodę	79
3. Analiza przekroczeń wskaźników mikrobiologicznych i fizykochemicznych	81
4. Badania ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju Legionella sp	82
Podsumowanie	83
VIII. STAN SANITARNY PŁYWALNI	84
1. Stan sanitarny pływalni	85
Podsumowanie	87

Spis treści

IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	88
1. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	89
1.1 Realizacja zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	89
1.2. Opinie dotyczące planowania przestrzennego w gminie	90
1.3. Opinie dotyczące oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	91
1.4. Opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych	92
1.5. Uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	93
1.6. Inne opinie sanitarne	94
2. Kontrole obiektów i wizje terenowe	94
Podsumowanie	95
X. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA I OŚWIATY ZDROWOTNEJ	96
Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	97
I PROGRAMY EDUKACYJNE	97
1. Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”	97
2. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”	97
3. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS	98
4. Program „Znamie! Znam je?”	98
5. Program „Podstępne WZW”	98
6. Program „Wybierz życie-Pierwszy krok”	98
7. Wojewódzki Program Profilaktyki nowotworów	99
8. Wojewódzki Program „Z higieną za Pan brat”	99
II KAMPANIE/AKCJE EDUKACYJNE	99
1. Światowy Dzień Zdrowia	99
2. Światowy Dzień bez Papierosa i Światowy Dzień Rzucania Palenia	99
3. Kampania „Żyj pełnią życia bez energetyka”	100
4. Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”	100
5. Kampania „Dbaj o zdrowie roślin”	100
6. Kampania dotycząca profilaktyki grypy	100
7. Europejski Tydzień Szczepień	101
8. Tydzień dla profilaktyki chorób zakaźnych	101
9. Kampania „STOP dopalaczom”	101
10. Bezpieczne i zdrowe wakacje/ferie	101
11. Kampania „Lekki tornister”	102
III WSPÓŁPRACA	102
Podsumowanie	102
XI. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA	103
1. Kierunki i zakresy badań	104
2. Badania laboratoryjne	108
2.1 Badania środowiskowe	108
2.2 Badania środowiska pracy	110
2.3 Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	112
Podsumowanie	114



I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŹNYCH

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Nadzór nad chorobami zakaźnymi

Dane epidemiologiczne w niniejszym sprawozdaniu zostały zgromadzone na podstawie zgłoszeń dokonywanych przez lekarzy, którzy rozpoznali zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia, lub choroby zakaźnej, określonej na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tj. Dz.U. 2023 poz. 1284) i przedstawione w formie graficznej oraz tabelarycznej.

Tabela 1 Zapadalność na choroby zakaźne w Mieście Zielona Góra i powiecie zielonogórskim w latach 2014 - 2024

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
2236,04	1518,08	1808,28	2174,62	2145,59	2381,50	5658,61	11210,66	13473,32	9908,75,91	2077,95



Wykres 1 Współczynnik zapadalności na choroby zakaźne rejestrowane w Mieście Zielona Góra i Powiecie Zielonogórskim w latach 2014 - 2024.

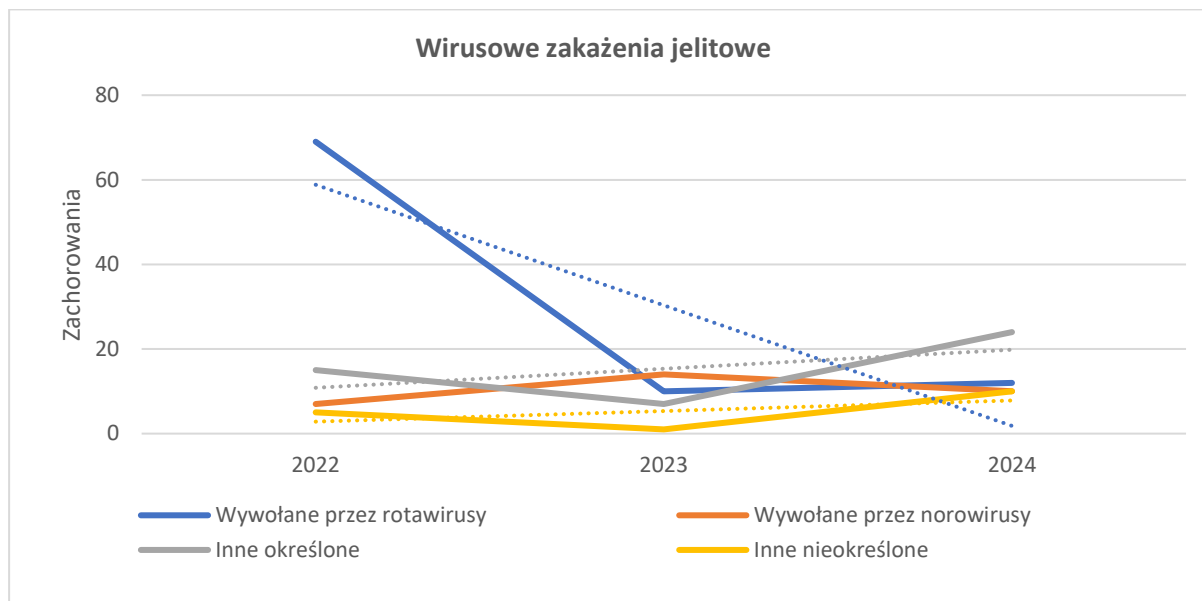
W 2024 roku na terenie powiatu grodzkiego zarejestrowano ogółem **2668** zachorowań na choroby zakaźne przy wskaźniku zapadalności **1920,36** obliczonym na 100 000 mieszkańców.

W opracowaniu, obliczając wskaźnik zapadalności, posłużono się danymi Głównego Urzędu Statystycznego. Według uzyskanych danych na dzień 31.12.2023r., na terenie powiatu grodzkiego zamieszkuje 138 932 osób, w tym 73 248 kobiet i 65 685 mężczyzn.

2. Choroby zakaźne przenoszone drogą pokarmową.

2.1. Wirusowe zakażenia jelitowe.

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Wywołane przez rotawirusy	69	10	12
Wywołane przez norowirusy	7	14	10
Wywołane przez inne określone	15	7	24
Wywołane przez nieokreślone	5	1	10



Wykres 2. Wirusowe zakażenia jelitowe w latach 2022 – 2024.

2.2 Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2.	34	9	31

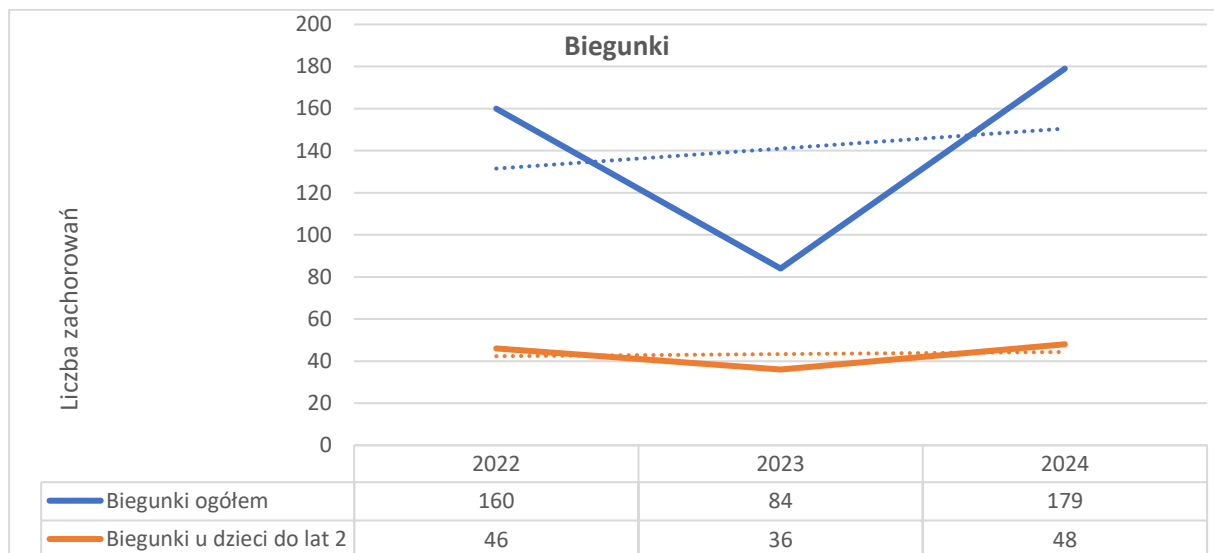


Wykres 3. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2, w latach 2022 – 2024.

2.3 Biegunki i zapalenia żołądkowo – jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Biegunki ogółem	160	84	179
Biegunki u dzieci do lat 2	46	36	48

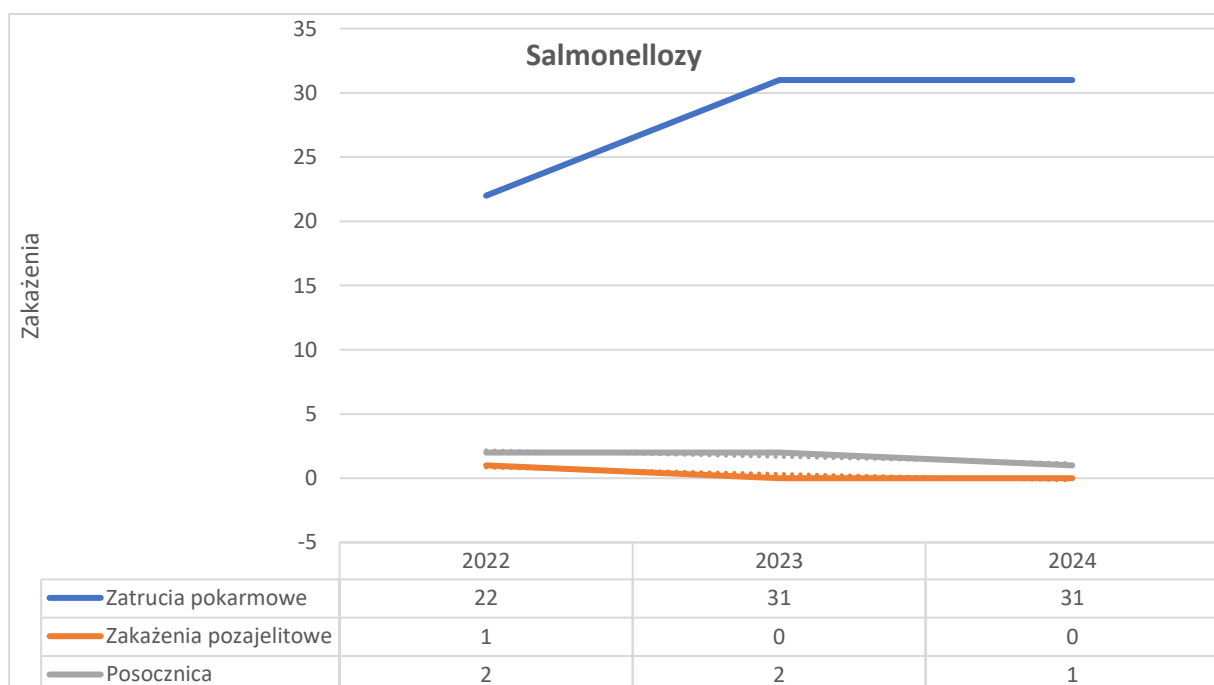
Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych



Wykres 4. Biegunki w latach 2022 – 2024.

2.4 Salmonellozy

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Zatrucia pokarmowe	22	31	31
Zakażenia pozajelitowe	1	0	0
Posocznica	2	2	1
Ogółem	25	33	32



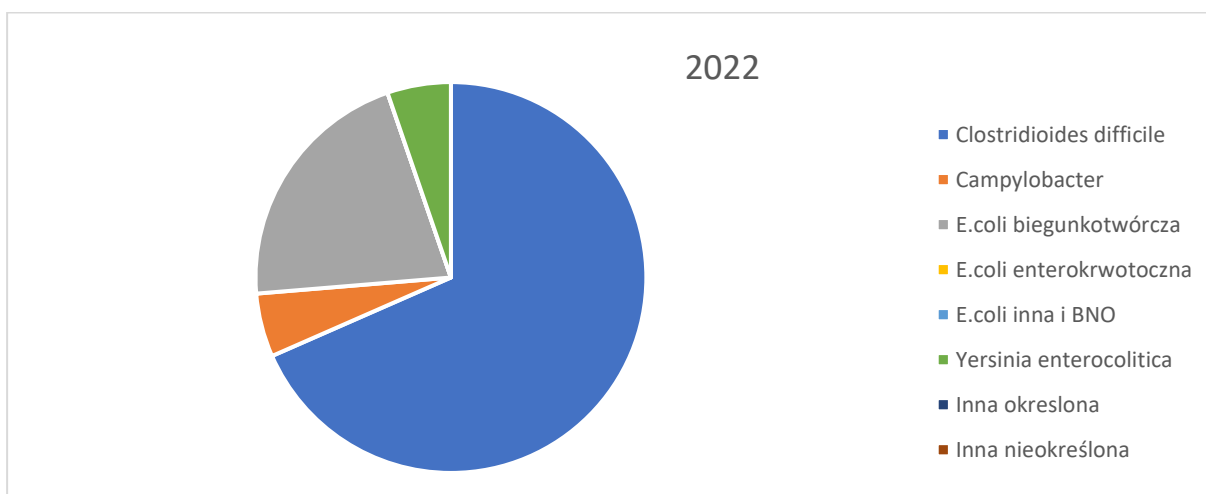
Wykres 5. Salmonellozy w latach 2022 – 2024.

2.5 Nosiciele pałeczek *Salmonella*.

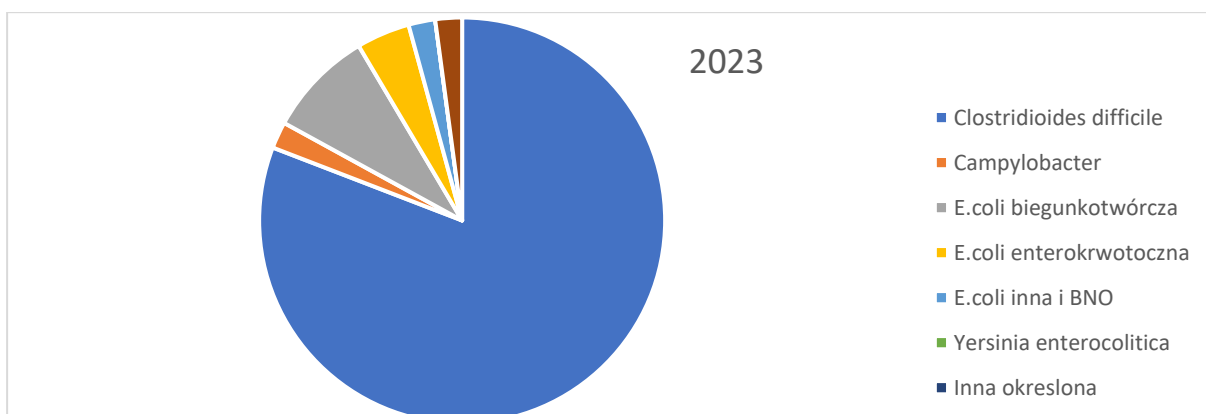
Nosiciele pałeczek <i>Salmonella</i>	2023	2024
Powiat Grodzki	23	22
Powiat Ziemski	6	8
Ogółem	29	30

2.6 Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

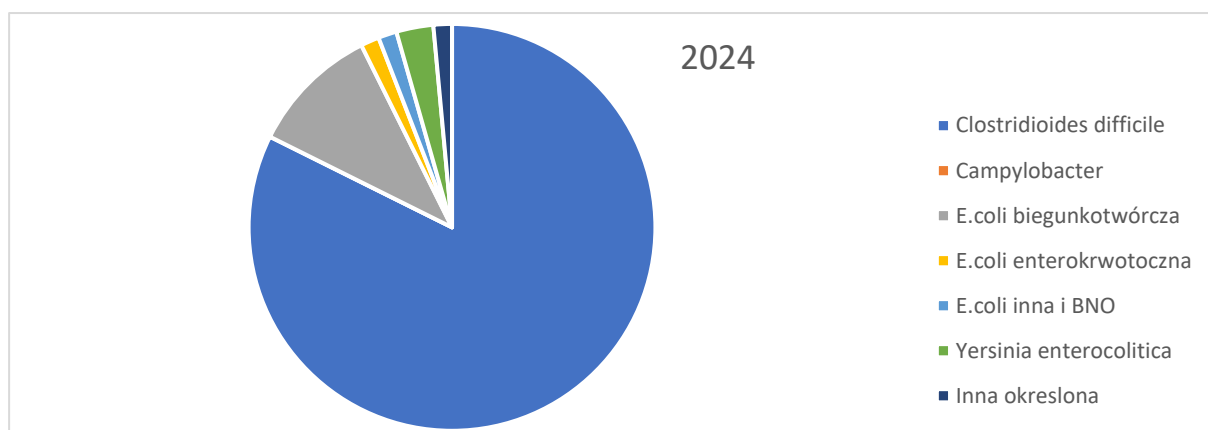
Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
<i>Clostridioides difficile</i>	13	38	38
<i>Campylobacter</i>	1	1	0
<i>E. coli</i> biegunkotwórcza	4	4	3
<i>E. coli</i> enterokrwotoczna	0	2	1
<i>E. coli</i> inna i bliżej nieokreślona	0	1	1
<i>Yersinia enterocolitica</i>	1	0	1
Inna określona	0	0	1
Inna nieokreślona	0	1	0



Wykres 6. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe w roku 2022..



Wykres 7. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe w roku 2023..

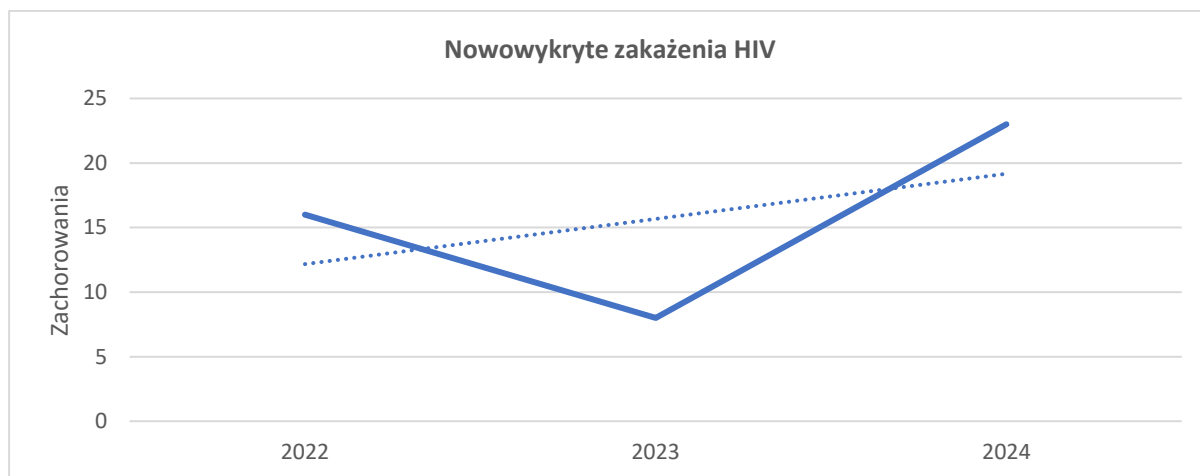


Wykres 8. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe w roku 2024..

3. Zakażenia krwiopochodne

3.1 Nowo wykryte zakażenia HIV

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
HIV	16	8	23

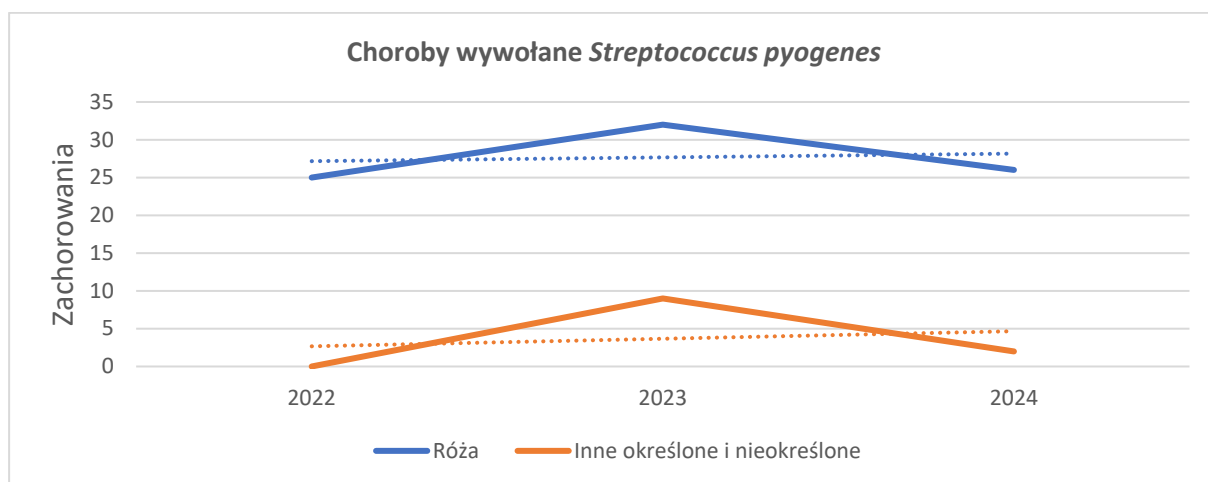


Wykres 9. Nowo wykryte zakażenia HIV w latach 2022 – 2024

4. Choroby bakteryjne inwazyjne

4.1. Choroby wywołane przez Streptococcus pyogenes

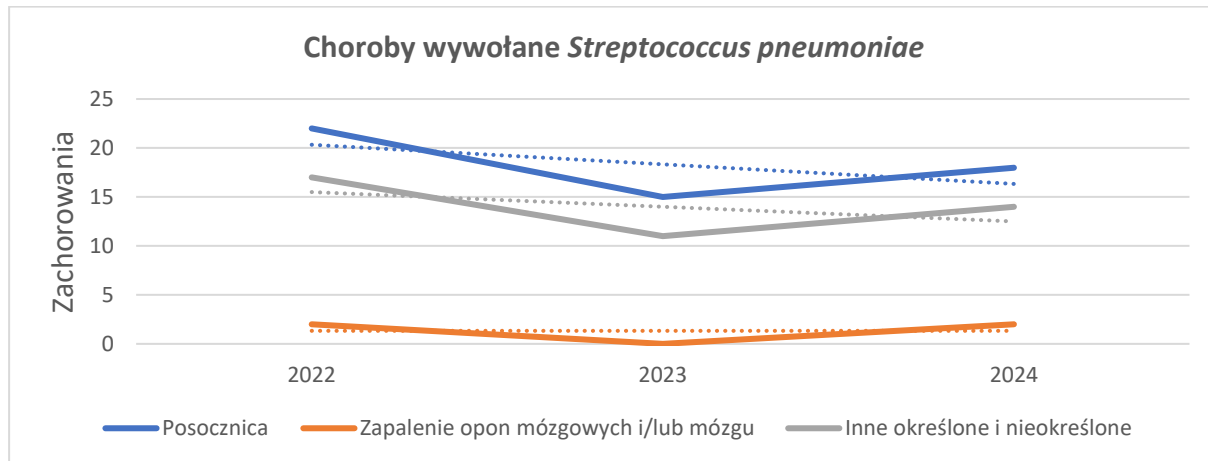
Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Róża	25	32	26
Inna określona i nieokreślona	0	9	2
Ogółem	25	41	28



Wykres 10. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane *Streptococcus pyogenes* w latach 2022-2024.

4.2. Choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2	0	2
Posocznica	22	15	18
Inna określona i nieokreślona	17	11	14
Ogółem	41	26	34



Wykres 11. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane *Streptococcus pneumoniae* w latach 2022 - 2024.

4.3. Choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae*

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Inna określona i nieokreślona	1	0	1

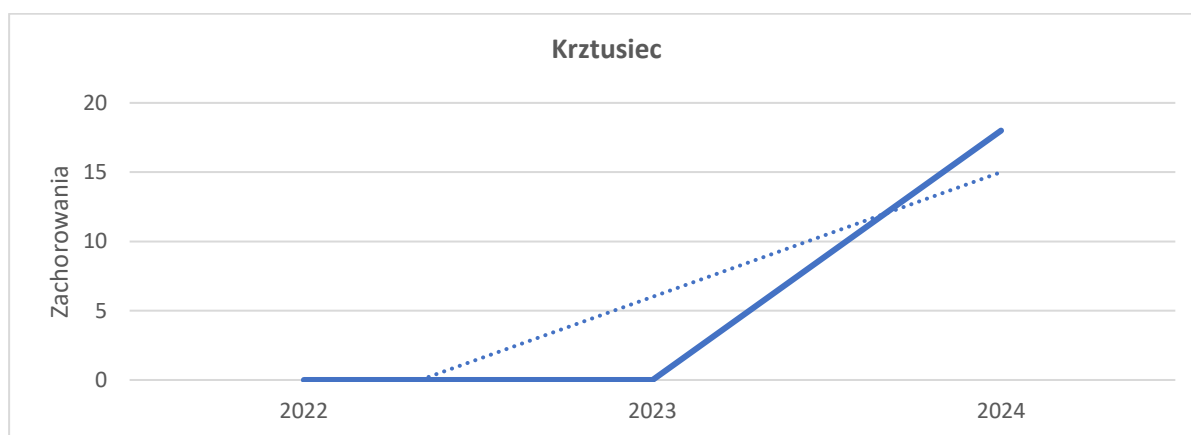
5. Choroby przeciw którym przeprowadzane są szczepienia ochronne

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
---------------------	------	------	------

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Krztusiec	0	0	18
Ospa wietrzna	980	609	241
Świnka	1	0	1
Odra	0	0	1
Różyczka	0	1	0

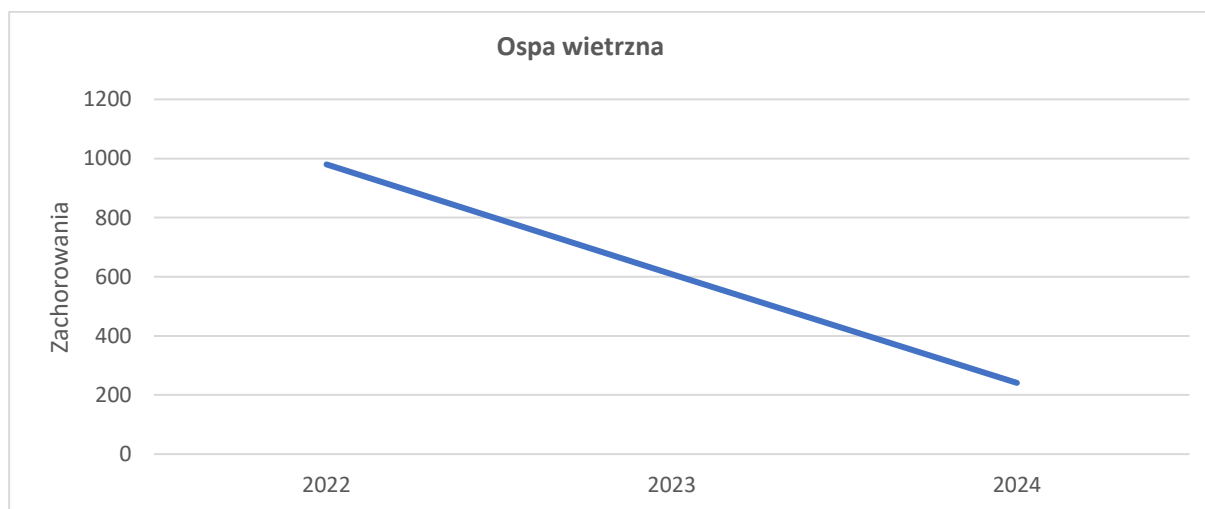
5.1 Krztusiec



Wykres 12. Zachorowania na krztusiec w latach 2022 – 2024.

Od roku 2022 wzrasta liczba zachorowań na krztusiec.

5.2 Ospa wietrzna

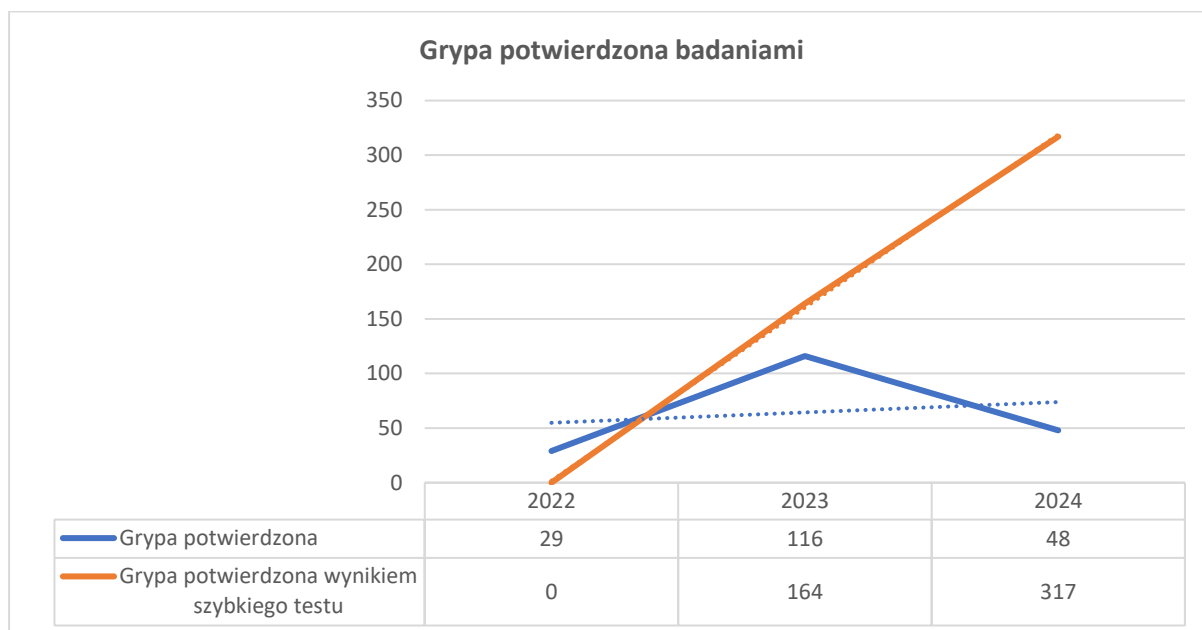


Wykres 13. Zachorowania na ospę wietrzną w latach 2022 – 2024.

6. Zachorowania z powodu ostrych infekcji układu oddechowego

6.1. Zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę

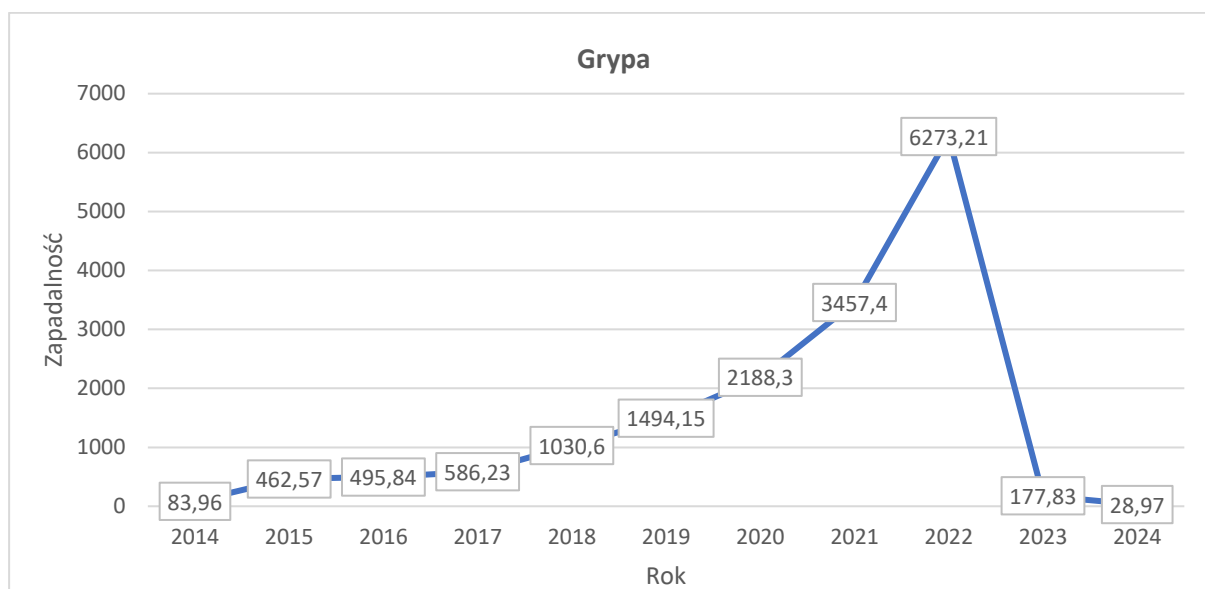
Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Grypa potwierdzona laboratoryjnie	29	116	48
Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	0	164	317
Grypa sezonowa	13153	6362	349



Wykres 14. Zachorowania na grypę potwierdzona badaniami w latach 2022 – 2024.



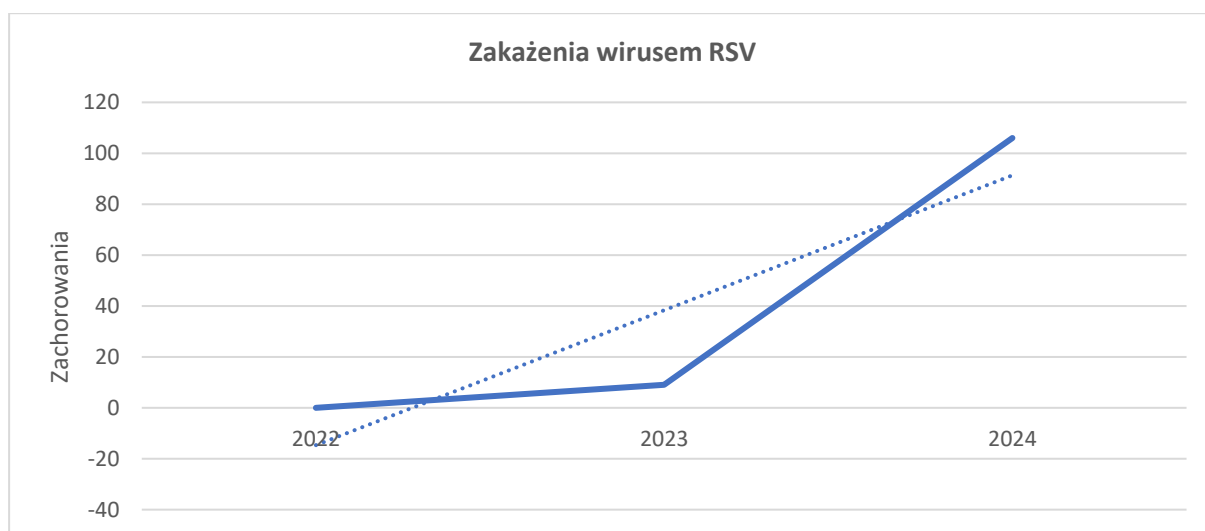
Wykres 15. Zachorowania na grypę sezonowa w latach 2022 – 2024.



Wykres 16. Zestawienie zapadalności na grypę w latach 2014 –2024.

6.2 Zachorowania na RSV

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
RSV	0	9	106

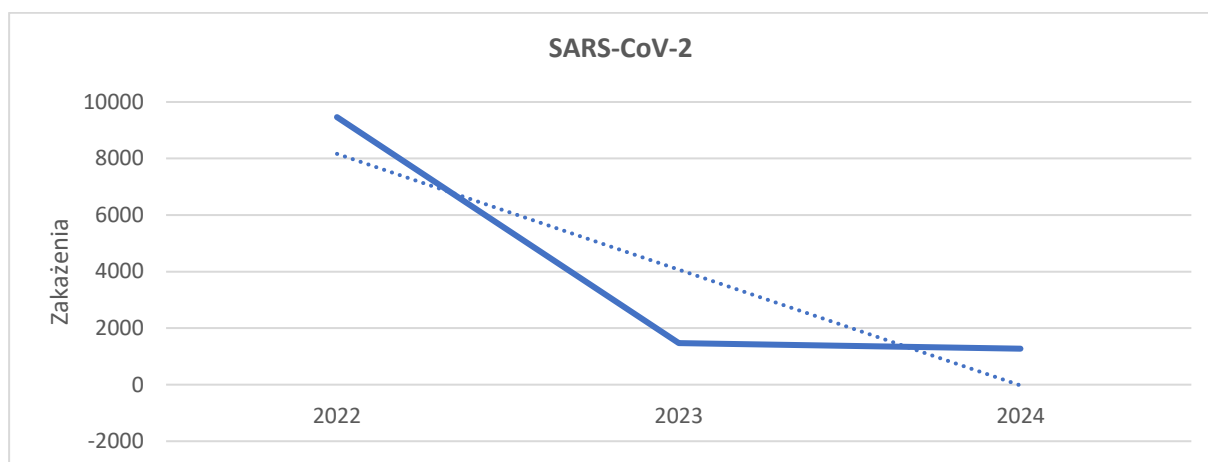


Wykres 17. Zakażenia wirusem RSV w latach 2022 – 2024.

Od roku 2022 systematycznie wzrastała liczba zakażeń RSV.

6.3 Zachorowania na COVID-19

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
SARS-CoV-2	9 464	1 472	1 273



Wykres 18. Liczba zakażeń SARS-CoV-2 w latach 2022 – 2024.

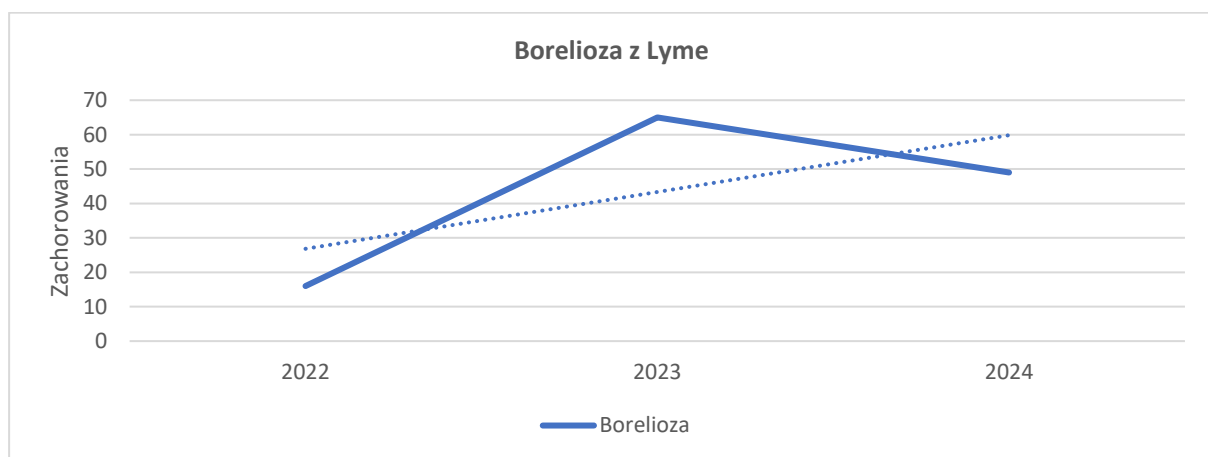
7 Choroby odzwierzęce

7.1 Szczepienia osób przeciwko wściekliznie

W 2024 roku zarejestrowano 27 przypadków narażenia na zakażenie wścieklizną (zap. 19,443) w wyniku kontaktu ze zwierzętami. W związku z pokąsaniem przez zwierzę powzięto decyzję o przeprowadzeniu szczepień poekspozycyjnych przeciwko wściekliznie.

7.2 Borelioza z Lyme

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Borelioza	16	65	49

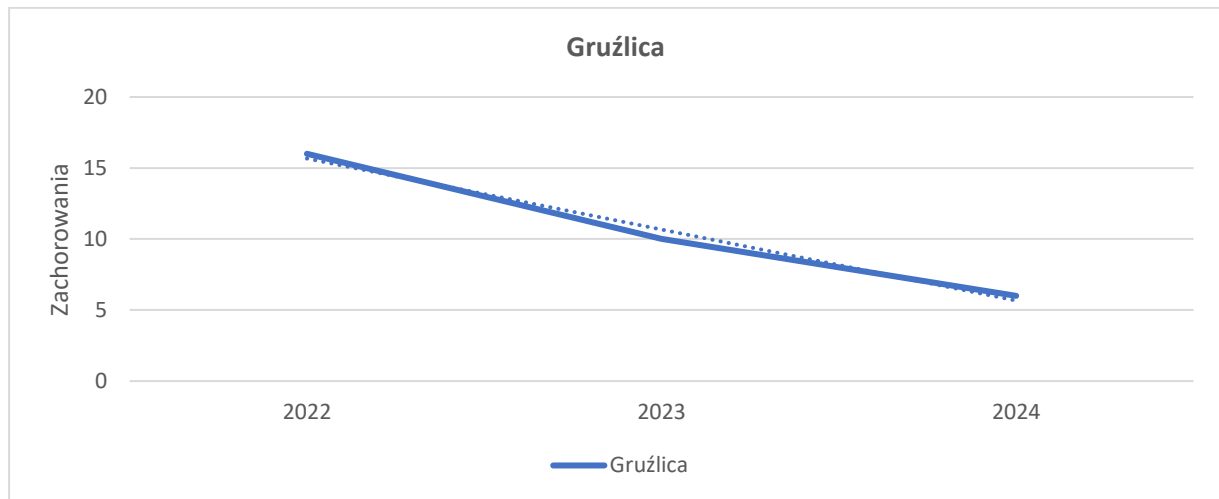


Wykres 19. Zachorowania na boreliozę w latach 2022 – 2024.

8 Inne jednostki chorobowe

8.1 Gruźlica

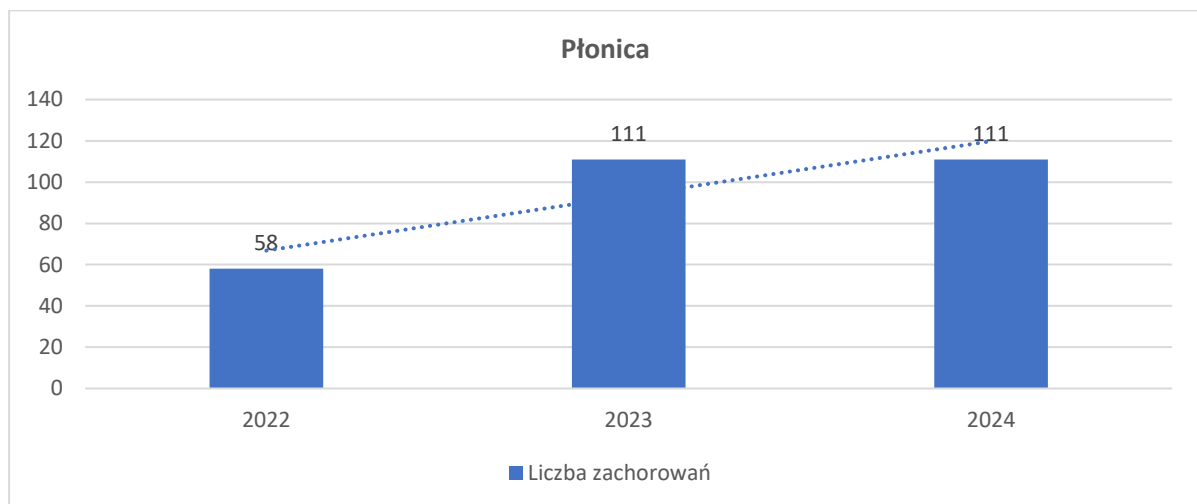
Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Gruźlica	16	10	6



Wykres 20. Zachorowania na gruźlicę w latach 2022 – 2024.

8.2 Płonica (Szkarlatyna)

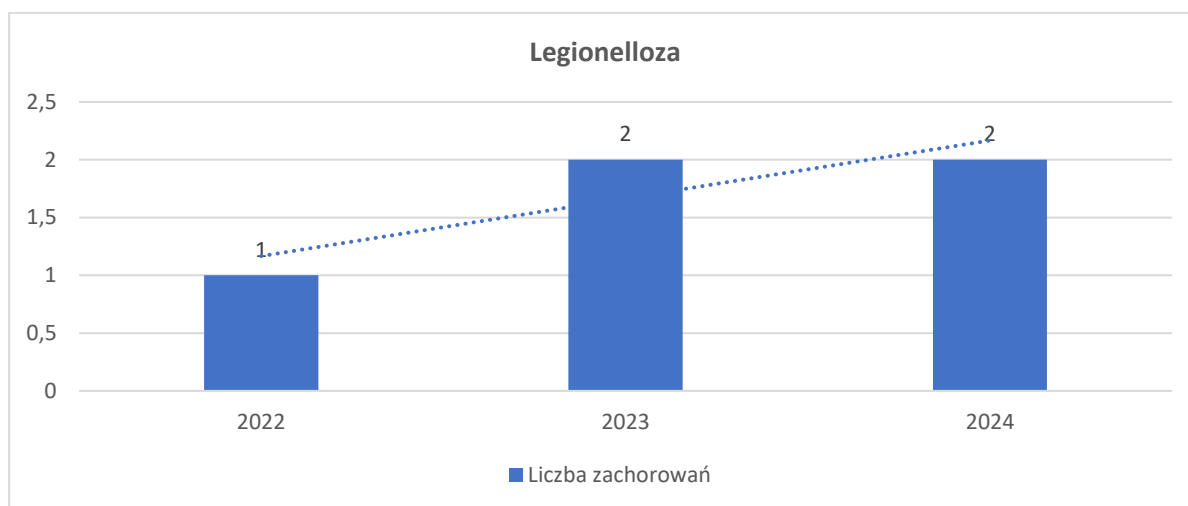
Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Płonica	58	111	111



Wykres 21. Liczba zachorowań na szkarlatynę w latach 2022 – 2024.

8.3 Legionelloza (Choroba legionistów)

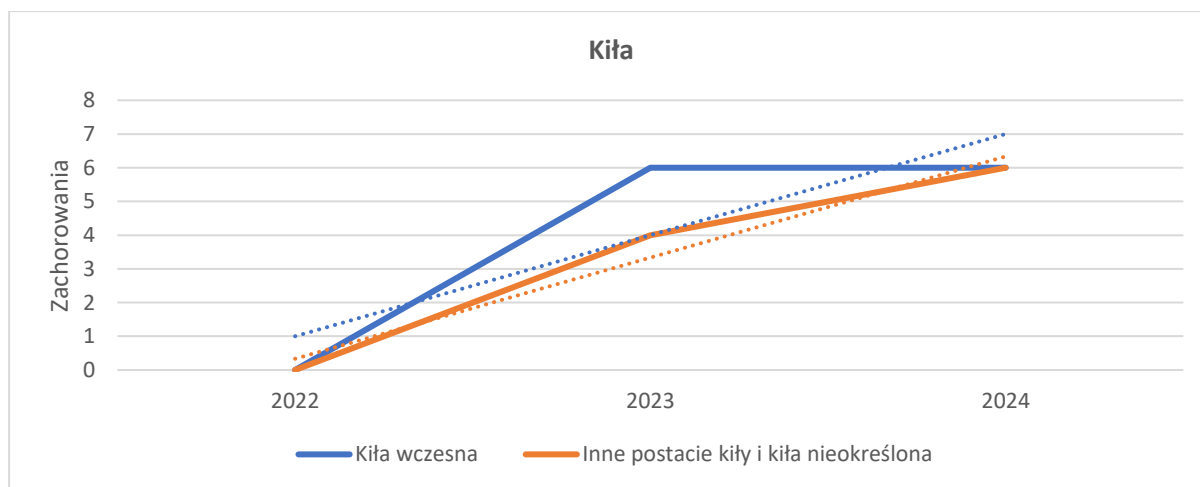
Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Choroba legionistów	1	2	2



Wykres 22. Liczba zachorowań na legionellozę w latach 2022 – 2024.

8.4 Kiła

Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
Kiła wczesna	0	6	6
Inne postacie kiły i kiła nieokreślona	1	4	6



Wykres 23. Liczba zachorowań na kiłę w latach 2022 – 2024.

9. Szczepienia ochronne

Celem szczepień ochronnych jest przede wszystkim zapewnienie maksymalnej ochrony przed zachorowaniem na groźne choroby zakaźne oraz wyeliminowanie występowania poszczególnych chorób zakaźnych w społeczeństwie. Szczepionka to preparat biologiczny, który imituje naturalną infekcję i prowadzi do rozwoju odporności analogicznej do tej którą uzyskuje organizm w czasie pierwszego kontaktu z prawdziwym drobnoustrojem.

W skład szczepionki wchodzi najczęściej antygeny, które uzyskiwane są z żywych lub zabitych drobnoustrojów, ich oczyszczonych fragmentów lub produktów metabolizmu bakterii, jak również w



wyniku inżynierii genetycznej. Szczepionki najnowszej generacji (np. mRNA lub wektorowe) zawierają informację genetyczną, na podstawie której (już w komórkach osoby zaszczepionej) produkowany jest antygen.

Źródło: <https://www.onkonet.pl> 1

Ponadto szczepionka zawiera substancje pomocnicze, wśród których wyróżniamy: substancje stabilizujące, adiuwanty wzmacniające i przyspieszające pojawienie się odporności, substancje konserwujące, chroniące przed zanieczyszczeniem, a także śladowe ilości substancji pochodzących z procesu wytwarzania szczepionki.



Antygen ze szczepionki jak również antygen wyprodukowany w komórkach osoby zaszczepionej pobudza komórki układu odpornościowego do produkcji swoistych przeciwciał (odpowiedź humoralna) oraz wyspecjalizowane komórki odpornościowe (odpowiedź komórkowa). Powstają także komórki pamięci immunologicznej, które zapewniają długotrwały efekt ochronny szczepienia

Źródło: <https://apteline.pl> 1

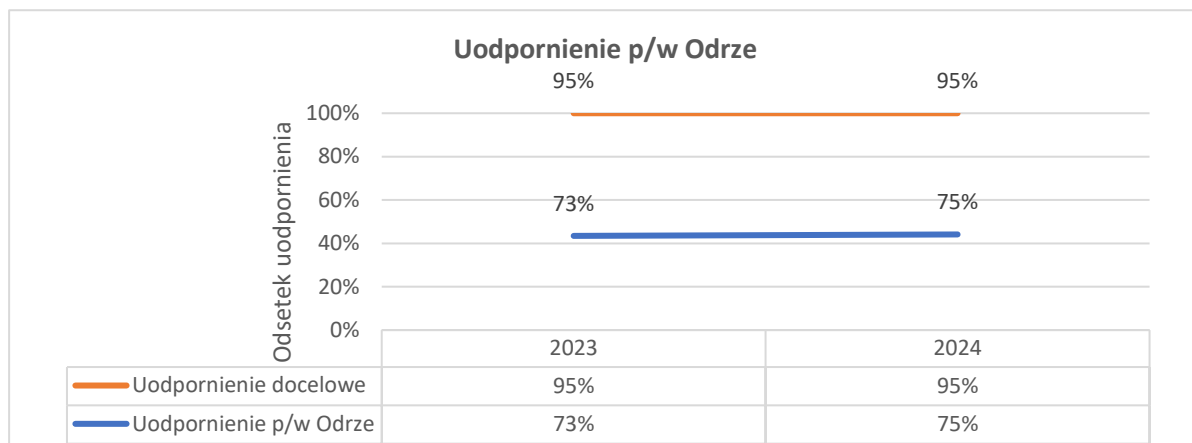
Celem szczepień ochronnych jest przede wszystkim zapewnienie ochrony przed zachorowaniem osoby szczepionej ale również uzyskanie tzw. Odporności zbiorowiskowej.

Odporność zbiorowiskowa, inaczej zwana odpornością populacyjną, jest to ochrona osób nieuodpornionych w wyniku zaszczepienia wysokiego odsetka społeczeństwa. Obecność w populacji osób uodpornionych przeciwko danej chorobie zmniejsza prawdopodobieństwo zachorowania na tę chorobę również osób nieuodpornionych. Pojęcie to ma zastosowanie dla chorób, które przenoszą się z człowieka na człowieka, ale nie dotyczy takich chorób jak tężec, kleszczowe zapalenie mózgu czy wścieklizna.

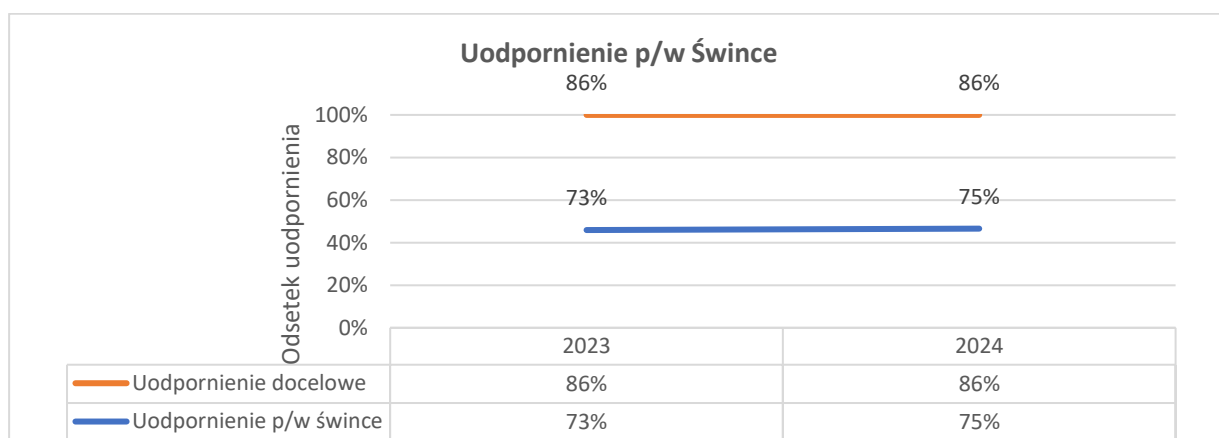
Próg odporności zbiorowiskowej jest definiowany jako odsetek osób uodpornionych w populacji, po osiągnięciu którego liczba nowych zakażonych zaczyna się zmniejszać. Zwykle wymaga **90-95% populacji uodpornionej**. Jednak procentowy wskaźnik osób uodpornionych poprzez szczepienie ma różną wartość w zależności od choroby. W przypadku odry taki „próg bezpieczeństwa” wynosi aż 95%, dla krztuśca szacowany - 92-94%, błonicy i różyczki na 83-86%, świnki na 75-86%. Oznacza to, że

tyle osób w populacji musi być odpornych na daną chorobę, żeby nie doszło do zakażeń na większą skalę.

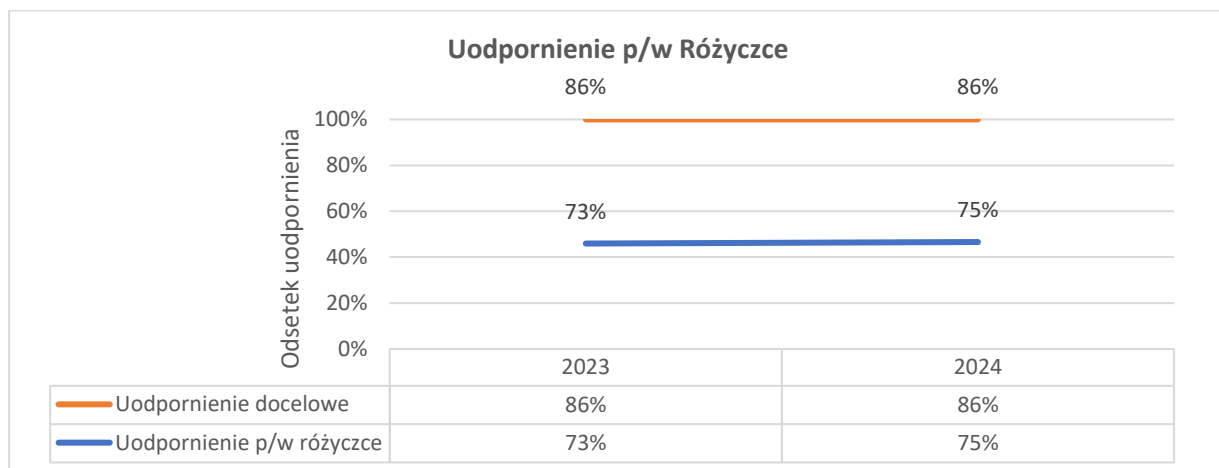
W 2024 roku, w Powiecie Zielonogórskim, z corocznych sprawozdań z wykonania szczepień ochronnych wynika, że w przypadku szczepień ochronnych p/w gruźlicy uzyskano uodpornienie na poziomie 96 %, podobnie jak w roku ubiegłym.



Wykres 24: Odsetek uodpornienia p/w Odrze

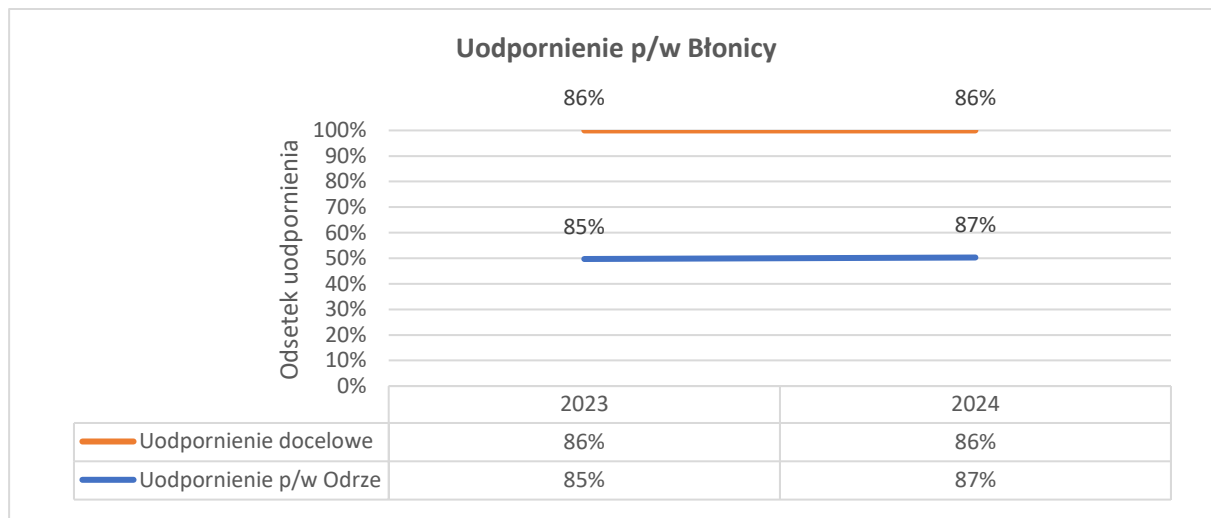


Wykres 25 : Odsetek uodpornienia p/w Świnie.



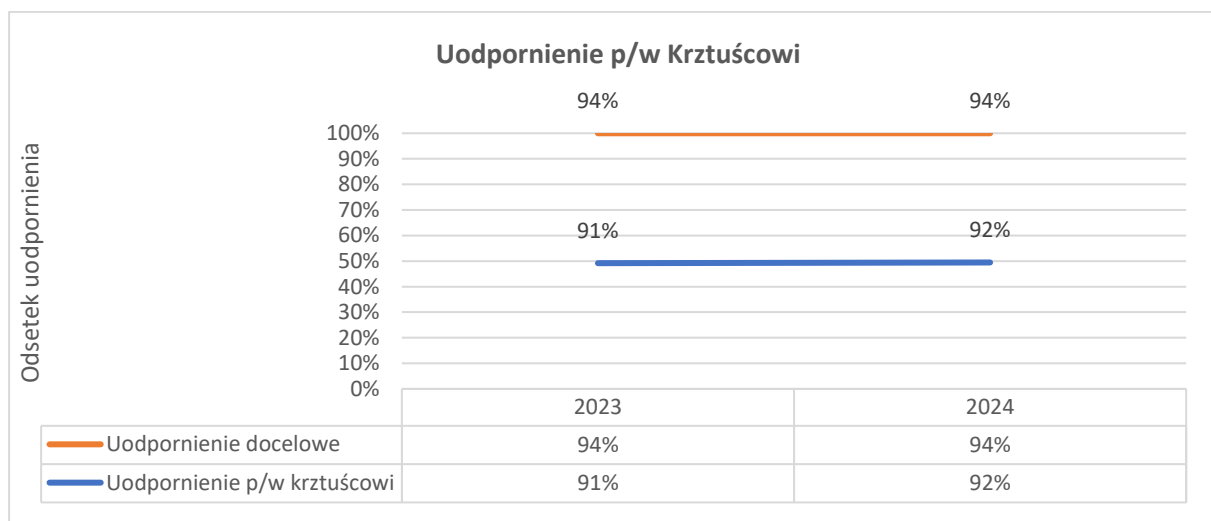
Wykres 26: Odsetek uodpornienia p/w Różyczce.

W roku 2024 p/w odrze, śwince i różyczce uodporniono 75% populacji. W roku 2023 – 73%.



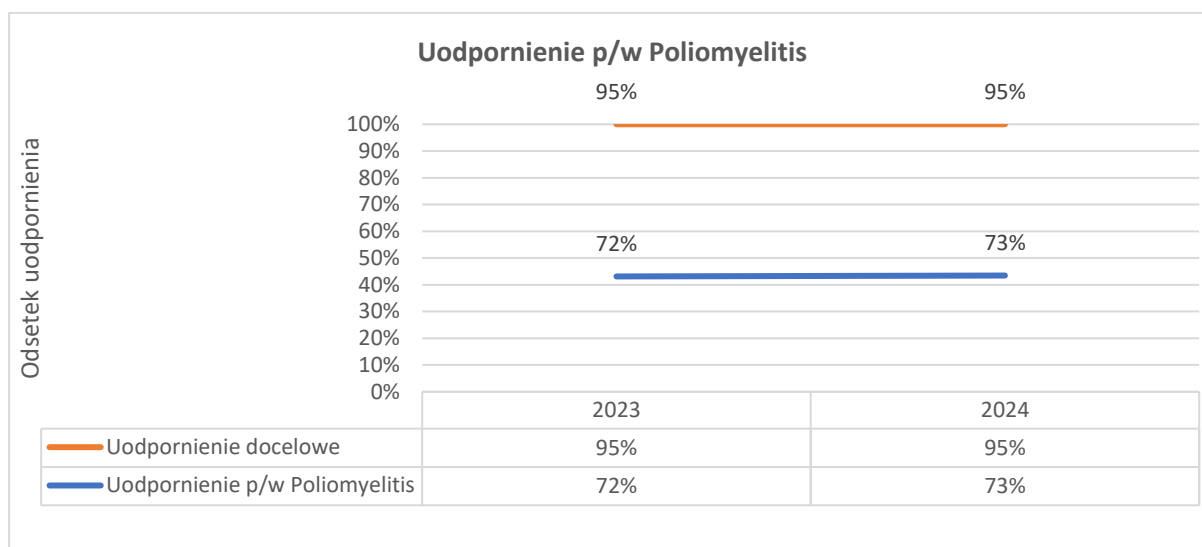
Wykres 27: Odsetek uodpornienia p/w Błonicy.

Przeciwno błonicy i tężcowi, odsetek osób, które uzyskały pełne uodpornienie przypominające (III dawka szczepionki), w zależności od rocznika urodzenia, w roku 2024 oscyluje między 71% - 87%. W roku 2023 analogiczną populację wyszczepiono w 71% - 85%.



Wykres 28 : Odsetek uodpornienia p/w Krztuścowi.

W 2024 roku pełne uodpornienie p/ krztuścowi u 77% - 92% populacji podlegającej szczepieniu, a w roku 2023 – 78% - 91%.



Wykres 29: Odsetek uodpornienia p/w Poliomyelitis.

P/w Poliomyelitis, w 2024 r. uodporniono 73% populacji podlegającej szczepieniom, a w roku 2023 – 72%.

9.1 Niepożądane odczyny poszczepienne

Niepożądany odczyn poszczepienny, w skrócie NOP, jest to zaburzenie stanu zdrowia, które wystąpiło w okresie 4 tygodni po podaniu szczepionki. Wyjątek stanowią odczyny po szczepieniu p/w gruźlicy BCG, ponieważ tych wypadkach kryterium czasowe jest znacznie wydłużone, co wynika ze specyfiki szczepionki.

Jak podają źródła, częstość występowania NOP zależy od rodzaju szczepionki. W Polsce NOP są zgłaszane średnio z częstością 0,05% dla wykonanych szczepień podawanych w ramach Programu Szczepień Ochronnych.

Pod względem częstości można je podzielić na odczyny bardzo częste, częste, umiarkowanie częste, rzadkie i bardzo rzadkie. Przykładowo reakcja anafilaktyczna może wystąpić z częstością 1-1,1 na milion podanych dawek szczepionek, natomiast objawy miejscowe z częstością 1 na 10 podanych dawek. Rozpoznanie NOP to zadanie lekarza po zbadaniu szczepionej osoby zgłaszającej niepokojące objawy, do których można zaliczyć wysoką gorączkę, wysypkę, trudności z oddychaniem, długi płacz i problemy z utuleniem dziecka lub inne, pojawiające się po szczepieniu.

W 2024 r. zarejestrowano 18 niepożądanych odczynów poszczepiennych. W powiecie grodzkim 14, natomiast w powiecie ziemskim 4. W większości, reakcję organizmu po szczepieniach zakwalifikowano jako odczyny łagodne.



https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&sca_esv=ce548a25f26ba467&q=szpital+uniwersytecki+zielona+g%C3%B3ra&udm=2&fbs=ABzOT_C6HZESFBpD-a6wBwrIm2041RevU0T3J6J8ChyWSMUzXv

II. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH

1. Stan sanitarny podmiotów prowadzących działalność leczniczą

W 2024 r. na obszarze nadzorowanych powiatów (grodzkiego) zewidencjonowano ogółem 350 obiektów prowadzących działalność leczniczą, w tym:

- 6 obiektów leczniczych wykonujących stacjonarne świadczenia zdrowotne,
- 2 stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w gr. Inne,
- 134 obiekty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- 208 praktyk zawodowych lekarskich i pielęgniarskich.

Skontrolowano 173 obiekty prowadzące działalność leczniczą (49,4%), w tym:

- 6 obiektów, w których wykonywane są stacjonarne świadczenia zdrowotne (100%),
- 2 stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w gr. Inne (100%),
- 74 obiekty, w których wykonywane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (53,6%),
- 91 praktyk zawodowych lekarskich i pielęgniarskich (43,8%).

W obiektach przeprowadzono 251 kontroli, których zakres obejmował:

- stan sanitarno – higieniczny oraz techniczny pomieszczeń
- przestrzeganie zasad aseptyki, dezynfekcji i sterylizacji
- sposób przechowywania, oznakowania i terminy ważności narzędzi i sprzętu medycznego
- stosowanie procedur i standardów medycznych
- postępowanie w zakresie dekontaminacji narzędzi medycznych, sprzętu i powierzchni
- kontrolę skuteczności procesów sterylizacji
- kontrolę wewnętrzną w obszarze zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym
- prowadzenie gospodarki odpadami komunalnymi i medycznymi oraz ściekami
- postępowanie z bielizną czystą i brudną
- stosowanie środków ochrony indywidualnej personelu.

1.1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych

W tej grupie podmiotów zewidencjonowano 6 obiektów, tj.:

- Szpital Uniwersytecki w Zielonej Górze imienia Karola Marcinkowskiego Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Zielonej Górze, ul. Zyty 26;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Zielonej Górze, ul. Wazów 42;
- ALDEMED Centrum Medyczne Sp. z o.o. Filia ZASTAL w Zielonej Górze, ul. Towarowa 20;
- Specjalistyczne Centrum Medyczne UROLOG Bromber, Halińska sp.j. w Zielonej Górze, ul. Anieli Krzywoń 2;
- Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Zielonej Górze, ul. Prosta 25A;
- Hospicjum im. Lady Ryder of Warsaw w Zielonej Górze, ul. Zyty 26 (nie kontrolowano).

W obiektach przeprowadzono łącznie 35 kontroli, w tym 23 w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze. Wydano 2 decyzje nakazujące podjęcie działań zmierzających do poprawy stanu

techniczno-sanitarnego i warunków pracy oraz zalecenia pokontrolne. Wymienione podmioty lecznicze podobnie jak i podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych o charakterze ambulatoryjnym są zobowiązane spełniać warunki sanitarno-funkcjonalne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie *szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą*. w stosunku do podmiotów niespełniających ww. wymagań prowadzone jest postępowanie administracyjne.

1.2. Szpitale

Szpital Uniwersytecki im. K. Marcinkowskiego Sp. z o.o. w Zielonej Górze, ul. Zyty 26

W 2024 roku, w Szpitalu w Zielonej Górze przeprowadzono ogółem 23 kontrole, wydano 6 decyzji administracyjnych, w tym 1 nakazującą usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarnej.

Szpital posiada opracowany program dostosowania pomieszczeń do obowiązujących wymagań. Z uwagi na to, że w ustawowym terminie pomieszczenia nie zostały dostosowane do rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie *szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą*, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał decyzję administracyjną z dnia 12.07.2018 r. nr 1067/NS-EP/18. Szpital nie dochował wyznaczonego terminu wykonania decyzji, tutejszy organ przychylił się do wniosku Strony i wyznaczył nowe terminy, realizacji obowiązków. Wszystkie budynki szpitala, w których znajdują się oddziały łóżkowe oraz przychodnie przyszpitalne, są przystosowane dla osób niepełnosprawnych poprzez zapewnienie dźwigów osobowych i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych o dostatecznie dużej powierzchni i wyposażonych w odpowiednie urządzenia. Mankamentem jest brak stacji łóżek w związku z powyższym ich dekontaminacja wykonywana jest manualnie w pokojach łóżkowych. Szpital systematycznie realizuje obowiązki wynikające z nałożonych w latach wcześniejszych decyzji administracyjnych i wydane zalecenia.

Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku. Dział Higieny i Epidemiologii Szpitala podejmuje działania mające na celu zapewnienie właściwej organizacji w funkcjonowaniu Szpitala w zakresie całokształtu spraw związanych z utrzymaniem należytego stanu sanitarno-higienicznego w placówce.

Utrzymaniem porządku i czystości na terenie posesji Szpitala zajmuje się również firma zewnętrzna. Drogi komunikacyjne i wydzielone miejsca postojowe dla samochodów są utwardzone. Wyjątek stanowią obszary w obrębie, których prowadzone są prace budowlane.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie *szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi).

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, ul. Wazów 42, 65-044 Zielona Góra

W 2024 roku, w Szpitalu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Zielonej Górze przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową, w czasie której nie stwierdzono nieprawidłowości oraz 1 kontrolę tematyczną. Statutową działalnością jednostki jest świadczenie usług



https://polska-org.pl/531775,Zielona_Gora,Poliklinika_MSWiA.html

z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych oraz stacjonarnej (całodobowej) opieki zdrowotnej dla pacjentów ubezpieczonych w Narodowym Funduszu Zdrowia. Działalnością poza statutową Zakładu jest świadczenie usług medycznych komercyjnych dla wszystkich zainteresowanych oraz świadczenie usług medycznych z zakresu medycyny pracy dla współpracujących z jednostką organizacji państwowych. Szpital nie dysponuje blokiem operacyjnym, a jedynym oddziałem, w którym wykonywane są procedury typowo chirurgiczne, wymagające zastosowania narzędzi wielorazowych jest Oddział Chorób Wewnętrznych i Diabetologii realizujący procedury związane z leczeniem stopy cukrzycowej.

Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku. Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. *w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi).

Nieczystości płynne odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej. W obiekcie nie ma urządzeń do dezynfekcji i oczyszczania ścieków szpitalnych, nie ma też oddziału chorób zakaźnych.

W oddziałach szpitalnych, większość stosowanego sprzętu i narzędzi jest jednorazowego użytku. Jedynym oddziałem, w którym wykonywane są procedury typowo chirurgiczne z użyciem narzędzi wielorazowego użytku (i nie mających zamienników jednorazowych) jest Oddział Chorób Wewnętrznych i Diabetologii.

ALDEMED Centrum Medyczne Sp. z o.o. w Zielonej Górze, ul. Towarowa 20 - filia ZASTAL

W 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową, w czasie której nie stwierdzono nieprawidłowości oraz 1 kontrolę sprawdzającą. Teren wokół budynku jest utwardzony, posesja ogrodzona. Obiekt pozbawiony jest barier architektonicznych utrudniających dostęp do pomieszczeń osobom niepełnosprawnym, w tym poruszających się na wózku inwalidzkim.



<https://www.aldemed.pl/articlesView.php?id=68>

Sprzątaniem pomieszczeń zajmują się pracownicy firmy zewnętrznej. Nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi, w tym na stanowiskach wytwarzania, reguluje instrukcja postępowania z odpadami medycznymi na stanowiskach pracy. Stanowiska pracy

zaopatrzone są w instrukcję selektywnego zbierania odpadów. Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi). Nieczystości płynne odprowadzane są bezpośrednio do urządzeń kanalizacji ogólnospławnej.

Specjalistyczne Centrum Medyczne UROLOG Bromber, Halińska sp. j. w Zielonej Górze, ul. Anieli Krzywoń 2

W 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową, nie stwierdzono nieprawidłowości. W stosunku do podmiotu prowadzone jest postępowanie administracyjne wynikające z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2023 roku.

Obiekt przystosowany jest dla osób z niepełnosprawnościami. Pomieszczenia należące do oddziału szpitalnego mieszczą się na parterze budynku.

Sprzątaniem bloku operacyjnego zajmuje się personel wewnętrzny, w pozostałych pomieszczeniach czynności porządkowe wykonuje firma zewnętrzna. Nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi). Nieczystości płynne odprowadzane są bezpośrednio do urządzeń kanalizacji ogólnospławnej.

Placówka dysponuje sterylizatornią zlokalizowaną w części piwnicznej. Rozwiązanie przestrzenne sterylizatorni zapewnia na każdym etapie technologicznym jednokierunkowy ruch materiałów od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylne.

Prowadzona jest systematyczna kontrola wewnętrzna procesów sterylizacji parametrów fizycznych chemicznych i biologicznych. Jałowe pakiety przechowuje się do 6 miesięcy.

1.3 Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy

Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Zielonej Górze, ul. Prosta 25A

W 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową oraz 1 kontrolę tematyczną. Nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego nie stwierdzono.

W skład zakładu wchodzi 3 budynki:

- A: pokoje łóżkowe bezpośrednio połączone z węzłami sanitarnymi wyposażonymi w umywalkę, natrysk, miskę ustępową;

- B: pokoje łóżkowe bezpośrednio połączone z węzłami sanitarnymi wyposażonymi w umywalkę, natrysk, miskę ustępową;
- C: pokoje łóżkowe, w których zapewniono 1 węzeł sanitarny na dwa pokoje łóżkowe.

Każda łazienka przystosowana jest dla osób niepełnosprawnych; dla pacjentów obłożnie chorych zapewniono łazienkę wyposażoną w wózek-wannę. Obiekt spełnia obowiązujące wymagania.

Sprzątaniem pomieszczeń zajmuje się personel placówki. Nie stwierdzono zaniedbań w zakresie utrzymania czystości i porządku. Najbliższe otoczenie budynku utrzymane jest czysto, teren jest utwardzony.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w *sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi). Nieczystości płynne odprowadzane są bezpośrednio do urządzeń kanalizacji ogólnospławnej.

1.4 Hospicjum im. Lady Ryder of Warsaw ul. Zyty 26, 65-048 Zielona Góra

W 2024 roku przeprowadzono 1 kontrolę. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Pomieszczenia placówki zajmują wolnostojący, parterowy budynek, usytuowany na terenie działki Szpitala Uniwersyteckiego w Zielonej Górze. Budynek wyposażony jest we wszystkie media. Zaopatrzenie w wodę, odprowadzenie ścieków zapewnia jednostce Szpital Uniwersytecki w Zielonej Górze na podstawie zawartej umowy. Placówka jest 18-łóżkowym oddziałem stacjonarnym całodobowym. Posiada 17 pokoi, w tym 1 – dwułożkowy. Żaden z pokoi nie dysponuje łazienką, natomiast w każdym zainstalowana jest umywalka do mycia rąk z ciepłą i zimną wodą bieżącą oraz jeden posiada służę umywalkowo-fartuchową. Wszystkie pomieszczenia, w tym higieniczno-sanitarne, przystosowane są dla osób niepełnosprawnych, umożliwiając swobodne poruszanie się na wózkach inwalidzkich. Ponadto placówka dysponuje specjalistycznym sprzętem pielęgnacyjnym, rehabilitacyjnym i leczniczym np. są to łóżka sterowane elektrycznie przez samego pacjenta, materace p/odleżynowe, podnośniki ułatwiające przemieszczenie pacjenta do łazienki i umieszczenie go w wannie, koncentratory tlenu, pompy infuzyjne, inhalatory, sprzęt do kinezyterapii itp. Przed budynkiem urządzony jest taras dla pacjentów. Utrzymaniem czystości w pomieszczeniach zajmuje się własny personel.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w *sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi). Nieczystości płynne odprowadzane są bezpośrednio do urządzeń kanalizacji ogólnospławnej.

1.5 Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych

W tej grupie zewidencjonowano 99 obiektów, przeprowadzono 76 kontroli co stanowi 76,8%, w tym: 60 kontroli planowych i 16 kontroli pozaplanowych, w tym 2 kontrole interwencyjne dotyczące warunków sanitarno-higienicznych w czasie prowadzenia usług medycznych, które nie potwierdziły wnoszonych zarzutów. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 13 decyzji administracyjnych, w tym 10 nakazujących poprawę stanu sanitarnego. Nieprawidłowości ujęte w decyzjach nakazujących dotyczyły stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, ciągu technologicznego do dekontaminacji narzędzi oraz gospodarki odpadami medycznymi. Zaleceniami egzekwowano usunięcie uchybień o konieczności dostosowania procedury dotyczącej postępowania z odpadami medycznymi do obowiązującego rozporządzenia, zapewnienia preparatu do dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonych materiałem biologicznym, prowadzenia rejestru pomiaru temperatury w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne, zwiększenia częstotliwości kontroli biologicznej, zapewnienia procedury postępowania z brudną bielizną, stosowania wskaźników chemicznych klasy 5 lub 6, kontrolowania każdego cyklu sterylizacji przez rejestrację parametrów fizycznych archiwizowanych jako zapis papierowy lub elektroniczny.

1.5.1 Praktyki zawodowe: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych.

W 2024 r. skontrolowano ogółem stan sanitarny w 91 praktykach zawodowych, co stanowiło 43,6%, spośród 208 ujętych w ewidencji. W wyniku kontroli i stwierdzonych nieprawidłowości wydano 11 decyzji administracyjnych. Wystosowano zalecenia pokontrolne dotyczące: zwiększenia częstotliwości kontroli biologicznej procesów sterylizacji, zapewnienia wskaźników chemicznych klasy 5 lub 6, zapewnienia preparatu do dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonych materiałem biologicznym, prowadzenia rejestru temperatury panującej w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne, kontrolowania każdego cyklu sterylizacji przez rejestrację parametrów fizycznych archiwizowanych jako zapis papierowy lub elektroniczny. Ocena stanu sanitarnego praktyk zawodowych obejmowała sprawdzenie: sposobu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania nieczystości płynnych, warunków sanitarno-technicznych pomieszczeń i ich funkcjonalności, w tym wykończenia ścian i podłóg, sprawności wentylacji i oświetlenia, wyposażenia w umywalki, dozowniki na mydła, ręczniki jednorazowe, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz sposobu segregacji odpadów i postępowanie z odpadami komunalnymi i medycznymi. Kontrola obejmowała także procedury higieniczne, ich wdrożenie oraz prowadzenie kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

1.5.2 Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie.

W roku 2024 na 91 istniejących praktyk lekarskich skontrolowano 20, tj.: 22%. W wyniku prowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości, na które zostały wydane 3 decyzje administracyjne. Stan techniczno-sanitarny pomieszczeń, w których prowadzone są praktyki zawodowe ocenia się ogólnie jako dobry. Drobne uchybienia stwierdzone w placówkach, egzekwowano stosując zalecenia pokontrolne. Nie kwestionowano bieżącej czystości i porządku w pomieszczeniach praktyk. Stosowane narzędzia wielorazowego użytku, poddawane są sterylizacji w autoklawach parowo-ciśnieniowych. Narzędzia do sterylizacji pakowano w jednorazowe torebki lub rękawy papierowo-foliowe, znakowane datą sterylizacji i przechowywano w odpowiednich warunkach. Powstałe w ramach działalności odpady stałe gromadzono przestrzegając zasady segregacji, w miejscu ich powstawania, na komunalne i medyczne. Zakaźne odpady medyczne magazynowano w urządzeniach chłodniczych. Odbiorem odpadów medycznych do utylizacji zajmowały się koncesjonowane przedsiębiorstwa.

1.5.3 Indywidualne praktyki lekarzy dentystów, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów i grupowe praktyki lekarzy dentystów.

W roku 2024 na 111 istniejących praktyk lekarzy dentystów skontrolowano 71, tj.: 64%. Ponadto wykonano 2 kontrole poza planem. Na nieprawidłowości stwierdzone w czasie kontroli zostało wydanych 8 decyzji administracyjnych. Drobne uchybienia korygowano zaleceniami pokontrolnymi. Uchybienia dotyczyły m.in.: braku dostosowania procedury dotyczącej postępowania z odpadami medycznymi do obowiązujących przepisów prawnych, sporadycznego wykonywania testów biologicznych, braku rejestru temperatury panującej w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne, braku środka do dezynfekcji powierzchni skażonych materiałem biologicznym. Stwierdzono, że coraz częściej obiekty wykonują kontrole biologiczne procesów sterylizacji we własnym zakresie przy użyciu inkubatorów do testów biologicznych. W praktykach nie stwierdzono zaniedbań w zakresie bieżącej czystości pomieszczeń. Do zabiegów dezynfekcyjnych używano wyłącznie preparatów przeznaczonych do stosowania w placówkach ochrony zdrowia, przygotowywane zgodnie z zaleceniami producenta. Narzędzia wielorazowego użytku do sterylizacji pakowano w jednorazowe torebki lub rękawy papierowo-foliowe, znakowano najczęściej datą sterylizacji, a po sterylizacji przechowywano w odpowiednich warunkach. W praktykach używano bielizny jednorazowej, tj.: maseczki, śliniaki, rękawiczki. Bieliznę wielorazową stanowiła jedynie odzież robocza personelu. Powstałe w ramach działalności odpady segregowano w miejscu ich powstawania na komunalne oraz medyczne i gromadzono w oddzielnych pojemnikach lub workach. Odpady medyczne tzw. „ostre” gromadzono w jednorazowych, czerwonych pojemnikach plastikowych, pozostałe odpady gromadzono w wielorazowych pojemnikach wyłożonych czerwonymi workami.

1.6 Działalność kontrolno-represyjna

Ogółem przeprowadzono 251 kontroli planowych i pozaplanowych, w wyniku których wystosowano:

- 24 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości ujemnie rzutujących na stan sanitarno–higieniczny i funkcjonalność obiektów,
- 32 decyzje o opłacie,
- 9 decyzji o przedłużeniu terminu wykonania nałożonych obowiązków,
- 1 decyzja umarzająca.

Podsumowanie:

1. W większości skontrolowanych podmiotów leczniczych gospodarka odpadami medycznymi prowadzona jest w sposób prawidłowy oraz zgodnie z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w *sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975).
2. We wszystkich skontrolowanych podmiotach opracowane zostały procedury i instrukcje higieniczne dostosowane do charakteru świadczonych usług medycznych.
3. W podmiotach, w zależności od świadczonych usług medycznych lub możliwości lokalowych, funkcjonują stanowiska sterylizacji gabinetowej, sterylizatornie lokalne lub sterylizatornie centralne (szpitale).
4. Sterylizacja sprzętu odbywa się w sterylizatorach parowych lub plazmowych. Monitorowanie procesów odbywa się poprzez kontrole parametrów fizycznych (ciśnienie, temperatura, czas), chemicznych (paski testowe) i biologicznych (spora A lub inkubatory).
5. W przypadku stosowania narzędzi wielokrotnego użytku, w większości podmiotów zapewniony jest prawidłowy ciąg technologiczny do dekontaminacji narzędzi wielorazowego użytku, uwzględniający na każdym etapie technologicznym jednokierunkowy ruch materiałów od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego.
6. Wykorzystywane preparaty charakteryzują się szerokim spektrum działania.
7. Bieżąca czystość w podmiotach leczniczych zachowana, nie stwierdzono braków w zaopatrzeniu w sprzęt do sprzątania oraz w środki myjące i dezynfekcyjne.
8. Nie stwierdzano istotnych uchybień w postępowaniu z bielizną stosowaną w podmiotach leczniczych.



Źródło: <https://solid-bud.eu/5-powodow-dla-ktorych-warto-mieszkac-w-zielonej-gorze/>

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Informacje ogólne.

W 2024 roku skontrolowano **245** obiektów użyteczności publicznej znajdujących się na terenie miasta Zielona Góra, spośród **484** ujętych w ewidencji tj. 50,6% (w 2023 r. – 57,3%).

Kontrolą objęto:

- Ustępy publiczne i ogólnodostępne.
- Domy pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę.
- Noclegownie dla osób bezdomnych.
- Obiekty świadczące usługi noclegowe tj.: hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska
- Obiekty z branży beauty tj. zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, , odnowy biologicznej, studia tatuażu.
- Dworce PKP i PKS i środki transportu publicznego.
- Cmentarze oraz domy przedpogrzebowe.
- Areszt śledczy.
- Obiekty sportowe.

W 30 obiektach stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny i/lub techniczny. Stwierdzenie powyższych nieprawidłowości skutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego i wydaniem decyzji administracyjnej lub nałożeniem na osobę odpowiedzialną mandatu karnego bądź pouczenia. W skontrolowanych obiektach wydano w sumie 123 zalecenia, nałożono 16 grzywien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 5000 zł .

2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

2.1. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

W 2024 roku skontrolowano 5 obiektów znajdujące się na terenie miasta Zielona Góra, w tym wykonano kontrole tematyczne ustępów publicznych w ramach trwającej imprezy masowej „Winobranie 2024”. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego, nie nałożono mandatów karnych. W 1 przypadku wydano zalecenia pokontrolne, które zostały wykonane.

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako „dobry”.

2.2. Domy pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę

W 2024 r. skontrolowano 3 obiekty z tej grupy. W jednym z obiektów przeprowadzono 5 kontroli z powodu wpływających interwencji, który dotyczyły niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych, zaniedbań w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców oraz niewłaściwego sprawowania nadzoru sanitarnego nad obiektem. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości, które potwierdziłyby zasadność interwencji. Każdorazowo wydawano doraźne zalecenia z określonymi terminami ich wykonania. Kontrole sprawdzające wykazała wykonanie zaleceń zawartych w poszczególnych protokołach. W pozostałych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan sanitarny obiektów oceniono jako „dobry”.



Źródło: <https://www.gov.pl/web/gis/komunikat-glownego-inspektora-sanitarnego-w-sprawie-srodkow-do-dezynfekcji-rak>

2.3. Noclegownie dla bezdomnych

W 2024 r. skontrolowano 4 obiekty z tej grupy. Kontrole sanitarne obiektów z tej grupy zostały przeprowadzone przede wszystkim w zakresie przestrzegania warunków higienicznych i zdrowotnych oraz przygotowania placówek do sezonu zimowego. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości, wydano doraźne zalecenia.

Stan skontrolowanych obiektów oceniono jako „dobry”



Źródło: https://www.zielonanews.pl/caritas-otwiera-schronisko-dla-bezdomnych-mezczyzn-bedzie-dla-nich-jak-dom-zdjecia-40196/#google_vignette

2.4. Obiekty świadczące usługi noclegowe - hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska

W roku 2024 skontrolowano 11 obiektów świadczących usługi noclegowe na terenie miasta Zielona Góra. W 4 obiektach kontrole przeprowadzono na wniosek strony, celem wydania opinii sanitarnej. W 2 obiektach wydano opinie pozytywne, bez zastrzeżeń. Natomiast w 1 obiekcie organ zaopiniował pozytywnie warunki sanitarne pomieszczeń, z wyłączeniem niecki basenowej i niecki jacuzzi. Przedsiębiorca nie realizował badań laboratoryjnych wody w nieckach służących do rekreacji wodnej, przez co uniemożliwił Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Zielonej Górze wydanie bieżącej oceny jakości wody w nieckach oraz pozytywnej opinii sanitarnej dotyczącej całego obiektu hotelowego.

Ponadto w tej grupie obiektów rozpatrzono 1 interwencję dotyczącą pojawienia się pluskiew w Obiekcie Zbiorowego Zakwaterowania dla osób z Ukrainy. Czynności kontrolne wykazały nieprawidłowości, wydano zalecenia pokontrolne oraz poinformowano Miejski Ośrodek Pomocy

Spółecznej w Zielonej Górze i Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wielkopolskim. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń poprawę warunków.

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „dobry”.

2.5. Obiekty z branży beauty tj. zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, , odnowy biologicznej, studia tatuażu.

W roku 2024 nadzorem objęto 206 obiektów tj. zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, studia tatuażu.

W tej grupie obiektów przeprowadzono 5 kontroli interwencyjnych. Kontrole interwencyjne dotyczyły naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych przy wykonywaniu usług tj.: niewłaściwy stan sanitarno-porządkowy sali usług dla klientów, brak właściwej dezynfekcji i przechowywania narzędzi fryzjerskich/barberskich/kosmetycznych. Kontrole interwencyjne uznano za zasadne. Wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono grzywny w drodze mandatu karnego. Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zaleceń w całości.

Źródło: <https://zsp2jarocin.pl/kierunki-ksztalcenia/fryzjer>



W trakcie kontroli w obiektach z branży beauty szczególną uwagę zwracano na stan sanitarno-porządkowy pomieszczeń i miejsca świadczenia usług, wyposażenie gabinetów, stosowane kosmetyki, stan techniczny narzędzi, sposób ich mycia, dezynfekcji i sterylizacji oraz przechowywania, a także na sposób prowadzenia właściwej gospodarki odpadami potencjalnie zakaźnymi. Ponadto każdorazowo sprawdzane jest posiadanie i wdrażanie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, procedur postępowania z narzędziami wielokrotnego użycia, stosowanie preparatów do dezynfekcji narzędzi o szerokim spektrum działania, dokumentacja potwierdzająca poddawanie narzędzi sterylizacji.

Źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/szminka-kosmetyki-twarz-uroda-1137536/>



W grupie obiektów z branży beauty najczęściej spotykane nieprawidłowości to:

- brak dostępu do bieżącej ciepłej wody na sali świadczenia usług (gabinety kosmetyczne, gabinet podologiczny, gabinet depilacji laserowej) oraz zestawu do higienizacji rąk;

- brak wdrażania i stosowania procedur higienicznych w zakresie prowadzonej dezynfekcji narzędzi wielokrotnego użycia tj. proces dezynfekcji wykonywany niezgodnie z zaleceniem producenta,
- zły stan sanitarno-techniczny wyposażenia, powierzchnie trudne do utrzymania w czystości, nasiąkliwe, wykonane z tkaniny wchłaniającej wilgoć i kurz, nie odporne na działanie środków dezynfekcyjnych;
- nieskuteczna dezynfekcja narzędzi wielokrotnego użycia stosowanych przy zabiegach kosmetycznych tj. brak preparatów o szerokim spektrum działania (bakterio-, wiruso-, grzybo- i sporobójczym).



Źródło: <http://clapton.pl/czy-zawsze-jest-konieczna-dezynfekcja-narzedzi-kosmetycznych/>

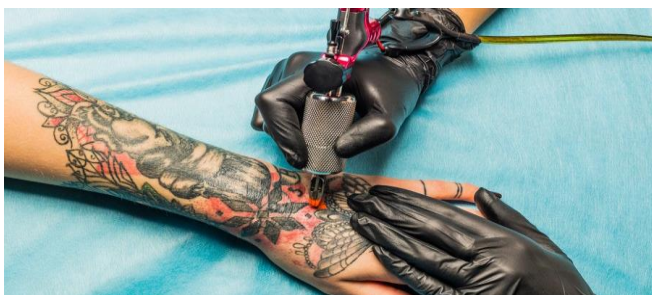
W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 15 grzywien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 4900 zł, wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania, wydano 11 decyzji nakazujących z określonym terminem wykonania obowiązku.

Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zaleceń.

Ponadto w 1 przypadku w związku z niewłaściwie prowadzoną gospodarką odpadami potencjalnie zakaźnymi skierowano pismo do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze.

W 2024 r. w obiektach z branży beauty wydano 1 decyzję, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności ze względu na bezpośrednie zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

W studio tatuażu, w związku z licznymi uchybieniami: brak czystości i porządku w obiekcie, brak procedur higienicznych regulujących ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, brak higienicznych warunków podczas dekontaminacji narzędzi (dezynfekcji i sterylizacji), brak zachowania higieny podczas przechowywania narzędzi „czystych” oraz niewłaściwie prowadzona gospodarka odpadami zakaźnymi, wydano zalecenia pokontrolne z terminem natychmiastowym oraz nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego. W związku z nie wykonaniem zaleceń oraz obowiązków decyzji z 2023 r. organ wszczął postępowanie egzekucyjne.



Źródło: <https://www.fresha.com/pl/lvp/la-y-laloum-tatoo-avenue-victor-hugo-bures-sur-yvette-xZlo78>

Podczas kolejnej kontroli odnotowano radykalne pogorszenie warunków sanitarno-higienicznych w obiekcie. Stwierdzony stan faktyczny, w tym sposób świadczenia usług oraz warunki higieniczno-sanitarne i techniczne (brak wdrażania i stosowania procedur higienicznych, niewłaściwie prowadzony proces dekontaminacji narzędzi, wykorzystywanie niesterylnych materiałów, niewłaściwa gospodarka odpadami zakaźnymi, w tym sprzedaż i wykonywanie usług piercingu za pomocą niesterylnych kolczyków, brak czystości i porządku w obiekcie, w tym na stanowiskach świadczenia usług), stanowiły w ocenie organu bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia użytkowników. Z uwagi na bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia osób korzystających z usług studio tatuażu, organ wydał decyzję, w której zobowiązał stronę do zaprzestania prowadzenia działalności w studio. Decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Ponowna kontrola wykazała, że pomimo otrzymania decyzji, strona nie zaprzestała prowadzenia działalności w studio tatuażu. Organ skierował do strony upomnienie i wezwał spółkę, do wykonania obowiązku nałożonego decyzją, dotyczącego zaprzestania prowadzenia działalności w obiekcie. Obiekt został zamknięty dla klientów, zaprzestano świadczenia usługi a w obiekcie przeprowadzono prace remontowe w celu dostosowanie go do odpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych. Strona wykonała wszystkie obowiązki decyzji i dotychczasowe zalecenia, co potwierdziła kontrola sanitarna.

W związku z bezpośrednim narażeniem na utratę zdrowia lub życia osób przebywających w studio, w czasie kiedy obiekt powinien być zamknięty, organ wystosował do Prokuratury Rejonowej zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia występk.

Obiekt oceniono jako „**niedostateczny**”.

Kontrole w pozostałych obiektach z branży beauty oceniono jako „**dobre**”.

2.6. Dworce PKP, PKS i środki transportu publicznego.

W roku 2024 skontrolowano 1 dworzec PKP.

Podczas kontroli zalecono aby zwrócić uwagę na częstotliwość wykonywania dezynfekcji powierzchni dotykowych i podłóg przez firmę zewnętrzną a w razie potrzeby egzekwować jej częstsze wykonywanie, zwłaszcza w okresie wzmożonego ruchu podróży.

W roku 2024 skontrolowano 2 środki transportu publicznego.

Poza planem skontrolowano 8 samochodów do przewozu zwłok, w tym:

- 3 samochody do przewozu zwłok w trakcie wykonywania ekshumacji;
- 3 samochody przy wywozie zwłok poza granice państwa.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Stan obiektu oceniono jako „**dobry**”.

2.7. Cmentarze i domy przedpogrzebowe.

W roku 2024 skontrolowano 1 dom przedpogrzebowy oraz 2 cmentarze. Rozpatrzono 4 interwencje w tej grupie obiektów.

Jedna interwencja dotyczyła przeprowadzania nielegalnych (poza terminem ustawowym) ekshumacji na cmentarzu komunalnym. Kontrola nie potwierdziła zasadności interwencji, nie stwierdzono wykonywania nielegalnych ekshumacji poza terminem ustawowym.

Kolejne 3 interwencje dotyczyły tego samego cmentarza tj. zapadania się grobów i występowania dużych zastoisk wody w obrębie grobów. Przeprowadzono kontrolę sanitarną, która potwierdziła zasadność interwencji. Wystosowano pismo do zarządcy cmentarza o podjęcie natychmiastowych działań mających na celu zabezpieczenie zalanych miejsc grzebalnych oraz o przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie powstawaniu podobnych sytuacji w przyszłości. Zarządca przedstawił zakres prac wykonanych oraz zadeklarował pomoc przy usuwaniu szkód w podobnych sytuacjach pogodowych.

Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych cmentarzy i domu przedpogrzebowego oceniono jako „dobry”.

2.8. Areszt śledczy

W 2024 roku skontrolowano 1 obiekt z tej grupy.

Przeprowadzono kontrolę planową oraz interwencją dotyczącą niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych panujących w niektórych celach i w łaźni. Kontrola potwierdziła zasadność interwencji, wydano zalecenia. Strona pisemnie poinformowała o wykonaniu zaleceń. W ramach kontroli planowej nieprawidłowości nie stwierdzono. Wydano doraźne zalecenia.

Stan obiektów oceniono jako „dobry”.

2.9. Obiekty sportowe

Z tej grupy obiektów w 2024 roku skontrolowano 9 obiektów użyteczności publicznej, w tym przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną.

Kontrola interwencyjna dotyczyła nieodpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych w pomieszczeniach siłowni. W toku kontroli stwierdzono: brak ciepłej wody przy umywalkach w pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych damskich, brak wydzielonego pomieszczenia socjalnego dla pracowników w tym umywalki do mycia rąk z bieżącą ciepłą i zimną wodą oraz zły stan sanitarno-techniczny podłogi w pomieszczeniu sanitarno- higienicznym męskim. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego. Na uchybienia techniczne wydano decyzję nakazującą. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń. W pozostałych obiektach z tej grupy nie stwierdzono nieprawidłowości.

Stan sanitarny ocenianych obiektów uznano za „dobry”



Źródło: <https://www.mhsmława.pl/zapraszamy-do-korzystania-z-silowni/>

2.10. Imprezy Masowe

W 2024 roku wydano 28 opinii sanitarnych w sprawie organizacji imprez o charakterze kulturalno-sportowym. Opiniowane imprezy organizowano zazwyczaj w obiektach do takich celów przeznaczonych (ośrodkach sportu i rekreacji, ośrodkach kultury).

W 2024 roku przeprowadzono 2 kontrole sanitarne przed wydaniem opinii na sezon sportowy. Podczas kontroli oceniono stan sanitarny obiektu i otoczenia – przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne oraz sprawdzenie warunków przygotowania obiektu do sezonu sportowego – wydano 2 opinie pozytywne.

Przeprowadzono 4 kontrole podczas trwania imprezy Winobranie 2024 – nieprawidłowości nie stwierdzono.



Źródło: <https://zuzel.falubaz.com/post/ziecie-w-piatek-o-1200-start-sprzedazy-biletow>

3. Inne

W 2024 roku wydano:

- 218 decyzji merytorycznych w sprawie ekshumacji zwłok albo szczątków ludzkich, w tym 10 decyzji zmieniających;
- 20 decyzji w sprawie wywozu zwłok albo szczątków ludzkich poza granice państwa;
- 38 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok albo szczątków ludzkich z obcego państwa;
- 4 opinie - zaszeregowanie obiektu hotelarskiego;
- na bieżąco wydawano pisma w sprawach obowiązujących przepisów, w tym zapytań o tematyce kosmetycznej/fryzjerskiej oraz pism dotyczących obiektów użyteczności publicznej;
- rozpatrzono 96 interwencji, z których 61 interwencji uznano za zasadne, 16 za bezzasadne, 5 pozostawiono bez rozpatrzenia (strony nie uzupełniły braków formalnych we wnioskach), 12 zostało przekazanych według właściwości, 2 interwencje z 2024 roku są w trakcie rozpatrywania.

Podsumowanie:

1. W 2024 roku skontrolowano 50,6% obiektów użyteczności publicznej znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze, (w porównaniu do lat ubiegłych 2023 r – 57,3 %).
2. W 30 obiektach stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny lub techniczny, co skutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego i wydaniem decyzji administracyjnej lub nałożeniem na osobę odpowiedzialną mandatu karnego bądź pouczenia.



źródło: www.freepnglogos.com

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSTCIOWO - ŻYWIENIOWYCH

4. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych.

4.1 Ocena stanu sanitarnego obiektów będących pod nadzorem PPIS w Zielonej Górze.

W ewidencji PSSE w Zielonej Górze w 2024 r. znajdowało się:

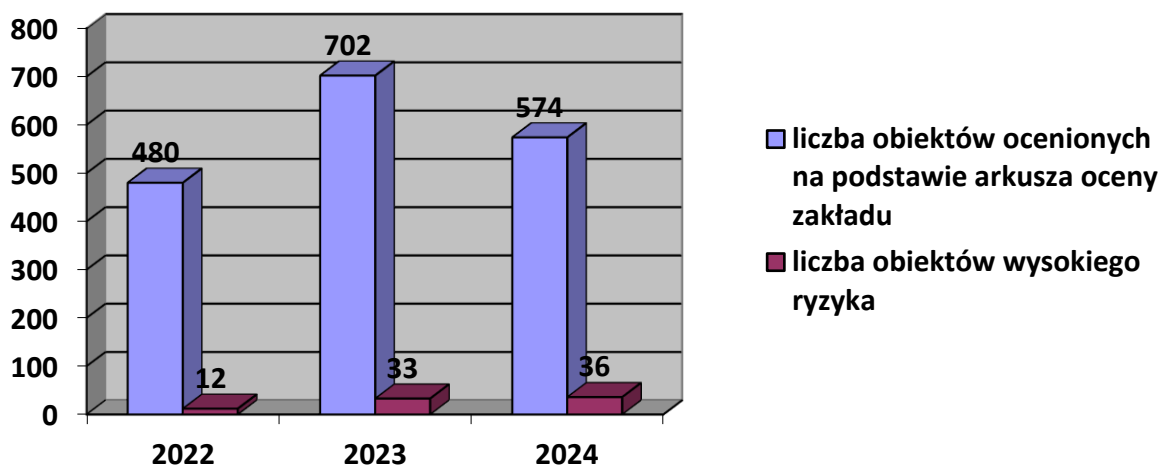
- 1899 obiektów produkcji i obrotu żywnością, w tym 379 środków transportu żywności;
- 64 obiektów produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością;

Spośród objętych nadzorem obiektów żywnościowo-żywnieniowych najliczniejsze to:

- sklepy – 408 obiektów;
- zakłady żywienia zbiorowego otwartego (bary, restauracje, kawiarnie, punkty małej gastronomii) – 369 obiektów;
- inne obiekty obrotu żywnością – 291 obiektów;
- zakłady żywienia zbiorowego zamknięte (stołówki: w przedszkolach, żłobkach, szkołach, domach pomocy społecznej, zakłady cateringowe) – 161 obiektów;

W nadzorowanych obiektach żywnościowo-żywnieniowych przeprowadzono 1167 kontroli sanitarnych, w tym 109 kontroli interwencyjnych.

W roku 2024 dokonano oceny stanu sanitarnego w 574 obiektach żywnościowo-żywnieniowych. W oparciu o arkusz oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – stwierdzono 36 obiektów wysokiego ryzyka (ocena wynika z klasyfikacji GIS). Wszystkie z obiektów wysokiego ryzyka zostały zaplanowane do kontroli na kolejny rok kalendarzowy.



Wykres nr 1. Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowo-żywnieniowych w oparciu o przeprowadzoną ocenę stanu sanitarnego na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w latach 2022-2024.

Stan sanitarny poszczególnych grup obiektów skontrolowanych w 2024 r. przedstawia tabela 1.

Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnieniowych

Tab.1. Ocena stanu sanitarnego obiektów produkcji i obrotu w oparciu o arkusze oceny sanitarnej

Lp.	Grupa obiektów	Ilość obiektów wg ewidencji	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość zakładów oce- nionych jako wyso- kiego ryzyka
1.	Wytwórnice lodów	6	6	6
2.	Automaty do lodów	2	1	0
3.	Wytwórnice tłuszczów	2	1	0
4.	Piekarnie	17	7	0
5.	Ciastkarnie	25	19	19
6.	Przetwórnice owocowe, warzywne i grzybowe	9	3	0
7.	Wytwórnice natural- nych wód	1	1	0
8.	Zakłady garmazeryjne	8	7	8
9.	Zakłady przemysłu zbożowo.- młynarskiego	0	0	0
10.	Wytwórnice makaro- nów	0	0	0
11.	Wytwórnice wyrobów cukierniczych	2	0	0
12.	Zakłady produkcji suplementów diety	2	2	0
13.	Producenci pierwotni	9	5	0
14.	Rolniczy handel deta- liczny	0	0	0
15.	Producenci pierwotni prowadzący również rolniczy handel deta- liczny	0	0	0
16.	Producenci pierwotni prowadzący również dostawy bezpośrednie	3	2	0
17.	Producenci żywności w warunkach domo- wych	23	5	0
18.	Inne wytwórnice żyw- ności	0	9	0
19.	Sklepy spożywcze	359	248	0
20.	Kioski spożywcze	38	27	0
21.	Apteki	84	3	0

Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych

Lp.	Grupa obiektów	Ilość obiektów wg ewidencji	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość zakładów oce- nionych jako wyso- kiego ryzyka
22.	Magazyny hurtowe	52	31	0
23.	Obiekty ruchome i tymczasowe	31	6	0
24.	Środki transportu	379	65	0
25.	Inne obiekty obrotu żywnością	291	36	0
26.	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	369	216	2
27.	Zakłady żywienia zbiorowego zamknię- tego	161	115	1

Niezgodności, które najczęściej stwierdzano w trakcie kontroli sanitarnych przeprowadzonych w 2024 roku:

I. Obiekty produkcji żywności (wytwórnice lodów, piekarnie, przetwórnice owocowo-warzywne, ciastkarnie, zakłady garmazeryjne, inne wytwórnice żywności):

- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych;
- brak zapisów wynikających z dokumentacji HACCP GHP/GMP;
- brudne podłogi w pomieszczeniach zakładu;
- brudne urządzenia produkcyjne.

II. Obiekty obrotu żywnością (sklepy spożywcze, kioski spożywcze, magazyny hurtowe):

- zły stan sanitarny pomieszczeń;
- sprzedaż środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia;
- brak zapisów wynikających z opracowanych procedur GHP/GMP oraz systemu HACCP;
- brudne urządzenia chłodnicze i zamrażalnicze oraz pomieszczenia;
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych;
- zły stan techniczny ścian i podłóg.

III. Obiekty żywienia zbiorowego typu otwartego (restauracje, punkty małej gastronomii):

- zły stan sanitarny pomieszczeń i sprzętu;
- brak zapisów wynikających z opracowanych procedur systemu HACCP;
- nieprawidłowe warunki przechowywania środków spożywczych;

- brak ciepłej wody przy umywalce do mycia rąk;
- żywność po upływie terminu przydatności do spożycia;
- zły stan techniczny ścian i podłóg.

IV. Obiekty żywienia zbiorowego typu zamkniętego (stołówki w żłobkach, przedszkolach, szkołach):

- brak bieżących zapisów z zakresu GHP/GMP i HACCP;
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych;
- zły stan techniczny ścian oraz podłóg;
- nieprawidłowy nadzór nad produkcją i dystrybucją posiłków.

4.2. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.



W 2024 r. skontrolowano 4 obiekty, w których prowadzony jest obrót materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W obiektach tych przeprowadzono 4 kontrole.

W ramach realizacji rocznego planu pobierania próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, pobrano do badań laboratoryjnych 6 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Badaniami objęto produkty z następujących grup:

- wyroby z tworzyw sztucznych (kubki);
- wyroby z melaminy (kubek);
- wyroby z poliamidu (łopatka, widelec);
- wyroby ceramiczne (talerze);
- wyroby szklane (kieliszki).

Zakres przeprowadzanych badań obejmował migrację globalną, migrację formaldehydu, migrację ołowiu i kadmu, migrację pierwszorzędowych amin aromatycznych, ocenę organoleptyczną. Przeprowadzone badania nie wykazały niezgodności z obowiązującymi przepisami prawa.

4.3. Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi i środkami masowego przekazu.

W roku 2024 współpracowano przede wszystkim z Inspekcją Weterynaryjną przeprowadzając wspólnie 9 kontroli w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem prawa w obszarze postępowania z produktami pochodzenia zwierzęcego, z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadzając wspólnie 7 kontroli oraz Wojskowym Ośrodkiem Medycyny Prewencyjnej (3 kontrole) i Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska (1 kontrola).

W 2024r przekazano cztery razy informacje dla mediów: 1x radio Zielona Góra, 1x radio Zachód oraz 2x dla Gazety Lubuskiej w zakresie grzyboznawstwa.

4.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych.

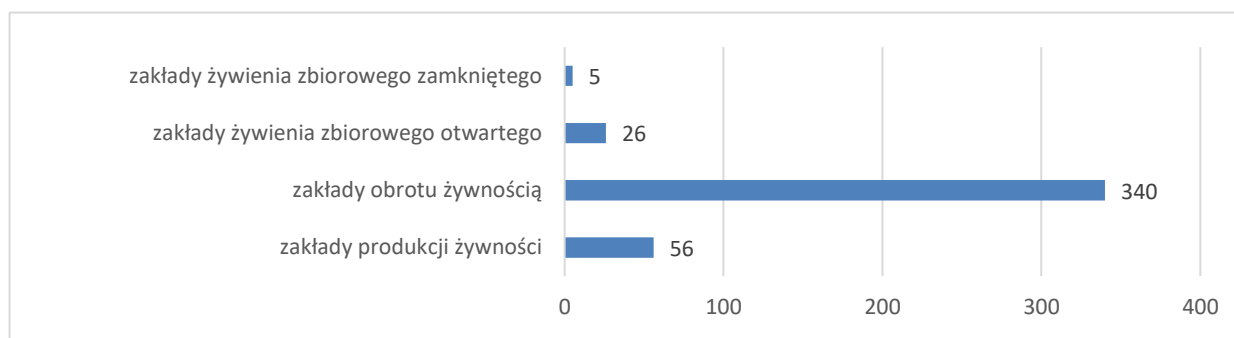


źródło: dalpl.co.in

Badania jakości zdrowotnej produktów spożywczych przeprowadzane były w Dziale Laboratoryjnym WSSE w Gorzowie Wlkp. (badania mikrobiologiczne, metale, substancje dodatkowe, zawartość składników aktywnych, parametry czystości, azotany, kaloryczność, Cez-137, mikotoksyny, zawartości jodu) oraz w laboratoriach należących do Wojewódzkich Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych: we Wrocławiu, Łodzi i Opolu, Rzeszowie (pestycydy), Warszawie (pestycydy, napromienianie), w Bydgoszczy (pestycydy, WWA), w Poznaniu (GMO), w Gdańsku (mikotoksyny), w Lublinie (3-MPCD) a także w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach (pestycydy), oraz Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach (lekooporność odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz bakterii komensalnych).

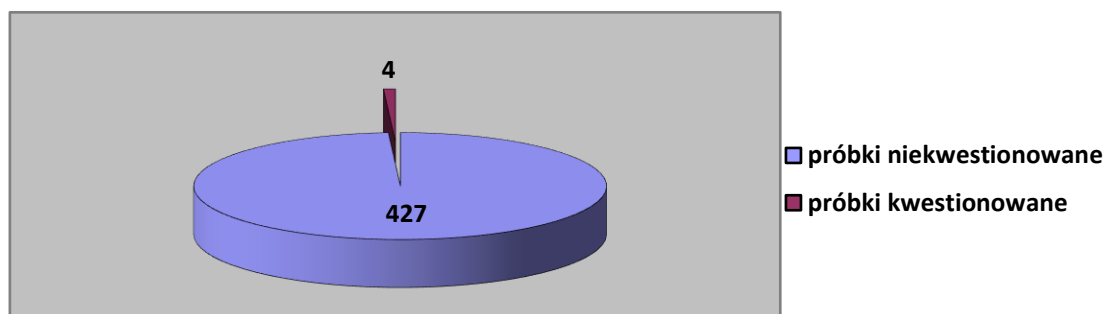
Próbki pobierano do badań zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa lubuskiego na 2024 rok”.

Próbki środków spożywczych pobierano w różnych obiektach produkcji i obrotu żywnością. Rodzaje obiektów oraz ilość pobranych w nich próbek przedstawia wykres nr 2



Wykres nr 2 Liczba próbek środków spożywczych z uwzględnieniem rodzaju obiektu, w którym dokonano pobrania próbek w roku 2024.

Realizując roczny plan pobierania próbek, pobrano i zbadano ogółem 427 próbek środków spożywczych; zakwestionowano 4 próbki, tj. 0,94 % wszystkich przebadanych próbek.



Wykres nr 3 Liczba próbek środków spożywczych zakwestionowanych na podstawie przeprowadzonych badań w stosunku do próbek niekwestionowanych pobranych do badań laboratoryjnych w roku 2024.

Kwestionowane próbki pobranych środków spożywczych to:

- 1 próbka krokosza barwierskiego z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu dla Kadmu – produkt zgłoszono w systemie RASFF;
- 1 próbka Herbi Baby „Spokojny brzuszek” Herbatka Ziołowo - Owocowa, od 6. Miesiąca – z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu zawartości ołowiu – produkt zgłoszono w systemie RASFF;
- 1 próbka wątroby z kurczaka ze względu na obecność *Campylobacter* – poinformowano pisemnie terenowo właściwego Powiatowego Lekarza Weterynarii;
- 1 próbka Filet z piersi kurczaka świeży ze względu na obecność *Escherichia Coli* – poinformowano pisemnie terenowo właściwego Powiatowego Lekarza Weterynarii;

W ramach kontroli bezpieczeństwa tłuszczów stosowanych do smażenia w zakładach żywienia zbiorowego i zakładach produkcyjnych, w roku 2024 oceniono zawartość związków polarnych w tłuszczu smaźalniczym. Skontrolowano tłuszcz wykorzystywany do smażenia w 1 ciastkarni i w 3 punktach małej gastronomii (G-4). Jakość używanego tłuszczu nie budziła zastrzeżeń.

4.5. Funkcjonowanie systemu RASFF



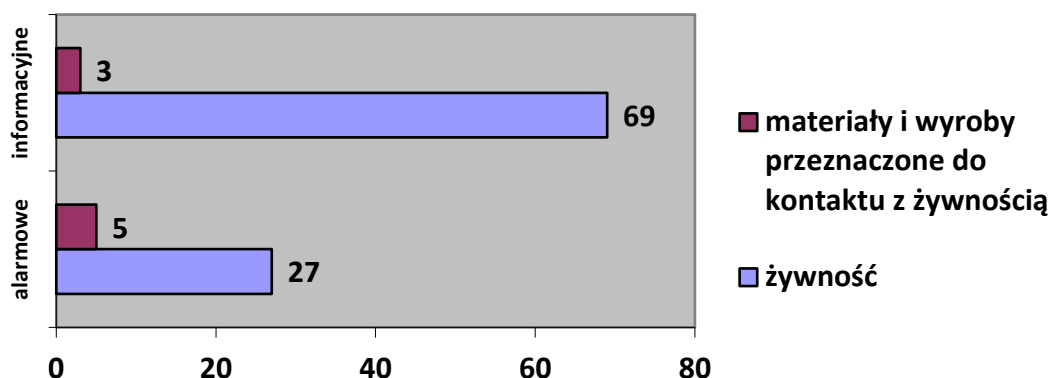
źródło: foodfakty.pl

Podstawy prawne Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF stanowią następujące akty prawne: Rozporządzenie (WE) NR 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. bezpieczeństwa żywności oraz ustanawiające procedury w

zakresie bezpieczeństwa żywności, rozporządzenie Komisji (UE) NR 16/2011 z dnia 10 stycznia 2011 r. ustanawiające środki wykonawcze dla systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt oraz ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 25 sierpnia 2006 r.

W oparciu o Procedury Funkcjonowania Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach zapewniono funkcjonowanie systemu RASFF na terenie działania PPIS w Zielonej Górze.

W 2024r. otrzymano w ramach systemu RASFF - 104 powiadomienia o produktach niezgodnych, w tym 32 powiadomienia alarmowe i 72 powiadomienia informacyjnych.



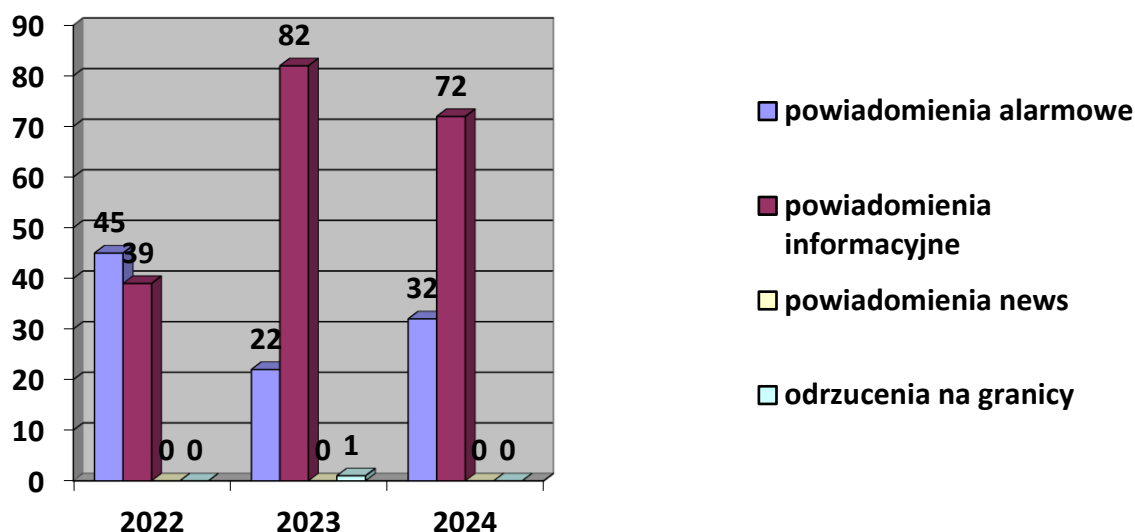
Wykres nr 4. Rodzaje powiadomień w systemie RASFF

 ¹ **Powiadomienie alarmowe** – ma na celu podjęcie natychmiastowych działań i dotyczy produktów, które zostały wprowadzone na rynek i mogą spowodować wystąpienie poważnych konsekwencji zdrowotnych, śmierć, bądź przejściowe niepożądane skutki zdrowotne.

 ² **Powiadomienie informacyjne** – ma na celu poinformowanie o tym, iż istnieje żywność lub pasza, dla których zidentyfikowano ryzyko, ale nie ma konieczności podejmowania natychmiastowego działania w innych krajach członkowskich lub gdy produkt nie znalazł się na terytorium krajów UE.

 ³ **Powiadomienie typu NEWS** – ma charakter przekazania informacji/wiadomości

 ⁴ **Powiadomienie o odrzuceniu na granicy** - informacja o odrzuceniu żywności na posterunku granicznym Unii Europejskiej



Wykres 5. Powiadomienia systemu RASFF, które PPIS w Zielonej Górze otrzymał w latach 2022-2024

4.5.1. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące żywności.

Produkty spożywcze, w których wykryto zagrożenia (mikrobiologiczne, chemiczne bądź fizyczne), stwarzające bezpośrednie lub pośrednie zagrożenie dla zdrowia konsumentów, były przedmiotem 27 powiadomień alarmowych oraz 69 powiadomień informacyjnych, które wpłynęły do PSSE w Zielonej Górze. Pozostałe powiadomienia dotyczyły materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Powiadomienia systemu RASFF o niebezpiecznych produktach żywnościowych, które w roku 2024 były przedmiotem działań podjętych przez Państwową Inspekcję Sanitarną dotyczyły m.in. stwierdzenia:

- ↗ obecności pałeczek Salmonella;
- ↗ obecności bakterii Listeria monocytogenes;
- ↗ obecności bakterii z grupy E.coli;
- ↗ obecności zanieczyszczeń fizycznych;
- ↗ obecności niedozwolonych substancji w suplementach diety;
- ↗ obecności niedeklarowanego alergenu;
- ↗ przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów;
- ↗ przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu mikotoksyn;
- ↗ przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu tlenu etylenu;
- ↗ przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu 3-MPCD;
- ↗ przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydynowych;
- ↗ przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu metali ciężkich;
- ↗ przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu barwnika;
- ↗ wykrycia niedozwolonego napromieniania produktu;
- ↗ nieprawidłowego znakowania produktu

W przypadku powiadomień otrzymanych w systemie RASFF dotyczących niebezpiecznych środków spożywczych, na listach dystrybucyjnych produktów podlegających procedurze wycofania, wskazano obiekty objęte nadzorem PPIS w Zielonej Górze. Były to przede wszystkim hiper- i supermarkety, hurtownie, oraz sklepy. W każdym przypadku otrzymania informacji o produkcie niezgodnym, wszczynano działania zgodnie z obowiązującymi procedurami. Monitorowano proces zabezpieczania i wycofywania partii produktów uznanych za niebezpieczne. Sprawdzano działania podjęte przez podmioty gospodarcze w tym zakresie, kładąc szczególny nacisk na sporządzanie list dystrybucyjnych, będących podstawą procesu wycofywania z rynku produktów niezgodnych. Informacje, uzyskane w wyniku prowadzonego postępowania wyjaśniającego, takie jak ilość towaru wycofanego i zabezpieczonego, ilość towaru zwróconego do producenta lub dystrybutora, przekazywano do LPWIS w Gorzowie Wlkp. oraz jeśli wystąpiła taka potrzeba do Powiatowego Lekarza Weterynarii.

PPIS w Zielonej Górze na podstawie otrzymanych kwestionowanych wyników próbek pobranych w zakładach obrotu oraz w ramach bieżącej działalności kontrolnej opracował 3 powiadomienia w systemie RASFF, które dotyczyły:

- Herbi baby, herbatka owocowo-ziołowa z rumiankiem – z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu zawartości ołowiu
- Herbi Baby „Spokojny brzuszec” Herbatka Ziołowo - Owocowa, od 6. Miesiąca – z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu zawartości ołowiu
- krokosz barwierski z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu dla kadmu;
- Oleju sojowego i słonecznikowego pochodzącego z Ukrainy, deklarowanego jako techniczny z uwagi na możliwość wykorzystania w przemyśle spożywczym – łącznie 4 zgłoszenia

4.5.2. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2024 r. otrzymano 8 powiadomień informacyjnych których przedmiotem były produkty z grupy: *Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością (miska, przybory kuchenne, łyżeczka do gotowania, kubki szklane, czajnik elektryczny, mata, łyżeczka do patelni, łyżeczka).*

Stwierdzone zagrożenia wynikały z:

-  obecności melaminy
-  zmian organoleptycznych,
-  przekroczenia dopuszczalnego limitu migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych,
-  przekroczenia dopuszczalnego limitu migracji kadmu
-  migracji 2,4-toluenodiaminy

W przypadku powyższych powiadomień dotyczących przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, na listach dystrybucyjnych produktów będących przedmiotem tych powiadomień, wskazano obiekty objęte nadzorem PPIS w Zielonej Górze. Były to sklepy. W przypadkach tych postępowano tak samo jak po otrzymaniu powiadomień dotyczących żywności.

4.6. Działalność kontrolno-represyjna.

W 2024 r., w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego nad obiektami produkcji i obrotu żywnością, a także materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością:

- skontrolowano 866 obiektów;
- przeprowadzono 1246 kontroli i rekontroli stanu sanitarnego;

Poza kontrolami planowymi, wynikającymi z „Harmonogramu nadzoru nad obiektami w 2024 roku”, przeprowadzono następujące kontrole:

- ⇒ na wniosek podmiotów gospodarczych w celu uzyskania decyzji zatwierdzających;
- ⇒ sprawdzające usunięcie stwierdzonych uchybień;
- ⇒ związane z poborem próbek do badań laboratoryjnych;

Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnieniowych

- ⇒ wykonywane w związku z interwencjami zgłaszanymi przez konsumentów na niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny obiektów żywienia zbiorowego i obrotu żywnością, a także na niewłaściwą jakość zdrowotną środków spożywczych oferowanych do sprzedaży;
- ⇒ obiektów żywnościowo-żywnieniowych, w związku z otrzymanymi zgłoszeniami w ramach systemu RASFF;
- ⇒ związane z wnioskami o wydanie świadectw spełniających wymagania zdrowotne produktów importowanych lub innych dokumentów dla produktów eksportowanych;
- ⇒ akcyjne (np. związane z wzmożeniem nadzoru nad sprzedażą owoców oraz wód mineralnych).
- wydano 28 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie określonych obowiązków;
- wydano 285 decyzji o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i zdyskwalifikowane próbki środków spożywczych na ogólną kwotę 27 178,00 zł;
- na osoby, które naruszyły przepisy prawa żywnościowego nałożono 105 mandatów karnych na łączną kwotę 32 100,00 zł;
- sporządzono 6 wniosków o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. w związku z:
 - prowadzeniem działalności w zakresie produkcji lub obrotu żywnością niezgodnie z decyzją o zatwierdzeniu obiektu;
 - nieprawidłowym znakowaniem środków spożywczych;
 - sprzedażą w jednostce systemu oświaty niedozwolonych środków spożywczych;
 - rozpoczęciem działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej;

Podsumowanie.

- 🚩 Pod nadzorem znajdowało się 1899 obiektów produkcji i obrotu żywnością – w 2023r. znajdowało się 1891 obiektów;
- 🚩 W nadzorowanych obiektach żywnościowo-żywnieniowych przeprowadzono 1167 kontroli i rekontroli stanu sanitarnego – w 2023 – przeprowadzono 1306 kontroli i rekontroli stanu sanitarnego;
- 🚩 skontrolowano 866 obiektów – w 2023 r. skontrolowano 955 obiektów;
- 🚩 dokonano oceny stanu sanitarnego w 574 obiektach – w 2023r. dokonano oceny stanu sanitarnego w 703 obiektach;
- 🚩 pobrano i zbadano ogółem 433 próbek środków spożywczych i materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością; zakwestionowano 4 próbki, tj. 0,94% wszystkich przebadanych próbek – w 2023 r. - pobrano i zbadano 415 próbek produktów żywnościowych; zakwestionowano 24 próbki, tj. 5,78 %

Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych

-  Nałożono 105 mandatów karnych na łączną kwotę 32 100,00 zł; w 2023r. – nałożono 80 mandatów karnych na łączną kwotę 21 000,00 zł;
-  Wydano 28 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie określonych obowiązków – w 2023 r. wydano 15 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie określonych obowiązków;
-  wydano 285 decyzji o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i zdyskwalifikowane próbki środków spożywczych na ogólną kwotę 27 178,00 zł – w 2023 r. - wydano 265 decyzji o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i zdyskwalifikowane próbki środków spożywczych na ogólną kwotę 24 468,00 zł;
-  sporządzono 6 wniosków o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. – w 2023r. sporządzono 5 wniosków o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.



*Zespół Edukacyjny Nr 6 Szkoła Podstawowa Filialna Zielona Góra – Łężyca
źródło: <https://www.google.com/>*

V. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych

W 2024 roku skontrolowano **216** szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych spośród **321** ujętych w ewidencji, tj. **67 %** (w 2023r. - 70%). Nadzór nad placówkami miał na celu wyeliminować negatywny wpływ środowiska na placówkę nauczania, wychowania i opieki, ocenić aktualny stan techniczny i sanitarny oraz sprawdzić przestrzeganie higieny procesu nauczania.

1.1. Stan sanitarno-techniczny obiektów.

Niewłaściwy stan sanitarno-techniczny obiektów w 2024 r. stwierdzono w 34 placówkach, tj. w **16 %** skontrolowanych obiektów (w 2023 r. - 27%). Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły najczęściej złego stanu technicznego sal lekcyjnych, ciągów komunikacyjnych, szatni dla uczniów, boisk sportowych, placów zabaw, dróg i dojść do placówek, ławek szkolnych i przedszkolnych, nieczynnych punktów świetlnych w salach zajęć, złego stanu technicznego bloku żywieniowego. Wszystkie placówki objęte nadzorem posiadają instalacje wodno-kanalizacyjne.

1.2. Warunki do utrzymania higieny.

W zakresie zapewnienia warunków do utrzymania higieny osobistej w 2024 r. skontrolowano 136 placówek. We wszystkich skontrolowanych placówkach uczniowie mieli zapewniony dostęp do wody bieżącej zimnej i ciepłej, środków higieny osobistej tj.: mydła w dozownikach bądź mydła antybakteryjnego, papieru toaletowego, ręczników jednorazowego użytku oraz płynów do dezynfekcji rąk. Właściwe warunki do utrzymania higieny stwierdzono w 124 placówkach. Niezachowanie warunków do utrzymania higieny stwierdzono w 12 placówkach. Wszczęto postępowanie administracyjne. Kontrole sanitarne sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości w tym zakresie. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych dla dziewcząt i chłopców w 4 placówkach, nie zostały zachowane. Wydano zalecenia na organ prowadzący placówki o podjęcie działań w tym zakresie.

1.3. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

W 41 różnego typu szkołach skontrolowanych w 2024 r. stwierdzono odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, co oznacza, że uczniowie ćwiczyli w salach gimnastycznych przeznaczonych do tego celu. Uczniowie korzystali również z bazy sportowej znajdującej się na terenie miasta i gmin (baseny, siłownie, hale sportowe).

Podczas kontroli warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego oceniono stopień korzystania przez uczniów z natrysków po odbytych zajęciach sportowych. W 14 skontrolowanych szkolnych zespołach sportowych uczniowie korzystali z natrysków tylko po popołudniowych zajęciach dodatkowych. We wszystkich skontrolowanych szkołach podstawowych prowadzono gimnastykę śródlekcyjną.

1.4. Warunki bezpieczeństwa i higieny na placach zabaw i terenach rekreacyjnych.

Dokonano w 2024 r. oceny warunków bezpieczeństwa i higieny na placach zabaw, rekreacji i terenach sportowych. Nadzorem objęto 117 placów zabaw zlokalizowanych przy żłobkach, przy przedszkolach oraz innych placówkach oświatowych. Nieprawidłowości nie stwierdzono w tym zakresie.

Ocena placów zabaw wykazała, że:

- o place zabaw wyposażone są w piaskownice i sprzęt służący do zabaw dla dzieci, ich stan sanitarno-techniczny w większości nie budził zastrzeżeń;
- o na wszystkich placach zabaw znajdują się tablice z instrukcją bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu;
- o sprzęt zabawowy oraz piasek w piaskownicach posiadał atesty i certyfikaty.

1.5. Dożywianie dzieci i młodzieży.

W 2024 roku skontrolowano 40 placówek szkolne pod kątem dożywiania dzieci i młodzieży, w których zorganizowano dożywianie, którego strukturę przedstawiono poniżej:

- o w szkołach podstawowych z dożywiania korzystało 1946 uczniów (w tym 87 uczniów z posiłków dofinansowanych na 4783 uczniów uczęszczających ogółem do tych szkół.
- o w zespołach szkół i liceach z dożywiania korzystało 4129 uczniów (w tym 59 uczniów z posiłków dofinansowanych) na 13606 uczniów uczęszczających do tych szkół.



źródło: <https://www.trzymajforme.pl/>

W 23 placówkach objętych kontrolą w 2024 r. funkcjonują automaty z żywnością, a w 9 sklepiki szkolne. Planowanie jadłospisów jak i asortyment oferowany uczniom w sklepikach szkolnych i automatach odbywało się zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r., w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach* (Dz. U. 2016, poz. 1154). Tylko w 1 placówce stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oferowanego uczniom niewłaściwego asortymentu w sklepiku szkolnym. Wydano zalecenia na organ prowadzący placówkę o podjęcie działań w tym zakresie. We wszystkich szkołach podstawowych w klasach I-III ze zorganizowanych wspólnych śniadań szkolnych skorzystało 440 uczniów. W 37 szkołach uczniowie mieli zapewniony dostęp do wody pitnej (*źródółka, poidółka*). Podobnie jak w latach poprzednich w szkołach podstawowych w ramach programu „Program dla Szkół” uczniowie klas I-V otrzymują owoce, warzywa i mleko. Owoce i mleko do szkół dostarczane były w zależności od podpisanej umowy z dostawcą – 2 lub 4 razy w tygodniu.

Szkoły, które posiadają blok żywieniowy i mają możliwość – przechowują dostarczone porcje owoców i warzyw w lodówkach. W pozostałych placówkach porcje wydawane są na bieżąco w dniu dowozu przez dostawcę. Owoce (jabłka) do szkół dostarczane są najczęściej w porcjach pakowanych w torebki papierowe. Pokrojone warzywa (marchew, papryka lub ogórek) dostarczane są w opakowaniach foliowych zamkniętych lub w małych papierowych torebkach. Mleko natomiast podawane było w jednorazowych kartonikach. Z Programu w szkołach objętych kontrolą skorzystało **3824** uczniów.

1.6. Warunki zdrowotne i higieniczne w żłobkach i klubach dziecięcych.

Na nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze terenie działają 33 tego typu placówki, tj. 30 żłobków i 3 kluby dziecięce. Nadzorem objęto 29 placówek. Z opieki korzystało **1270** dzieci w wieku od 6 m-ca do 3 lat. W **1** przypadku stwierdzono zły stan techniczny. Wszczęto postępowanie administracyjne z terminem usunięcia nieprawidłowości. W pozostałych placówkach nie stwierdzono żadnych uchybień. W 2024 r. wydano **2** pozytywne opinie sanitarne o nowopowstałych placówkach opieki nad dziećmi do lat 3.

1.7. Realizacja Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w placówkach oświatowo-wychowawczych.

We wszystkich skontrolowanych placówkach w 2024 r. przeprowadzone kontrole wykazały, że ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych jest w pełni realizowana przez placówki oświatowo-wychowawcze. Prowadzone działania edukacyjne dotyczące szkodliwości palenia tytoniu polegały na udzielaniu instruktażu dyrektorom placówek w trakcie czynności kontrolnych.

1.8. Higiena procesu nauczania

W 2024 r. skontrolowano przestrzeganie norm i reguł higieny pracy umysłowej uczniów, dokonując oceny higienicznej planów zajęć uczniów. Oceną objęto **211** rozkładów zajęć w **23** szkołach. Stwierdzono **12** szkół, które zapewniają przerwy krótsze niż 10 minut ale zapewniają więcej niż jedną przerwę 15-20 minut w czasie pobytu na zajęciach w szkole. W pozostałych placówkach uczniowie mają zapewnione przerwy 10 min i jedną przerwę 20 minut. Jednocześnie wszystkie skontrolowane szkoły, umożliwiają uczniom spędzanie przerw międzylekcyjnych na świeżym powietrzu.



We wszystkich ocenionych placówkach stwierdzono uwzględnianie możliwości psychofizycznych uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia. Udzielono instruktażu kadrze kierowniczej i pedagogicznej na temat higieny planu zajęć i znaczenia prawidłowego rozkładu zajęć dydaktycznych w procesie uczenia się.

źródło: <https://zsms.zgora.pl/>

W celu poprawy higieny procesu nauczania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wniósł do organów prowadzących placówki szkolne o podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej higieny nauczania i uczenia się w szkołach.

1.9. Ergonomia stanowiska pracy ucznia i przedszkolaka.

W ramach profilaktyki zmian przeciążeniowo – zwyrodnieniowych kręgosłupa, oceniono w 2024 roku **3263** stanowiska pracy uczniów i przedszkolaków, pod względem dostosowania mebli edukacyjnych do ich wzrostu. Nieprawidłowości stwierdzono w **2** placówkach tj.: **61** uczniów miało stanowiska niedostosowane do wymagań ergonomii. Wszczęto postępowanie administracyjne.



Źródło: <https://www.gov.pl/>

W celu eliminacji ryzyka rozwoju wad postawy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wniósł do organów prowadzących placówki oświatowo-wychowawcze o podjęcie działań mających na celu zapewnienie stanowisk pracy ucznia, przedszkolaka dostosowanych do wymagań ergonomii.

1.10. Tornistry oraz warunki na pozostawienie przez uczniów przyborów i podręczników szkolnych.

W 2024 r. oceniono obciążenie tornistrami, plecakami uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i warunki do pozostawiania, przez uczniów, przyborów i podręczników szkolnych w ramach *ogólnopolskiego dnia tornistra 1 października*. Zważono **322** tornistrów, plecaków i uczniów. Ocena wykazała, że podobnie jak w latach poprzednich, uczniowie noszą tornistry i plecaki, których waga przekracza 10% masy ich ciała – dotyczyło to 49% uczniów, a 15% masy ich ciała- dotyczyło to 15%. Waga tornistrów oscylowała między 0,7 kg do 8,1 kg.



źródło: www.gis.gov.pl

Dlatego systematycznie powtarzane są apele do rodziców, nauczycieli i uczniów, żeby zwracali uwagę na zawartość plecaków i tornistrów – aby nie było w nich rzeczy, które niepotrzebnie je obciążają. W skontrolowanych szkołach stwierdzono, że dyrektorzy placówek zapewnili wszystkim uczniom możliwość pozostawienia przyborów szkolnych w wydzielonych do tego celu indywidualnych szafkach lub na półkach w salach dydaktycznych. Przeprowadzona ocena wykazała, że w **28** skontrolowanych placówkach uczniowie posiadają szafki indywidualne do pozostawiania części podręczników w szkole, a w **9** inne miejsce na pozostawienie podręczników. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

1.11. Warunki sanitarne w gabinetach profilaktycznej opieki medycznej w szkołach.

We wszystkich skontrolowanych, w 2024 r. placówkach szkolnych pielęgniarki odgrywały istotną rolę w zapewnieniu zdrowego i bezpiecznego środowiska szkolnego. Praca pielęgniarek polega m.in. na udzielaniu pierwszej pomocy, na szerzeniu oświaty zdrowotnej oraz współpracy z kadrami pedagogicznymi i rodzicami. Czas pracy pielęgniarek, podobnie jak w latach poprzednich, uzależniony był od liczby uczniów w szkole. Istnieją placówki gdzie pielęgniarka sprawuje opiekę 1 - 2 razy w miesiącu. Dzieci w przedszkolach nie mają zapewnionej opieki medycznej. Są też **4** placówki w których brak jest opieki pielęgniarskiej.

W 2024 r. nadzorem objęto **6** gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Gabinety w szkołach prowadzone były w formie indywidualnych praktyk pielęgniarskich lub niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej. W ocenionych gabinetach nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-technicznych. Zapewniono w nich właściwe wyposażenie, stanowisko do mycia rąk z ciepłą i zimną wodą, ręczniki jednorazowe, dozowniki na mydło.



Źródło: <https://www.sp18.zgora.pl/piellegniarka-szkolna/>

1.12. Wypoczynek dzieci i młodzieży.



W 2024 roku nadzorem objęto **99** placówek wypoczynku dzieci i młodzieży, w których przebywało łącznie **3245** uczestników (w 2023 r. nadzorem objęto 86 placówek, w których przebywało 2891 uczestników). Przygotowanie placówek pod względem bezpieczeństwa i warunków higienicznych nie budziło zastrzeżeń.

Źródło: <http://www.drzonkow.pl/>

W okresie ferii zimowych z wypoczynku skorzystało **869** a w okresie letnich wakacji **2376** dzieci i młodzieży. Wypoczynek w miejscu zamieszkania organizowany był w obiektach szkół lub w miejscu prowadzenia działalności przez organizatora. Formy wyjazdowe wypoczynku organizowano w hotelach bądź w ośrodkach sportowych. Dla uczestników wypoczynku organizatorzy przygotowali różnego rodzaju gry, zabawy i wycieczki. Nieprawidłowości stwierdzono w 5 placówkach. Wydano zalecenia. Kontrole sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości.

1.13 Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego 2024/2025.

Przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego w 2024 r. dokonano oceny przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2024/2025 przeprowadzając kontrole w **10** placówkach szkolnych.



Źródło: <https://www.gov.pl/>

Ocena wykazała, że przeprowadzone zostały prace remontowe, konserwatorskie i porządkowe m.in.: *odmalowano ściany, sufity w salach lekcyjnych, korytarzach komunikacyjnych, węzłach sanitarnych; dokonano wymiany oświetlenia na LED w placówkach, dokonano termomodernizacji budynku, wymiany nagrzewnic w sali gimnastycznej oraz renowacji ławek szkolnych w salach dydaktycznych.* Doposażono placówki w nowe pomoce dydaktyczne i tablice multimedialne.

Ustalono, że w nowym roku szkolnym zajęcia będą prowadzone w systemie jednonmianowym, tylko w **3** placówkach planowany jest system dwuzmianowy.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze, wniósł do organów prowadzących placówki oświatowo-wychowawcze o podjęcie działań mających na celu bezpieczny powrót uczniów do szkoły po przerwie wakacyjnej.

1.14 Substancje i preparaty chemiczne w szkolnych pracowniach chemicznych.

W 2024 r. w ramach eliminowania zagrożeń w szkolnych pracowniach chemicznych przeprowadzono kontrole w gabinetach chemicznych w zakresie postępowania z substancjami i preparatami chemicznymi. Na **40** skontrolowanych placówek, w **18** stwierdzono obecność substancji i preparatów chemicznych. Ocena wykazała, że preparaty chemiczne znajdujące się w szkole są oznakowane i przechowywane w zamkniętych i oznakowanych pomieszczeniach. Stosowane w szkołach preparaty posiadały karty charakterystyki substancji chemicznych i ich mieszanin oraz aktualny spis preparatów chemicznych. Nieprawidłowości nie stwierdzono w tym zakresie.

1.15 Oświetlenie w pomieszczeniach do nauki

W ramach działań prewencyjnych narządu wzroku w 2024 r. dokonano oceny natężenia oświetlenia w 1 placówce szkolnej. Pomiary natężenia oświetlenia dokonał - Oddział Laboratoryjny -Seksja Badania Środowiska Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze oceniając 12 pomieszczeń do nauki przeprowadzając 115 badań i 128 oznaczeń fizycznych.

Ocena wykazała niewłaściwe natężenie oświetlenia w salach lekcyjnych w 1 szkole tj.: 70 punktów świetlnych nie spełniało wymogów Polskiej Normy (2023 r. - 1). Wszczęte zostało postępowanie administracyjne.

W celu eliminacji ryzyka rozwoju wad wzroku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze, wniósł do organów prowadzących placówki oświatowo-wychowawcze o podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwego oświetlenia w salach lekcyjnych.

1.16 Szczepienia zalecane przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV w szkołach podstawowych.

W 2024 r. rozpoczęto realizację „Programu szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)”. Do programu przystąpiło 25 szkół podstawowych na 31 szkół podstawowych znajdujących się w ewidencji. Liczbę chętnych dzieci do szczepień zgłosiło 18 placówek. W 9 placówkach szczepienia odbyły się poza szkołą, natomiast w 9 szczepienia odbyły się na terenie szkół. Łącznie zadeklarowało 662 chętnych dzieci do szczepień na 6614 uczniów uczęszczających do tych szkół. W celu rozpropagowywania programu szczepień przeprowadzono 12 narad z dyrektorami szkół i szkolnymi koordynatorami programu.

1.17 Powódź

W związku z sytuacją meteorologiczną i potencjalnym zagrożeniem wystąpienia podtopień, powodzi w 2025 r. pełniono dyżur telefoniczny oraz zbierano od dyrektorów placówek **calodobowe meldunki** o stanie placówek oświatowo-wychowawczych na terenie zalewowym. Dyrektorzy placówek przekazywali codziennie meldunki w zakresie czy wystąpiło zalanie placówki, czy wystąpiło podtopienie, czy wprowadzono zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, czy placówki zostały ewakuowane czy zostały zamknięte. Przekazano łącznie 16 meldunków. Na terenie zalewowym znajdowała się 1 placówka.

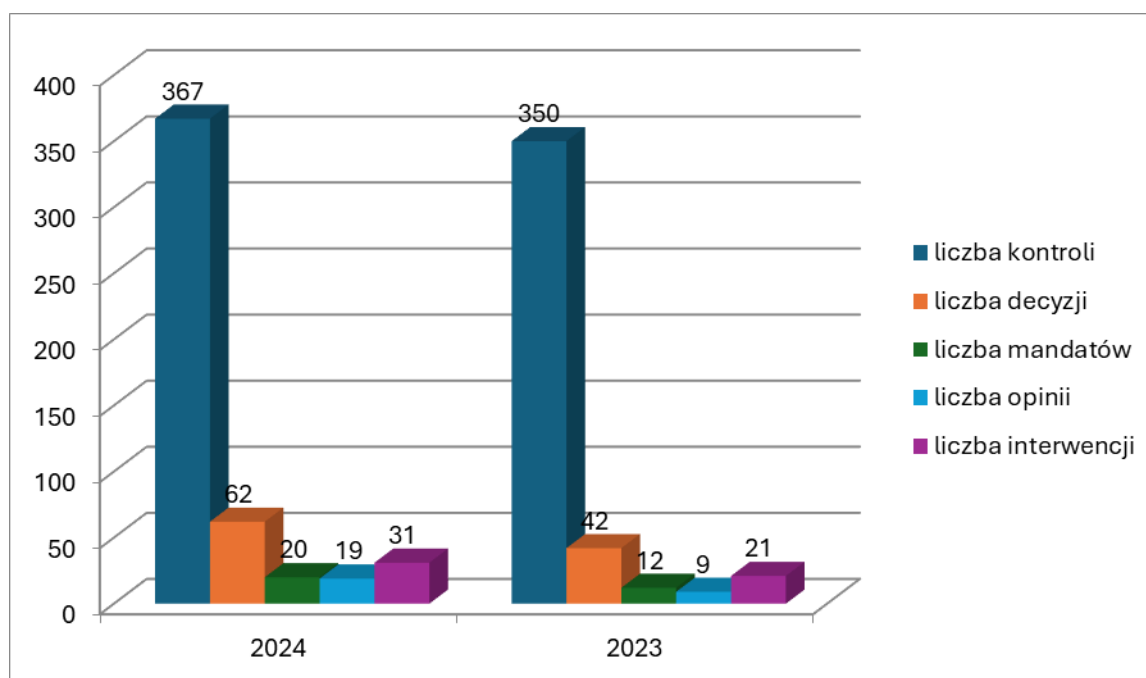
1.18 Działania informacyjno-edukacyjne

W 2024 roku jak w latach poprzednich prowadzona była działalność informacyjno-edukacyjna, prewencyjna i profilaktyczna tj.: uruchomiona w 2020 r. infolinia dla dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych, działała przez cały 2024 r. Infolinia ta pozwoliła na szybki kontakt z *Kierownikiem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Zielonej Górze*. Dyrektorzy placówek bardzo chętnie korzystali z bezpośredniej linii i dzwonili z pytaniami dotyczącymi zdrowia higieny i bezpieczeństwa dzieci i młodzieży uczęszczającej do placówek nauczania, wychowania i opieki.

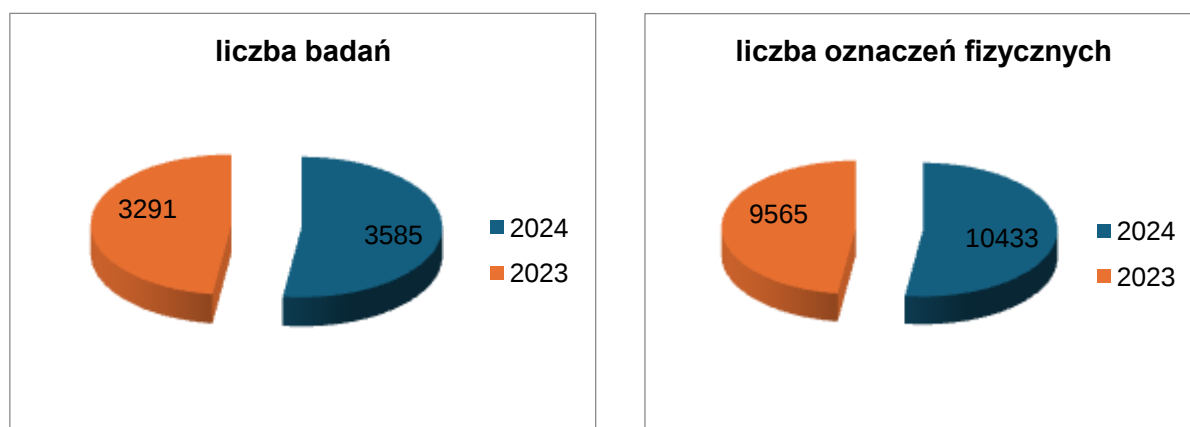
Prowadzona działalność edukacyjno-informacyjna, w 57% skontrolowanych placówkach oświatowo-wychowawczych dotyczyła profilaktyki wad postawy w tym: właściwego doboru tornistra i jego wagi, ergonomii stanowiska pracy, dostosowania mebli do warunków antropometrycznych, miejsca na pozostawienie w szkole podręczników i przyborów szkolnych, wszawicy, oświetlenia, higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych w tym przerw międzylekcyjnych, higieny osobistej, dostępności do wody pitnej, mikroklimatu, wentylacji, ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, asortymentu oferowanego dzieciom i młodzieży szkolnej w sklepikach szkolnych oraz dożywiania dzieci i młodzieży szkolnej.

1.19 Działania kontrolne i represyjne.

W 2024 r. przeprowadzono łącznie **367** kontroli sanitarnych w placówkach oświatowych i placówkach sezonowych. Przebywało w nich łącznie **32028** dzieci i młodzieży. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **62** decyzje administracyjne nakazujące poprawę warunków higienicznych i zdrowotnych. Za stwierdzone uchybienia nałożono **20** mandatów karnych. Wydano **19** opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania placówek nauczania wychowania i opieki. Przyjęto **31** interwencji dotyczących placówek oświatowych, z których **12** uznano za zasadne. Przeprowadzono **3585** badań środowiska szkolnego (*ergonomia, oświetlenie, tornistry*) wykonując **10433** oznaczeń fizycznych.



Wykres nr 1 Działalność kontrolna i represyjna PSSE w Zielonej Górze prowadzona w placówkach nauczania i wychowania w 2024 r. w porównaniu do 2023



Wykres nr 2 Badania środowiska PSSE w Zielonej Górze prowadzone w placówkach nauczania i wychowania w 2024 r. w porównaniu do 2023

Podsumowanie:

1. Nieprawidłowy stan sanitarno – techniczny stwierdzono w 34 obiektach, tj. 16 % skontrolowanych placówek (w 2023 r. – 27 % skontrolowanych).
2. Nałożono 20 mandaty karne za stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości (w 2023 r. – 12).
3. Przyjęto 31 interwencji na warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania, wychowania i opieki. (w 2023 r. – 21).

4. Uczniowie wszystkich skontrolowanych placówek mają warunki do pozostawienia podręczników w szkole, jednak nie zawsze korzystają z tej możliwości z uwagi na zadawane przez nauczycieli prace domowe.
5. W szkołach funkcjonują prawidłowe przerwy międzylekcyjne oraz możliwość spędzania przerw na świeżym powietrzu. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.
6. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych jest w pełni realizowana przez placówki oświatowo-wychowawcze.
7. Z dożywiania w szkołach skorzystało 41% (2023- 64%) uczniów uczęszczających do szkół podstawowych a 30% (2023- 39 %) do zespołów szkół i liceów.
8. Opieka zdrowotna nad uczniami realizowana jest przez pielęgniarki medycyny szkolnej.
 - W 4 szkołach uczniowie nie mieli zapewnionej opieki.
9. Podobnie jak w latach poprzednich, w przedszkolach publicznych dzieci nie miały zapewnionej opieki medycznej.
10. Przeprowadzona w 2024 r. ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów wykazała nieprawidłowości w 2 placówkach (w 2023r.–w 1 placówce). Wydano decyzję administracyjną z terminem wykonania.
11. Chętnych do szczepień w ramach „Programu szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)” zadeklarowało 10% uczniów uczęszczających do szkół.
12. Podobnie jak w latach poprzednich uczniowie noszą tornistry, których waga przekracza 10% masy ich ciała – dotyczyło to 49 % uczniów, a których waga przekracza 15% masy ich ciała – dotyczyło to 15 % uczniów.
13. Przeprowadzona ocena oświetlenia w szkołach wykazała nieprawidłowości w 1 placówce (w 2023 r. – w 1 placówce). Wydano decyzję administracyjną z terminem wykonania.
14. W zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin w szkołach nie stwierdzono nieprawidłowości).
15. W stosunku do 2023 r. liczba placówek organizujących wypoczynek dla dzieci i młodzieży uległa zwiększeniu z 86 do 99 i liczba uczestników wypoczynku uległa zwiększeniu z 2891 do 3245.
16. Na placach zabaw i terenach rekreacyjnych zapewnione były bezpieczne i higieniczne warunki zabawy i wypoczynku.
17. Szkoły zostały dobrze przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2024/2025.
18. Uruchomiona infolinia tylko dla dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych pozwoliła na szybki kontakt z Kierownikiem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Zielonej Górze. Dyrektorzy placówek chętnie korzystali z bezpośredniej linii i dzwonili z pytaniami dotyczącymi zdrowia i bezpieczeństwa dzieci i młodzieży uczęszczającej do placówek nauczania wychowania i opieki.



ARTEK Sp. zo.o. Zielona Góra
Źródło: <https://gazetalubuska.pl>

VI. WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY

1.1. Warunki higienicznosanitarne w środowisku pracy

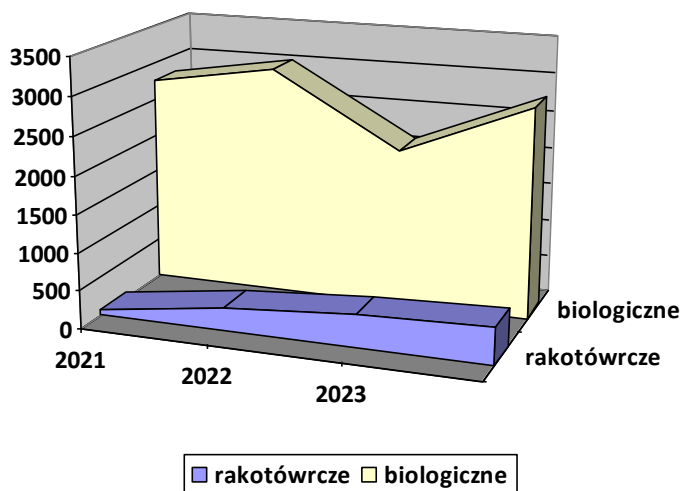
Do zakresu działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy m.in. sprawowanie nadzoru nad higieniczno - sanitarnymi warunkami środowiska pracy, a jego celem jest zapobieganie pogarszaniu się stanu zdrowia pracujących - w szczególności powstawaniu chorób zawodowych związanych z warunkami pracy oraz absencji. Obowiązek ten jest realizowany przede wszystkim w oparciu o przepisy zawarte w ustawie Kodeks pracy oraz innych przepisach szczególnych wydanych na jego podstawie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawuje również nadzór nad przestrzeganiem przepisów - krajowych i unijnych - dotyczących wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, produktów biobójczych, detergentów, kosmetyków oraz środków zastępczych. Ponadto państwowi powiatowi inspektorzy sanitarni zostali upoważnieni do podejmowania decyzji o stwierdzeniu lub braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, a tym samym są zobowiązani do zbadania związku przyczynowego między rozpoznanym schorzeniem a pracą zawodową.

1.2. Zagrożenia w środowisku pracy

W środowisku pracy występują dwie grupy czynników szkodliwych dla zdrowia – do pierwszej grupy należą te, dla których ustalono w przepisach prawa normatywy higieniczne i są to m.in.: hałas, drgania mechaniczne, pyły, niektóre związki chemiczne oraz czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym i reprotoksycznym. Do drugiej grupy należą też czynniki, dla których brak jest ustalonych normatywów higienicznych, bądź ich ustalenie jest niemożliwe, są to m.in.: szkodliwe czynniki biologiczne, substancje i mieszaniny o działaniu alergizującym i drażniącym, czynniki i procesy technologiczne o udowodnionym działaniu rakotwórczym i mutagennym(oleje mineralne przepracowane), nadmierny wysiłek głosowy, przeciążenie układu ruchu i obwodowego układu nerwowego spowodowane sposobem wykonywania pracy. W 2024 r. nadzorem w powiecie grodzkim objęto 166 zakładów pracy gdzie przeprowadzono 203 kontrole, a zatrudnionych ogółem było 10407 pracowników w tym w narażeniu na czynniki przekraczające NDS lub NDN *** , pracowały 232 osoby.

Rok	Ilość zakładów objętych nadzorem	Liczba zatrudnionych ogółem	Liczba zatrudnionych w przekroczeniach NDS lub N***
2021	86	13456	178
2022	149	6209	220
2023	158	6399	42
2024	166	10407	232

Tabela nr 1. Zatrudnienie w skontrolowanych zakładach i liczba osób, które pracowały w przekroczeniach ustalonych normatywów higienicznych w latach 2021 – 2024

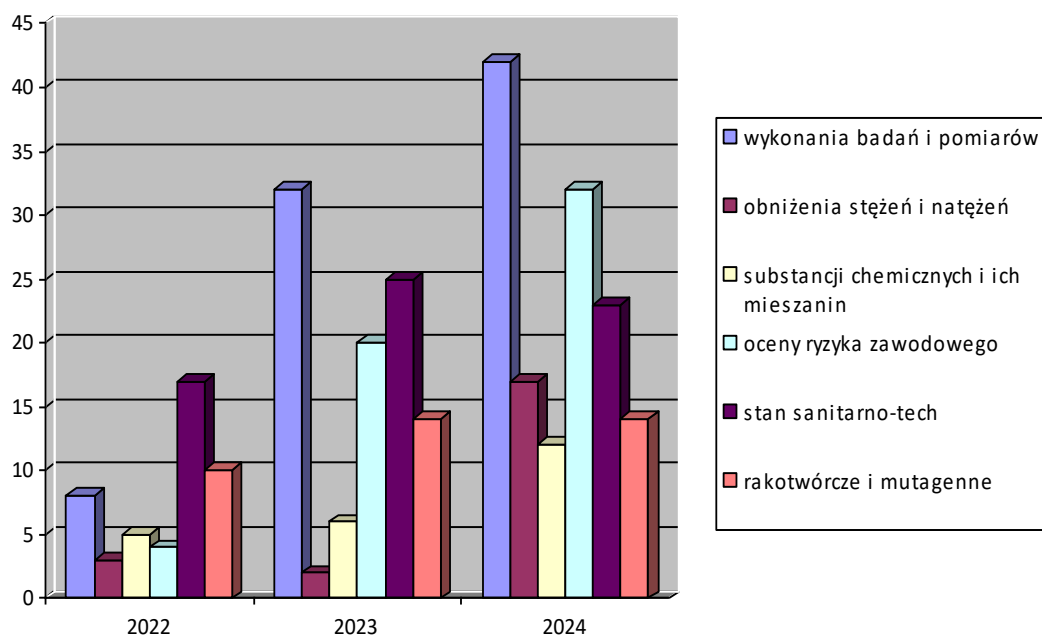


Wykres nr 1. Liczba zatrudnionych na stanowiskach, na których występowało narażenie na czynniki rakotwórcze i szkodliwe czynniki biologiczne w latach 2021– 2024 (dotyczy zakładów skontrolowanych w danym roku)

W zakresie czynników biologicznych w 2024 r. przeprowadzono 38 kontrole warunków pracy pracowników zatrudnionych w zakładach przetwórstwa mięsnego, przy gospodarce komunalnej, piekarnie, podmioty zajmujące się transportem, magazynowaniem materiałów niebezpiecznych medycznych oraz zatrudnionych w podmiotach leczniczych. W narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne zatrudnionych było 2783 pracowników.

Czynniki biologiczne z grupy 2 zagrożenia mogą wywoływać choroby u ludzi i być niebezpiecznymi dla pracowników, czynniki z 3 grupy mogą wywoływać u ludzi ciężkie choroby i być niebezpiecznymi dla pracowników, ale zazwyczaj istnieją skuteczne metody profilaktyczne, czynniki z 4 grupy zagrożenia mogą wywoływać ciężkie choroby i w stosunku, do których zazwyczaj brak jest skutecznych metod profilaktyki i leczenia. Stosowane działania profilaktyczne polegają na: ograniczaniu liczby narażonych, zapewnieniu hermetyzacji prac, zapewnieniu właściwie urządzonych pomieszczeń i urządzeń higieniczno- sanitarnych (śluzy sanitarne, wydzielone jadalnie), w niektórych przypadkach szczepienia ochronne, zapewnienie ochron indywidualnych, sprzętu jednorazowego użytku, dezynfekcji, sterylizacji, badaniach lekarskich profilaktycznych, przestrzeganiu procedur sanitarnych, w tym dotyczących incydentów stwarzających realne zagrożenie (uszkodzenie ciągłości tkanek, zakłucia). Szczególne znaczenie mają szkolenia z zakresu bhp – sumiennie przeprowadzane i często ponawiane, a także wnikliwie sporządzane i udostępniane pracownikom oceny ryzyka zawodowego.

W zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych w 2024 r. przeprowadzono 40 kontroli zakładów zajmujących się m.in.: obróbką mechaniczną drewna, zakłady stosujące oleje mineralne przepracowane w zakładach naprawy samochodów gdzie badano narażenie na spaliny diesla, tlenek węgla.



Wykres nr 2. Najczęściej egzekwowane obowiązki w decyzjach PIS w latach 2022-2024

Stwierdzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze uchybienia dotyczyły głównie:

- Z zakresu substancji chemicznych i ich mieszanin stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku aktualnych kart charakterystyki, spisu stosowanych mieszanin chemicznych oraz brak prysznica ratunkowego, brak kodu UFI.
- Braku oceny ryzyka zawodowego lub nie uwzględnianie w ocenie wszystkich zagrożeń występujących na stanowiskach pracy, w tym często pochodzących od stosowanych substancji i ich mieszanin chemicznych lub nieuwzględnienie czynników szkodliwych biologicznych.
- Braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Brak badań w środowisku pracy utrudnia dokonanie oceny narażenia zawodowego na stanowiskach pracy oraz w postępowaniu w sprawie stwierdzenia choroby zawodowej.
- Złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, tj.: szatni, umywalni, ustępów, jadalni, które są niezbędne do zapewnienia właściwych, pod względem higieniczno-sanitarnym, warunków pracy. Najczęściej stwierdzane uchybienia to: brudne ściany i sufity, niedostateczne wyposażenie pomieszczeń lub zły stan sanitarno-techniczny wyposażenia.
- Przekroczenia NDS lub NDN czynników szkodliwych stwierdzono w 17 zakładach, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał decyzje nakazujące ich obniżenie do obowiązującej normy.

- W zakresie czynników rakotwórczych i mutagennych nieprawidłowości stwierdzono w 14 zakładach.

W roku 2024 oprócz wykonywania kontroli planowych realizowane były kontrole tematyczne z zakresu:

- wykonano 3 kontrole miejsc, gdzie były wykonywane prace z azbestem. W dniu kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.
- Przeprowadzono 3 kontrole tematyczne w zakresie podmiotów prowadzących sprzedaż rodentycydów i insektycydów stosowanych do deratyzacji i dezynsekcji pomieszczeń i zabudowań, gdzie ocenie poddano produkty biobójcze. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.
- Przeprowadzono 4 kontrole tematyczne u dystrybutorów w zakresie sprzedaży dezynfektantów i algicydów stosowanych do dezynfekcji i zabezpieczania basenów kąpielowych- nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Na stanowiskach pracy, gdzie występują zagrożenia dla zdrowia szkodliwymi czynnikami, konieczne jest podejmowanie przez pracodawców działań profilaktycznych, technicznych, organizacyjnych oraz w przypadku braku możliwości ich spełnienia zapewnienia wszelkich środków ochrony indywidualnej. Bardzo ważne jest systematyczne kierowanie pracowników na lekarskie badania profilaktyczne (wstępne, okresowe i kontrolne), uwzględniające występujące zagrożenia. Badania lekarskie to najskuteczniejsza forma profilaktyki, pozwalająca dostatecznie wcześnie wykryć objawy schorzeń związanych z pracą zawodową.

Zakaz palenia wyrobów tytoniowych w pomieszczeniach pracy w większości zakładów jest przestrzegany. Wiąże się to bezpośrednio powszechną znajomością przepisów ustawy. W niektórych zakładach pracy, zazwyczaj są to większe firmy zatrudniające ponad 20 pracowników, wydzielane są osobne pomieszczenia palarni. Całkowity zakaz wprowadzany jest najczęściej w związku ze specyfiką prowadzonej działalności dotyczy zakładów m.in. stosujących łatwopalne związki chemiczne takie jak lakiery czy rozpuszczalniki a także zakładów ochrony zdrowia.

1.3. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

Znaczący zakres działalności inspektora sanitarnego stanowi nadzór nad przestrzeganiem przepisów krajowych i unijnych dotyczących wprowadzania do obrotu i stosowania w działalności zawodowej niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym produktów biobójczych, prekursorów narkotyków, detergentów. Zagadnienia te były przedmiotem 123 kontroli przeprowadzonych w podmiotach wprowadzających substancje chemiczne i ich mieszaniny do obrotu oraz stosujących te substancje i mieszaniny w działalności zawodowej, oraz podmioty wprowadzające do obrotu produkty biobójcze.

W przypadku stwierdzanych uchybień w ww. zakresie wydawane były decyzje nakazujące wycofanie z obrotu lub usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Najczęściej stwierdzane uchybienia to brak aktualnego spisu substancji i mieszanin chemicznych, brak kart charakterystyki, brak prysznicza bezpieczeństwa.

Produkty biobójcze były przedmiotem 23 kontroli przeprowadzonych w zakresie wprowadzania do obrotu oraz ich stosowania. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wystawił 1 decyzję w tym zakresie.



Źródło: <https://gazetalubuska.pl/>

1.4. Nadzór nad kosmetykami.

Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór nad obiektami wytwarzania, konfekcjonowania i dystrybucji produktami kosmetycznymi. W 2024 r. przeprowadzono 14 kontroli podmiotów wytwarzających kosmetyki oraz zajmujących się obrotem produktami kosmetycznymi. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku wpisu do bazy CPNP oraz zgłoszenia zakładu wytwarzającego kosmetyki do właściwego inspektora sanitarnego, niewłaściwego oznakowania oraz nie stosowania się do zasad GMP przy produkcji kosmetyków. Zostały wydane 4 decyzje nakazujące usunięcie w ww. nieprawidłowości. Za nieprzestrzeganie przepisów ustawy o kosmetykach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze nałożył łącznie kary w wysokości 14 tys. zł. W ewidencji znajduje się 6 zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne. Do badań mikrobiologicznych pobrano 4 próbki kosmetyków (kremy i hydrolat) - próbki prawidłowe.

1.5. Nadzór nad środkami zastępczymi.

W zakresie środków zastępczych i NSP (nowa substancja psychoaktywana) główne działania w 2024 r. dotyczyły rejestrowania zgłoszonych zatruć środkami zastępczymi lub NSP do LPWIS w Gorzowie Wlkp i do ogólnopolskiej bazy SMIOD. W 2024 roku dokonano zgłoszeń zatruć środkami zastępczymi u 84 osób.

W roku w 2024 nie prowadzono postępowań administracyjnych w zakresie orzekania o przypadku i zniszczeniu środków zastępczych.



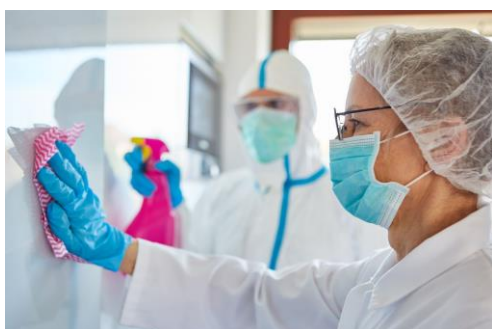
Źródło: <https://laboratorynie.pl>

Przeprowadzono 2 kontrole podmiotów w zakresie sprzedaży produktów zawierających substancje kwas ibotenowy i muscymol w postaci grzyba muchomora czerwonego (Amanita muscaria) lub innych produktów zawierających te substancje. Nieprawidłowości w zakresie udostępniania substancji psychoaktywnych nie stwierdzono.

1.6. Choroby zawodowe

W roku 2024 w powiecie grodzkim Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał: 11 decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym: 7 prawomocnych decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej i 6 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 1 decyzję o odmowie uchylenia decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze. Ponadto wydano 2 postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania w przedmiocie podejrzeń o choroby zawodowe.

W związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi w sprawach podejrzeń o choroby zawodowe przeprowadzono w zakładach pracy 2 wizytacje, w ramach postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych.



Źródło: <https://www.pit.pl/aktualnosci/covid-19-jako-choroba-zawodowa-jakie-swiadczenia-przysluguja-pracownikowi>

Poniżej przedstawiono zmiany, jakie następowały w strukturze chorób zawodowych w Zielonej Górze, w latach 2020 – 2024.

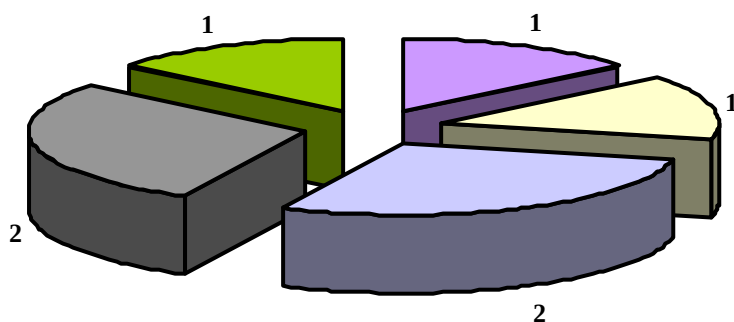
Jednostka chorobowa pozycja wykazu chorób zawodowych	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
	Zielona Góra	Zielona Góra	Zielona Góra	Zielona Góra	Zielona Góra
zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne - poz. 1					
Pylice płuc - poz. 3			1		
astma oskrzelowa - poz. 6	1				
ostre uogólnione reakcje alergiczne - poz. 8					
alergiczny nieżyt nosa - poz. 12					1
przewlekłe choroby narządu głosu - poz. 15	1			1	1
nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi - poz. 17					
choroby skóry - poz. 18					
przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy - poz. 19				4	1
przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy - poz. 20			1	2	2
obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo – nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz - poz. 21			1		
zespół wibracyjny - poz. 22					
choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - poz. 26		3	1	1	2
o g ó t e m	2	3	4	8	7

Tabela nr 2. *Struktura chorób zawodowych w Zielonej Górze – liczba przypadków stwierdzonych decyzjami prawomocnymi w latach 2020 - 2024*

W Zielonej Górze w 2024 roku stwierdzono prawomocnymi decyzjami 7 przypadków chorób zawodowych, w tym:

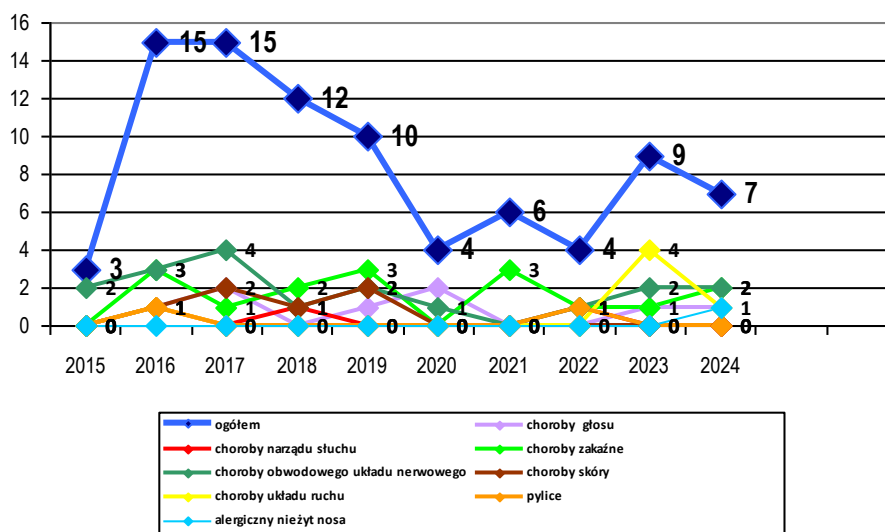
- ✓ 2 przypadki to przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy (poz. 20), tj.: zespół cieśni w obrębie nadgarstka - na stanowiskach szwaczki;
- ✓ 2 przypadki to choroby zakaźne albo ich następstwa tj.: COVID-19 na stanowisku położnej w szpitalu, gruźlica na stanowisku pielęgniarki;
- ✓ 1 przypadek to przewlekła choroba narządu głosu spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat tj.: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosu i trwałą dysfonią na stanowisku nauczyciela;

- ✓ 1 przypadek to przewlekła choroba układu ruchu wywołana sposobem wykonywania pracy (poz. 19), tj.: przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki - na stanowisku: technika medycznego farmacji w pracowni cytostatyków apteki szpitalnej;
- ✓ 1 przypadek to alergiczny nieżyt nosa na stanowisku położnej w szpitalu.



- poz. 15 - choroby głosu
- poz. 19 - choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy
- poz. 20. choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy
- poz. 26 choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa

Wykres nr 3. Struktura chorób zawodowych stwierdzonych w 2024 r. w Zielonej Górze



Wykres nr 4. Choroby zawodowe w Zielonej Górze na przełomie ostatnich 10 lat (w latach 2015 – 2024) z podziałem na liczbę przypadków – ogółem i najczęściej stwierdzane

Podsumowanie:

1. W 2024 r. nadzorem w powiecie grodzkim objęto 161 zakładów pracy gdzie przeprowadzono 203 kontrole.
2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w 2024 roku wydał 92 decyzje merytoryczne oraz 70 decyzji płatniczych. Wydano 3 Postanowienia.
3. Najczęstsze uchybienia w kontrolowanych zakładach to: zły stan sanitarno-techniczny zaplecza socjalnego dla pracowników oraz pomieszczeń pracy, brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy, brak zaprowadzonych rejestrów prac i pracowników pracujących w narażeniu na czynniki i procesy rakotwórcze, mutagenne i reprotoksyczne, brak badań i pomiarów czynników rakotwórczych na stanowiskach pracy (pyły drewna, spaliny diesla, tlenek węgla).
4. Zgłoszenia zatruc środków zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi znacznie wzrosły w stosunku ro roku ubiegłego, nie odnotowano z tego powody zgonów, nie zaobserwowano wzmożonej aktywności podmiotów w zakresie wprowadzanie do obrotu środków zastępczych. Przeprowadzono 2 kontrole tematyczne z zakresu przestrzegania przepisów o zakazie wprowadzania do obrotu substancji psychoaktywnych i środków zastępczych.
5. Na przełomie ostatnich lat obserwuje się nieznaczny spadek chorób zawodowych w ilości stwierdzanych chorób zawodowych, jednakże ilość rozpoznanych chorób zawodowych zależy od ilości zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych i rozpoznanych chorób zawodowych przez Poradnie Chorób Zawodowych.



Źródło: <https://zdrowie.radiozet.pl/choroby/choroby-zakazne/legionella-a-zapach-wody-jak-pachnie-bakteria-legionella>

VII. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

1. Wstęp

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2024 roku sprawowany był przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze na podstawie:

- ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków,
- rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

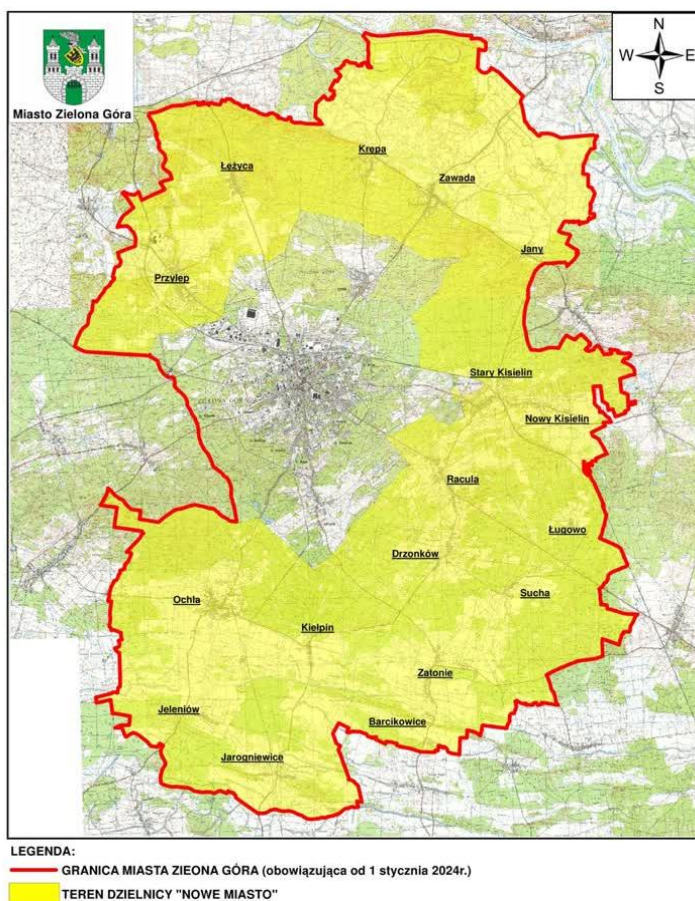
Badania jakości wody, w ramach nadzoru sanitarnego, wykonywane były przez akredytowane laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Zielonej Górze, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Poznaniu. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w ramach kontroli wewnętrznej wykonywało badania we własnym akredytowanym laboratorium i w innych laboratoriach akredytowanych i o udokumentowanym systemie jakości badań, zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

2. Zaopatrzenie ludności w wodę

Źródłem zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia mieszkańców miasta Zielona Góra były wody podziemne i powierzchniowe. Część miasta Zielona Góra (tzw. „Stare Miasto”) zaopatrywana była w wodę mieszaną: w wodę powierzchniową – ok 85% i wodę podziemną – ok 15%. Ujęcia wód podziemnych znajdują się przy ulicach Zjednoczenia, Wojska Polskiego oraz w dzielnicach: Zawada (3 ujęcia przy ul. Zawada-Szkolna, ul. Zawada-Kożuchowska i „Stary lewar”), Zatonie, Ochla, Jarogniewice, Łężyca, Jany i Stary Kisielin-Zatorze.

Ujęcie wód powierzchniowych usytuowane na rzece Obrzyca w miejscowości Sadowo jest ujęciem brzegowym,

zlokalizowanym na lewym brzegu rzeki Obrzycy, gdzie obszar zlewni wynosi ok. 1800 km² i znajduje się na terenie Województwa Lubuskiego i Wielkopolskiego. Woda pobierana jest w miejscowości Sadowo z nurtu rzeki poprzez kraty i sita wpływa do komór czerpalnych pompowni i tłoczona do Stacji Uzdatniania Wody w Zawadzie. Woda z rzeki Obrzycy wraz z wodą podziemną, która ma swoje

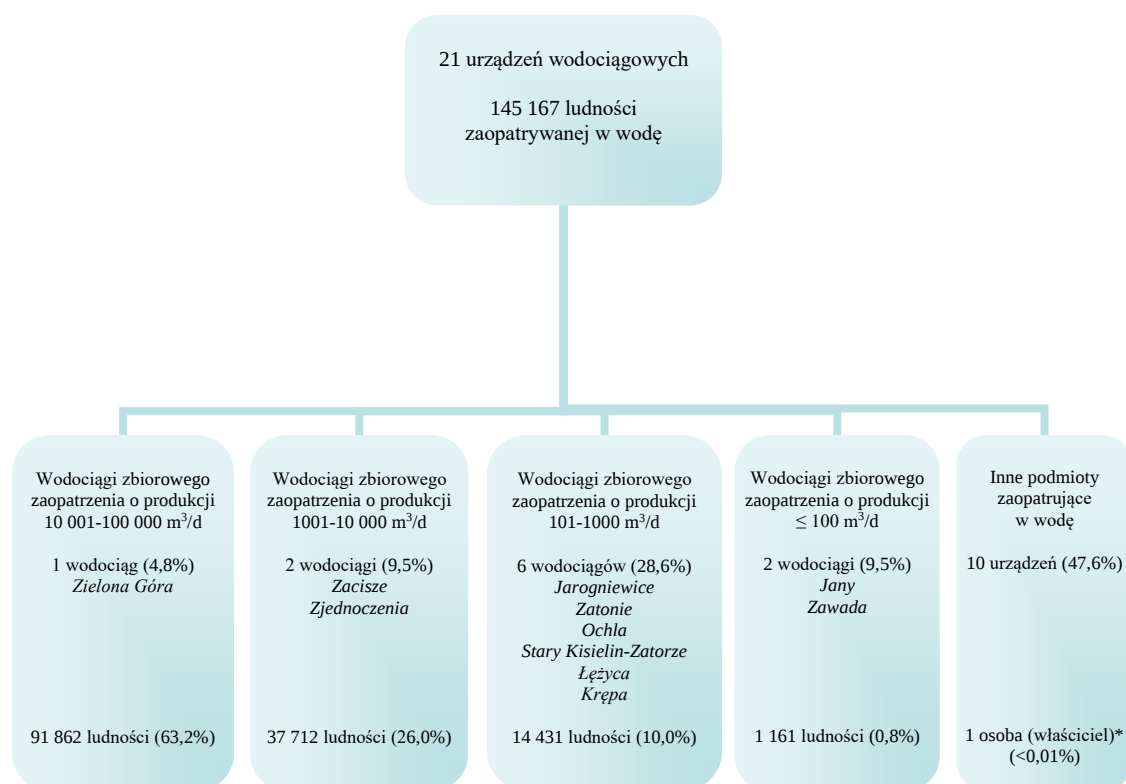


Mapa „Starego i Nowego” Miasta Zielona Góra
Źródło: <https://rzg.pl/426581/dzielnica-nowe-miasto-do-likwidacji/>

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

ujęcie zlokalizowane w rejonie dzielnicy Zawada i Jany - „Stary lewar” jest mieszana i poddawana uzdatnianiu. Po uzdatnieniu woda podawana jest do sieci, gdzie zaopatruje w wodę mieszkańców Zielonej Góry. W 2024 roku **wodociąg publiczny Zielona Góra** zaopatrywał w wodę 91 862 osób na obszarze północno-wschodniej części „Starego Miasta”, w tym mieszkańców części osiedla Raculka (przy ulicy Dereszowej, Rumakowej, Raculka, Tarpanowej, Wyścigowej, Przywalskiego i Zielony Las) wcześniej zaopatrywanych z ujęcia wody obsługiwanego przez Spółkę Wodną „RACULKA”, ul. Tarpanowa 44, 65-254 Zielona Góra.

Woda z wodociągu opartego na ujęciu mieszanym (powierzchniowym i głębinowym) dezynfekowana jest dwutlenku chloru. Jest to niezbędne dla zabezpieczenia rozległej sieci wodociągowej przed rozwojem mikroorganizmów, a także tworzeniem się związków pogarszających smak i zapach wody.



Grafika 1. Liczba urządzeń wodociągowych produkujących wodę przeznaczoną do spożycia w stosunku do zaopatrzenia ludności

(*liczba stałych mieszkańców)

Ujęcie przy ul. Zjednoczenia, składa się z 3 studni, które zaopatrują dzielnicę Przylep, os. Czar-kowo, częściowo os. Zastalowskie, ul. Zjednoczenia do wiaduktu oraz część ul. Batorego. Woda z tego ujęcia nie wymaga uzdatniania i wtłaczana jest bezpośrednio do sieci **wodociągu publicznego Zielona Góra – Zjednoczenia**. W 2024 roku w/w wodociąg zaopatrywał w wodę 12 712 osób.

Ujęcie przy ul. Wojska Polskiego zaopatruje osiedla: Zacisze, Leśne, Malarzy, Winnica, część Osiedla Przyjaźni oraz budynki przyległe do ul. Wojska Polskiego aż do dworca PKP, część ul. Stefana Bato-rego i os. przy ul. Obywatelskiej. Ujęcie składa się z 8 studni przy ul. Wojska Polskiego pracujących naprzemiennie zasilające **wodociąg publiczny Zielona Góra-Zacisze**, który zaopatrywał w minionym roku ok. 25000 osób.

Pozostałe **8 ujęć wody** zlokalizowanych jest na terenie „Nowego Miasta” w dzielnicach: Zawada (2 ujęcia: przy ul. Zawada-Szkolna dla wodociągu publicznego Zielna Góra-Krępa i przy ul. Zawada-Kożuchowska dla wodociągu publicznego Zielna Góra-Zawada), Zatonie, Ochla, Jarogniewice, Łężyca, Jany i Stary Kisielin-Zatorze. Ujęcia na terenie „Nowego Miasta” zaopatrywały w wodę 15 592 osób.

Nadzorem sanitarnym objętych było również 10 podmiotów posiadających indywidualne ujęcia wody, które wykorzystują wodę na potrzeby własne.

3. Analiza przekroczeń wskaźników mikrobiologicznych i fizykochemicznych w pobranych próbkach wody

Bieżący nadzór sanitarny nad jakością wody sprawowany był w formie monitoringu – cyklicznych badań próbek wody, które pobierane były z ustalonych, stałych punktów tzw. „punktów zgodności”. Następnie dokonywano oceny na podstawie uzyskanych wyników z wykonanych badań w odniesieniu do limitów przedstawionych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.



Pompownia przy ul Sulechowskiej w Zielonej Górze

Źródło: <https://www.zwik.zgora.pl/o-spolce/multimedia/galeria-zdjec/>

W 2024 roku w ramach realizowanego bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 121 próbek wody, w tym 3 próbki ze studni przydomowych w ramach monitoringu ujęć wody w związku z pożarem odpadów niebezpiecznych przy ul. Przylep-Zakładowa 6 w Zielonej Górze, który wybuchł w dniu 22 lipca 2023 r. Z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę pobrano 104 próbki wody, a z innych podmiotów dostarczających wodę – 14 próbek. Jakość wody z wodociągów publicznych i z innych podmiotów dostarczających wodę spełniała wymagania w/w rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

W 2024 roku przedsiębiorstwa wodociągowe oraz podmioty indywidualne prowadziły monitoring wewnętrzny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Jakość wody z wodociągów publicznych spełniała wymagania w/w rozporządzenia Ministra Zdrowia. Na podstawie przekazanych sprawozdań z badań wody przez inne podmioty dostarczające wodę, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze stwierdził w 3 próbkach wody obecność bakterii grupy coli i w 2 próbkach wody podwyższoną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22°C, odbiegającą od wartości uzyskiwanych w pozostałych próbkach wody (parametr ten powinien być bez nieprawidłowych zmian, zaleca się, aby jego wartość nie przekraczała 100 jtk/1ml w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej, a 200 jtk/1 ml w kranie konsumenta. Wartość parametryczna bakterii grupy coli wynosi 0 jtk/100 ml.)

W związku ze stwierdzeniem w próbkach wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej bakterii grupy coli wydano 1 decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi w 1 podmiocie indywidualnym. W 2024 r. nie wydawano decyzji o warunkowej przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Ponadto dla podmiotów indywidualnych wydano 6 zaleceń na jakość wody. Dotyczyły one podwyższonej twardości i mętności wody, zawartości żelaza oraz ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C. W ciągu roku, podobnie jak w latach ubiegłych nie odnotowano chorób i zatruc związanych ze spożyciem wody.

4. Badania ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp.

Ciepła woda użytkowa, oprócz wymagań mikrobiologicznych (*E.coli*, enterokoki) i fizykochemicznych kreślonych w części B załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, powinna spełniać wymagania w zakresie parametru *Legionella* sp. Wdychanie aerozolu wodno-powietrznego, w którym znajdują się bakterie *Legionella* sp. (np. podczas kąpieli pod prysznicem) może spowodować zachorowanie na legionelozowe zapalenie płuc (choroba legionistów).

W 2024 roku w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 97 próbek ciepłej wody z obiektów użyteczności publicznej i podmiotów leczniczych, z czego 28 próbek kwestionowano (17 próbek z podmiotów leczniczych i 11 próbek z obiektów użyteczności publicznej).

W związku ze stwierdzeniem obecności bakterii *Legionella* sp. w instalacjach ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wydano ogółem 7 decyzji stwierdzających skażenie instalacji ciepłej wody bakteriami *Legionella* sp., w tym 5 – skażenie średnie, 1 – skażenie wysokie, 1 – skażenie bardzo wysokie. W związku ze stwierdzeniem obecności bakterii *Legionella* sp. w instalacjach ciepłej wody użytkowej w obiektach użyteczności publicznej wydano 3 decyzje administracyjne stwierdzającą skażenie instalacji ciepłej wody bakteriami *Legionella* sp., w tym 2 – skażenie wysokie, 1 – skażenie średnie.



Słuchawka prysznicowa wytwarzająca aerozol wodno-powietrzny

Źródło: <https://www.reuter.com/en-pl/hsk-universal-hand-shower-set-with-shower-hose-3-spray-modes-chrome-white-a600812.php>

Zobligowane przez przepisy do przeprowadzania badań pod kątem obecności bakterii *Legionella* w wodzie są podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz właściciele lub zarządcy budynków zamieszkania zbiorowego oraz budynków użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny. Na podstawie wyników badań wody przekazanych przez w/w podmioty w ramach kontroli wewnętrznej wydano 9 decyzji administracyjnych, w tym 2 stwierdzające wysokie skażenie bakteriami *Legionella* sp., 6 stwierdzających średnie skażenie bakteriami *Legionella* sp. i 1 decyzję umarzającą postępowanie. Właściciele/zarządcy tych obiektów podejmowali działania naprawcze, by doprowadzić wodę do odpowiedniej jakości.

Podsumowanie:

1. Źródłem zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia mieszkańców miasta Zielona Góra są wody podziemne i powierzchniowe.
2. Jakość wody w sieci na terenie miasta w 2024 roku była kwestionowana tylko pod względem mikrobiologicznym w 5 próbkach wody w grupie inne podmioty zaopatrujące w wodę.
3. Kwestionowane próbki ciepłej wody pobrane w ramach prowadzonego nadzoru w podmiotach leczniczych i obiektach użyteczności publicznej stanowiły 28,9 % wszystkich pobranych próbek wody do badań w kierunku *Legionella* sp., co stanowi wzrost o ok. 10% w stosunku do roku ubiegłego.



Pływalnia odkryta H2Ochla

Źródło: <https://www.mosir.zgora.pl/mosir/galeria/h2ochla-kapielisko-zielona-gora>

VIII. STAN SANITARNY PŁYWALNI

1. Stan sanitarny pływalni.

Zagadnienia związane z funkcjonowaniem i nadzorem nad pływalniami w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody, regulują następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych,
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

Za bezpieczeństwo kąpiących się osób odpowiedzialny jest podmiot prowadzący działalność. W przypadku pływalni jest to osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie oraz właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta), zwani „zarządzającym obszarem wodnym”.

Zarządzający pływalnią w ramach kontroli wewnętrznej jakości wody dokonuje na bieżąco obserwacji wody, nadzoruje urządzenia do uzdatniania wody, rejestruje systematycznie pomiary jakości wody i prowadzi badania jakości wody na pływalni, zgodnie z harmonogramem ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Zielonej Górze. Badania próbek wody na pływalniach realizują laboratoria, które uzyskały akredytację Polskiego Centrum Akredytacji na wykonywanie badań analiz wody na pływalniach.

Woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, jeżeli nie powoduje zagrożeń zdrowotnych. Kontrola jakości wody jest szczególnie ważnym elementem nadzoru sanitarnego na pływalniach. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawują zapobiegawczy nadzór zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W mieście Zielona Góra w 2024 roku działała 1 pływalnia „mieszana” (kryto-odkryta), 6 pływalni krytych i 1 pływalnia odkryta. Pływalnia „mieszana”, znajduje się na terenie Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji im. Zbigniewa Majewskiego w Drzonkowie, ul. Drzonków – Olimpijska 20, natomiast pływalnie kryte, zlokalizowane są w: Kompleksie Sportowym Basen i Hala przy ul. Wyspiańskiego 17, Szkole Podstawowej nr 2 przy ul. Wyszyńskiego 101, Wojewódzkim Ośrodku Sportu i Rekreacji im. Zbigniewa Majewskiego w Drzonkowie, ul. Drzonków – Olimpijska 20, Zespole Szkół Ekologicznych w Zielonej Górze przy ul. Słowackiej 4, Zespole Szkół Mistrzostwa Sportowego w Zielonej Górze przy ul. Wyspiańskiego 23 oraz w parku wodnym w Centrum Rekreacyjno – Sportowym przy ul. Sulechowskiej 41. Nowo powstała pływalnia odkryta H2Ochla (basen



Pływalnia kryta w Kompleksie Sportowym Basen i Hala przy ul. Wyspiańskiego 17 w Zielonej Górze
Źródło: <https://www.mosir.zgora.pl/kompleks-sportowy-ul-wyspianskiego-17/aktualnosci/basen-przy-wyspianskiego-juz-otwarty>

rekreacyjny, kompleks zjeżdżalni, wodny plac zabaw) znajduje się w Zielonej Górze przy ul. Botanicznej. Wchodzi w skład ośrodka rekreacyjno-sportowego wraz ze splash parkiem, parkiem linowym, torem przeszkód, placem zabaw, boiskami do minigolfa, padla oraz gry w piłkę ręczną i siatkową, małym gajem, strefą gastronomiczną. Do dyspozycji klientów są plaże trawiaste oraz piaszczyste, stanowiska wędkarskie na zbiorniku naturalnym, przebieralnie, toalety z natryskami, ustępy ogólnodostępne, szafki, ławki, hamaki, leżaki, pojemniki na odpady komunalne.

W roku 2024 w nadzorowanych obiektach przeprowadzono 22 kontrole łącznie z kontrolami, podczas których pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych. Dwie pływalnie Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji im. Zbigniewa Majewskiego w Drzonkowie zaopatrywane są z indywidualnych ujęć wody, natomiast pozostałe pływalnie napełniane są wodą z wodociągów publicznych. Badania wody na pływalniach w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego wykonano raz w roku, w zakresie następujących parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych: *Escherichia coli*, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h (cyrkulacje i niecki kryte), *Pseudomonas aeruginosa*, *Legionella sp.*, chlor wolny, chlor związany, pH, potencjał redox (oksydoredukcyjny) przy elektrodzie Ag/AgCl 3,5 m KCl, mętność, chloroform, ΣTHM , azotany, utlenialność.

Do badań laboratoryjnych w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego z nadzorowanych pływalni pobrano ogółem 58 próbek wody, z czego 26 próbek (ok. 45%) kwestionowano pod względem fizykochemicznym, 8 próbek (ok. 14%) kwestionowano pod względem mikrobiologicznym, a 2 próbki pod względem zarówno fizykochemicznym jak i mikrobiologicznym (ok. 3%). Kwestionowanym parametrem pod względem mikrobiologicznym była ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h (w wodzie w nieckach basenowych i cyrkulacjach) i *Legionella sp.* (w natryskach). Kwestionowanym parametrem pod względem fizykochemicznym najczęściej był chloroform i potencjał redox, w mniejszym stopniu chlor związany i chlor wolny.



Pobór próbki wody z niecki basenowej na pływalni Źródło: GIS, <https://images.app.goo.gl/G5tgucEhd2K2NrF57>

Zarządzający pływalniami prowadzili badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej, dwa razy w miesiącu zgodnie z harmonogramami ustalonymi z PPIS w Zielonej Górze.

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, właściciele i administratorzy obiektów przeprowadzali również badania ciepłej wody w natryskach w zakresie *Legionella sp.*

Na podstawie wyników badań własnych oraz przedstawionych przez nadzorowane podmioty Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał w 2024 roku: 1 decyzję administracyjną dotyczącą doprowadzenia wody do odpowiednich wymagań w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ i chloroformu, 2 decyzje umarzające postępowanie w sprawie zapewnienia odpowiedniej jakości wody basenowej oraz 5 decyzji dotyczące jakości wody w natryskach z trybem

natychmiastowej wykonalności (w tym 4 decyzje stwierdzające średnie skażenie i 1 decyzję stwierdzającą wysokie skażenie bakteriami *Legionella* sp.).

Ponadto wydano 38 doraźnych zaleceń pokontrolnych na przekroczone parametry fizykochemiczne i mikrobiologiczne. Najwięcej zaleceń dotyczyło utrzymania w wodzie na odpowiednim poziomie parametrów: chloroform, chlor wolny i związany oraz potencjał redox.

Skontrolowano pod względem stanu sanitarno-technicznego wszystkie pływalnie. Na terenie pływalni wydzielono zespoły higieniczno-sanitarne, tj.: toalety, natryski, szatnie.

W 2024 roku nie wydano nowych decyzji administracyjnych dotyczących stanu sanitarno – technicznego pływalni ani decyzji o braku przydatności wody do kąpieli.

Nałożono natomiast **1 mandat karny** na kwotę 500 zł za nieprzekazanie w terminie do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze sprawozdań z badań próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na jednej z pływalni krytej, w której niecce i systemie cyrkulacji została stwierdzona obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa* oraz za niespełnienie wymagań określonych w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1230).

Podsumowanie

1. W 2024 r. na terenie Miasta Zielona Góra powstał nowy obiekt odkryty – pływalnia H2Ochlą przy ul. Botanicznej w Zielonej Górze.
2. Z 8 nadzorowanych pływalni pobrano łącznie 58 próbek wody, z czego 26 próbek (ok. 45%) kwestionowano pod względem fizykochemicznym, 8 próbek (ok. 14%) kwestionowano pod względem mikrobiologicznym, a 2 próbki pod względem zarówno fizykochemicznym jak i mikrobiologicznym (ok. 3%).
3. Na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze nie wydano decyzji o braku przydatności wody do kąpieli, nałożono natomiast 1 mandat karny.
4. Właściciele i administratorzy pływalni prowadzili badania wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, a w przypadku przekroczeń badanych wskaźników, podejmowali działania naprawcze w celu doprowadzenia wody basenowej do odpowiedniej jakości.



Zagospodarowanie terenu kąpieliska miejskiego przy ul. Botanicznej w Zielonej Górze
(źródło <https://lci-lubuskie.pl>)

IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

1. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

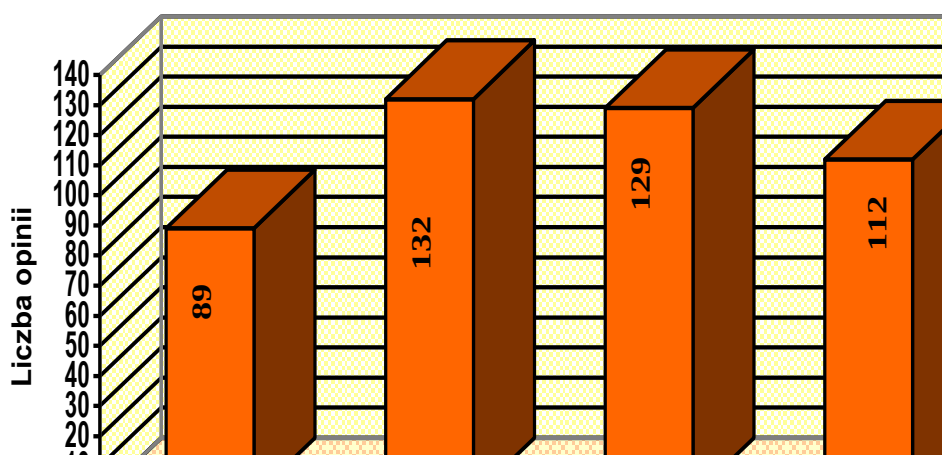
Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego obejmuje:

- opiniowanie gminnych aktów planowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i uzgadnianie warunków zabudowy,
- wydawanie opinii sanitarnych na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- opiniowanie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części,
- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych poprzez stwierdzenie zgodności ich wykonania z projektem budowlanym oraz z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi,
- wydawanie opinii sanitarnych oraz zgody na odstępstwa od warunków technicznych zgodnie z kompetencjami określonymi w odrębnych przepisach.

Powyższe działania mają na celu minimalizowanie lub eliminowanie środowiskowych zagrożeń zdrowia już na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego, projektowania i realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w przekazywanych do użytkowania wybudowanych obiektów.

1.1. Realizacja zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w obszarze nadzoru zapobiegawczego w 2024 r. wydał **112 opinii sanitarnych** w tym **5 negatywnych**.



Wykres nr 1. Miasto Zielona Góra. Porównanie ilości wydanych opinii w latach 2021-2024

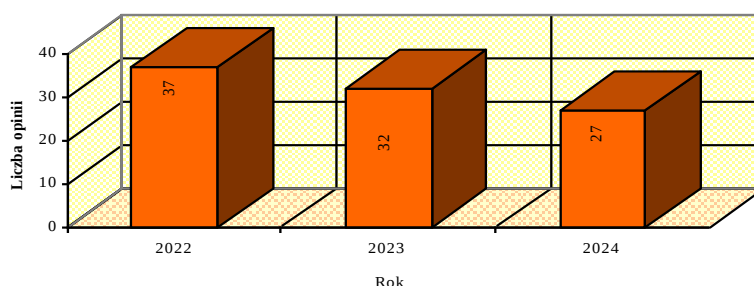
Struktura w zakresie wydawanych opinii w 2024 r. przedstawia się następująco:

- **24%** - opinie dotyczące planowania przestrzennego w gminie;
- **22%** - opinie dotyczące oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;

- **38%** - opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych;
- **3%** -uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- **13%** - inne opinie sanitarne.

1.2. Opinie dotyczące planowania przestrzennego w gminie.

W 2024 r. wydano **27 opinii** dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz warunków zabudowy.



Wykres nr 2. Miasto Zielona Góra. Porównanie ilości wydanych opinii i uzgodnień dotyczących planowania przestrzennego w gminie w latach 2022-2024.

W postępowaniu dotyczącym strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko) wydano:

- **5 uzgodnień** dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- **6 uzgodnień** zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- **5 opinii sanitarnych**, w tym **1 negatywną**, dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,

Ponadto wydano:

- **11 postanowień** w tym **1 negatywne** w sprawie uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy.

Przy opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego analizowano wpływ ich ustaleń na higienę środowiska i zdrowie ludzi. W szczególności zwracano uwagę na:

- zapewnienie prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej na zasadach zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzenia ścieków;
- planowanie terenów mieszkaniowych i innych terenów chronionych w izolacji od terenów przemysłowych, dróg krajowych/wojewódzkich, dróg dojazdowych do terenów produkcyjnych

i magazynowo-składowych oraz linii kolejowych w celu ograniczenia niekorzystnego oddziaływania na mieszkańców;

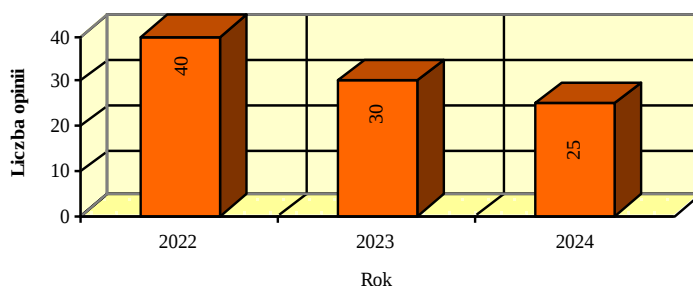
- jednoznaczne zapisy planu zawierających dopuszczenia, ograniczenia, nakazy lub zakazy w zagospodarowaniu terenów, w tym dotyczących lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- planowania terenów mieszkaniowych w odpowiedniej odległości od istniejących i planowanych cmentarzy z uwzględnieniem zakazów obowiązujących w strefach ochronnych od cmentarzy,
- zastosowanie rozwiązań zapewniających prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów,
- eliminację lub ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza w celu zapewnienia wymaganej jakości powietrza na terenach zamieszkania i pobytu ludzi, między innymi poprzez zastosowanie odpowiednich technologii przemysłowych oraz stosowania w celach grzewczych paliw gwarantujących zachowanie dopuszczalnych stężeń lub wartości odniesienia emitowanych zanieczyszczeń w powietrzu

Uzgodniono między innymi projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- pomiędzy ul. Stefana Batorego i ul. Jana z Kolna,
- w rejonie ul. Ceramicznej i ul. Łużyckiej.

1.3. Opinie dotyczące oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko.

W 2024 r. wydano 25 opinii dotyczących oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.



Wykres nr 3. Miasto Zielona Góra. Porównanie liczby wydanych dotyczących oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko w latach 2022-2024

Opinie te dotyczyły określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Wydano **21 opinii**, dla **2 przedsięwzięć** stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz **4 pisma**, że aktualna jest wcześniej wydana opinia.

W postępowaniu dotyczącym określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko obowiązywała zasada przezorności. Wymagało to wnikliwej analizy danego przedsięwzięcia w celu uzyskania pewności, że jego oddziaływanie nie będzie znaczące dla zdrowia ludzi. Opinie przygotowywano biorąc pod uwagę: rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia, powiązań z innymi przedsięwzięciami, emisje i występowanie innych uciążliwości, rodzaj i skalę możliwego oddziaływania, prawdopodobieństwo oddziaływania, czas trwania, częstotliwość, odwracalność i zasięg oddziaływania, usytuowanie w stosunku do istniejących i planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej i innych terenów chronionych.

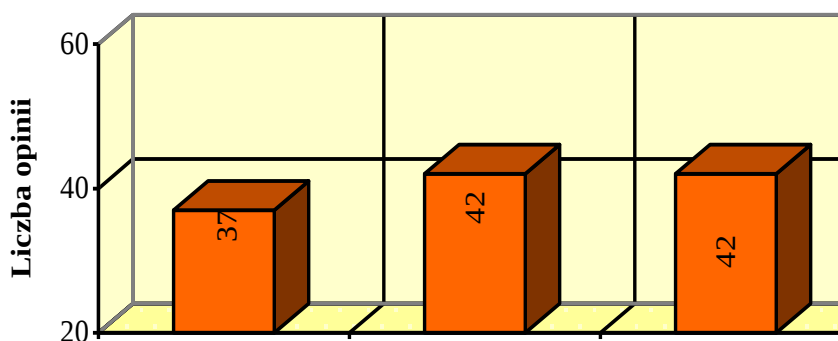
Nie stwierdzono potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko między innymi dla następujących przedsięwzięć:

- budowa dwóch hal magazynowych wraz z częścią biurowo-socjalną przy ul. Trasa Północna;
- budowa hali produkcyjno-magazynowej ul. Międzyrzeckiej;
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Nowy Kisielin-Bukowa, ul. Nowy Kisielin-Grabowa, ul. Nowy Kisielin-Ukryta, ul. Nowy Kisielin-Jaworowa, ul. Nowy Kisielin-Świerkowa;
- budowa budynku produkcyjno-magazynowego z częścią biurowo - socjalną przy ul. Przylep - Zakładowa.

Nie wydano opinii na etapie uzgadniania warunków realizacji przedsięwzięcia.

1.4. Opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych (na podstawie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane).

W 2024 r. w związku ze zgłoszeniem przez inwestora zakończenia robót budowlanych uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania wybudowanych obiektów i wydano **42 opinie sanitarne** w sprawie wykonania obiektów zgodnie z projektem budowlanym i spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych, **w tym 23 z zastrzeżeniami**.



Wykres nr 4. Miasto Zielona Góra. Porównanie liczby wydanych dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych w latach 2022-2024.

Opinie z zastrzeżeniami były wydawane na przykład gdy:

- obiekt został wykonany z odstępstwami od projektu budowlanego, które nie miały znaczącego wpływu na warunki higieniczne i zdrowotne np. brak przedsionka izolującego w ustępie, brak kurtyny powietrznej nad wejściem do obiektu,
- nie przedstawiono wyniku badania wody pod względem bakteriologicznym pobranej z instalacji wewnętrznej zrealizowanej inwestycji;
- nie zakończono wszystkich prac budowlanych – wykończeniowych w niewielkim zakresie;
- obiekt został wykonany zgodnie z projektem ale nie spełniał wymagań higienicznych i zdrowotnych np. w zakresie wentylacji pomieszczeń.

W 2024 r. przeprowadzono kontrolę i wydano opinię między innymi dla przekazywanych do użytkowania inwestycji:

- wykonanie robót budowlanych związanych z zagospodarowaniem terenu kąpieliska miejskiego przy ul. Botanicznej;
- budowa budynku hotelu robotniczego z zapleczem gastronomicznym wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną przy ul. Gorzowskiej ;
- budynek dydaktyczny z salami wykładowymi przy ul. Botanicznej 50;
- przebudowa i zmiana sposobu użytkowania hali magazynowej na produkcyjno – magazynową, dobudowę części socjalno – laboratoryjno – biurowej, budowa: budynku warsztatowego z magazynem przy ul. Chemicznej;
- rozbudowa Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Mieczysława Karłowicza w Zielonej Górze o nowy budynek edukacji artystycznej przy ul. Dzikiej;
- budynek oświatowy (szkoła i przedszkole) przy ul. Łężyca- Architektów;
- rozbudowa i przebudowa stołówki i kuchni w budynku „Sportowiec” na terenie Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Drzonkowie przy ul. Drzonków – Olimpijska 20;

Nie wydano żadnego sprzeciwu przeciwko uruchomieniu lub dopuszczeniu do użytkowania wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego obiektu budowlanego.

1.5. Uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W 2024 r. wydano **3 opinie sanitarne** w sprawie **uzgodnienia dokumentacji projektowej**, w tym **2 negatywne**. Wydano również **1 decyzję administracyjną** – pozytywną na zastosowanie pieca na paliwo stałe - drewno w lokalu gastronomicznym zlokalizowanym w budynku przy ul. Kaspra Twardowskiego 1 oraz określono warunki jego zastosowania.

W trakcie uzgadniania projektów budowlanych kontrolowano, w przyjętych rozwiązaniach projektowych, spełnienie wymagań higienicznych i zdrowotnych zapewniających właściwe warunki sanitarne w miejscach pobytu ludzi a także odpowiednie warunki pracy dla osób zatrudnionych

w zakładzie pracy. Zwracano szczególną uwagę na zapewnienie prawidłowych ciągów technologicznych i układu funkcjonalnego pomieszczeń, właściwego oświetlenia, odpowiedniej wysokości, skutecznej wentylacji i ogrzewania pomieszczeń, właściwej gospodarki wodno – ściekowej oraz odpadami, właściwej lokalizacji.

Opinie negatywne spowodowały, że proponowane przez wnioskodawców rozwiązania projektowe w których nie uwzględniono wymagań higienicznych i zdrowotnych były poprawiane i ponownie przedkładane do uzgodnienia.

1.6. Inne opinie sanitarne.

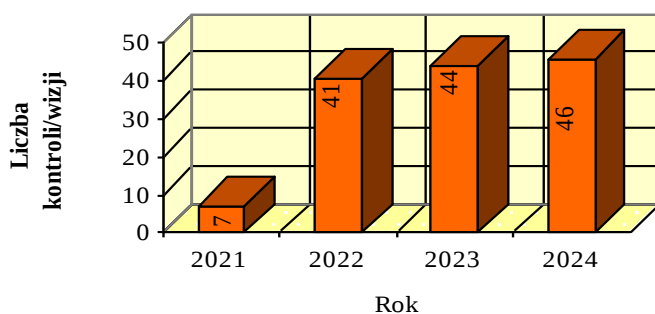
W 2024 r. wydano **14 opinii sanitarnych** na podstawie przepisów odrębnych, które dotyczyły między innymi:

- opinii o pomieszczeniach dla podmiotów przed rozpoczęciem działalności
- ocen higienicznych o materiałach i wyrobach używanych do uzdatniania wody w stacjach uzdatniania wody,
- weryfikacji materiałów zastosowanych do budowy sieci wodociągowej,
- informacji oraz wyjaśnień w zakresie prawa sanitarnego,
- wymiany informacji między podmiotami w sprawach sanitarnych.

Powyższe opinie były wydawane na wniosek zainteresowanych podmiotów i dotyczyły spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych. Analiza projektowanych rozwiązań przeprowadzana była w aspekcie oceny ryzyka narażenia ludzi na czynniki fizyczne, chemiczne i biologiczne, uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia.

2. Kontrole obiektów i wizje terenowe.

W związku z działalnością kontrolną w zakresie nadzoru zapobiegawczego w 2024 r. przeprowadzono **46 kontroli obiektów, w 25 obiektach** stwierdzono nieprawidłowości.



Wykres nr 5. Miasto Zielona Góra. Porównanie liczby kontroli i wizji terenowych przeprowadzonych w latach 2021-2024

Z wyżej wymienionych w 2024 r. kontroli **42 kontrole** dotyczyły obiektów budowlanych przekazywanych do użytkowania i **4 kontrole** dotyczyły podmiotów przed rozpoczęciem działalności - 3 aptek i banku krwiotwórczych komórek macierzystych.

Niewielka ilość kontroli w 2021 r. - 7 była wynikiem pandemii Covid-19. W okresach dużej ilości zakażeń nie przeprowadzano kontroli obiektów budowlanych na podstawie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.

Podsumowanie:

1. Zapobiegawczy nadzór sanitarny realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego w obszarze dotyczącym: planowania przestrzennego w gminie, oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, opiniowania dokumentacji projektowej, dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, wydawania zgody dotyczących odstępstw od przepisów prawa.
2. Celem nadzoru zapobiegawczego jest minimalizowanie lub eliminowanie środowiskowych zagrożeń zdrowia już na etapie planowania przestrzennego, planowania inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko i projektowania obiektu budowlanego oraz zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych podczas eksploatacji nowo realizowanych obiektów.
3. Działalność nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z ilością planowanych przedsięwzięć i realizowanych inwestycji. Stanowiska zajmowane są na wniosek organów prowadzących postępowanie lub zainteresowanych podmiotów. Ogólna ilość rozpatrywanych spraw i wydanych opinii sanitarnych w 2024 r. była niższa o około 10% niż w 2023 r.
4. Odsetek opinii negatywnych w 2024 r. wynosił około 4,5 %, w 2023 r. – 9,3 %. Opinie negatywne dotyczyły głównie dokumentacji projektowej oraz warunków zabudowy.



X. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA I OŚWIATY ZDROWOTNEJ

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

Działania podejmowane w 2024 roku w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, dotyczyły profilaktyki chorób zakaźnych, zapobiegania nowotworom, profilaktyki nadwagi i otyłości, profilaktyki uzależnień oraz działań związanych z sytuacją epidemiologiczną. Realizacja zadań odbywała się poprzez:

- koordynowanie i wdrażanie programów oraz kampanii edukacyjnych,
- organizowanie narad i szkoleń,
- udzielanie pomocy merytorycznej,
- dystrybucję materiałów edukacyjnych,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych, pokazów oraz instruktaży dla uczniów,
- nagłaśnianie problematyki zdrowotnej w lokalnych mediach,
- opracowywanie i zamieszczanie informacji na Facebooku,
- nadzorowanie działalności oświatowo - zdrowotnej.

W roku sprawozdawczym nadzorowano działalność 133 placówek. W nadzorowanych placówkach przeprowadzono łącznie 110 wizytacji, podczas których oceniano sposób realizacji interwencji programowych.

Realizowane programy profilaktyczne i kampanie prozdrowotne:

I. PROGRAMY EDUKACYJNE

1. Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”.



Głównym celem programu było kształtowanie prozdrowotnych nawyków uczniów oraz pogłębienie wiedzy na temat znaczenia diety i aktywności fizycznej. Program realizowany był w szkołach metodą projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami, rodzicami i środowiskiem lokalnym opracowywali metody propagowania zasad zdrowego stylu życia. Program realizowany był w 19 szkołach podstawowych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 3280 uczniów oraz 1313 rodziców. W trakcie realizacji programu przeprowadzono 14 wizytacji, szkolenie dla 17 koordynatorów programu, 3 zajęcia edukacyjne dla 69 uczniów, udzielono 4 wywiady w lokalnych stacjach radiowych oraz zamieszczono na portalu Facebook 43 informacje. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 80 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

2. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”.



Zadaniem programu było zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program adresowany był przede wszystkim do dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczających do przedszkoli. W 2024 roku do programu przystąpiło 10 przedszkoli. W ramach realizacji programu przeprowadzono

13 wizytacji, udzielono 1 wywiadu w lokalnej stacji radiowej, Łącznie działaniami objęto 421 dzieci. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 80 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

3. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS.



Program dotyczył przekazania rzetelnych informacji na temat zakażeń wirusem HIV oraz dostarczenie wiedzy i kształtowanie właściwych postaw wobec osób żyjących z HIV i chorych na AIDS. W ramach programu przeprowadzono 4 wizytacje, 1 poradę, 2 zajęcia edukacyjnych dla 24 uczniów, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, zorganizowano 4 punkty informacyjno-edukacyjnych dla 1950 osób oraz zamieszczono na portalu Facebook 7 informacji na temat profilaktyki HIV/AIDS. Program profilaktyki HIV/AIDS realizowany był w 6 placówkach nauczania i wychowania. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 8520 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

4. Program „Znamie! Znam je?”



Program adresowany był do uczniów szkół ponadpodstawowych oraz uczniów szkół podstawowych z klas VII-VIII, a jego celem było upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. W 2024 roku program realizowany był w 4 szkołach ponadpodstawowych oraz 13 szkołach podstawowych. W trakcie realizacji programu prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, przeprowadzono 13 porad, 11 wizytacji. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 1730 uczniów oraz 1610 rodziców.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

5. Program „Podstępne WZW”



Celem programu było upowszechnienie wiedzy wśród uczniów na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. W 2024 roku program realizowany był w 9 szkołach podstawowych i 2 szkołach ponadpodstawowych. W trakcie realizacji przeprowadzono 10 porad, 8 wizytacji oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 980 uczniów i 795 rodziców.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

6. Program „Wybierz życie-Pierwszy krok”.



Program realizowany był w 2 szkołach ponadpodstawowych. Edukacją dotyczącą zmniejszenia występowania nowotworów wywołanych wirusem HPV objęto 645 uczniów oraz 319 rodziców. W trakcie realizacji programu przeprowadzono 2 porady,

1 wizytację, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz opracowano i zamieszczono 1 informację na portalu Facebook. Dodatkowo w ramach promowania szczepień przeciwko HPV wykonano 2 ekspozycje wizualne dla 1230 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

7. Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów.



Zadaniem programu było zmniejszenie liczby zachorowań na nowotwory poprzez propagowanie profilaktyki pierwotnej nowotworów wśród ogółu społeczeństwa. Program realizowany był w placówkach nauczania i wychowania. W trakcie realizacji programu prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, przeprowadzono 5 wizytacji, 4 zajęcia edukacyjne dla 84 uczniów, wykonano 4 ekspozycje wizualne dla 2560 osób, opracowano 17 informacji na temat profilaktyki nowotworów i zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook. Ogółem działaniami edukacyjnymi objęto 10350 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

8. Wojewódzki Program „Z higieną za Pan brat”



Celem programu była promocja podstawowych zasad higieny wśród dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów klas I-III szkół podstawowych. W 2024 roku program realizowany był w 3 szkołach podstawowych oraz w 10 przedszkolach. W ramach realizacji programu przeprowadzono 13 porad, 12 wizytacji, zamieszczono 5 informacji na portalu Facebook oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 678 dzieci i uczniów i 627 rodziców.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

II. KAMPANIE/AKCJE EDUKACYJNE

1. Światowy Dzień Zdrowia.



W 2024 roku Światowy Dzień Zdrowia obchodzony był pod hasłem: „Moje prawo, moje zdrowie”. W trakcie realizacji kampanii zorganizowano 2 zajęcia edukacyjne dla 4 dzieci, wykonano 1 ekspozycję wizualną dla 800 osób oraz opracowano informację na temat obchodów Światowego Dnia Zdrowia i zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 1425 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

2. Światowy Dzień bez Papierosa i Światowy Dzień Rzucania Palenia



W 2024 roku zorganizowano 2 kampanie antytytoniowe: wiosenną i jesienną, które dotyczyły zmniejszenia zachorowań, inwalidztwa zdrowotnego i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy. Działania edukacyjne prowadzono w placówkach nauczania

i wychowania, ośrodkach sportu i rekreacji, domach kultury oraz w punktach informacyjno-edukacyjnych zorganizowanych w trakcie imprez prozdrowotnych. Ogółem zorganizowano 2 punkty informacyjno-edukacyjne dla 1520 osób, przeprowadzono 1 zajęcia edukacyjne, w których uczestniczyło 22 uczniów, wykonano 4 ekspozycje wizualne dla 3750 osób, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz zamieszczono na portalu Facebook 4 informacje. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 5240 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

3. Kampania „Żyj pełnią życia bez energetyka”.



Zadaniem prowadzonej kampanii edukacyjnej była edukacja na temat skutków zdrowotnych spożywania energetyków. Kampania skierowana była do dzieci i młodzieży. W ramach kampanii odbyły się 3 pogadanki i pokazy prezentacji, w których uczestniczyło 79 uczniów oraz zamieszczono na stronie internetowej i portalu Facebook 2 informacje.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

4. Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”.



Zamiarem realizowanej kampanii było zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności oraz zachęcenia obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. W ramach kampanii zamieszczono na portalu Facebook i stronie internetowej 16 informacji, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, wykonano 2 ekspozycje wizualne dla 1750 osób oraz przeprowadzono 3 szkolenia dla 50 osób pracujących w przedszkolu.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

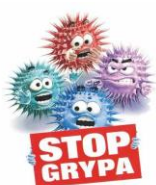
5. Kampania „Dbaj o zdrowie roślin”



Celem kampanii było zwiększenie świadomości dotyczącej zdrowia roślin wśród mieszkańców Europy i wzbudzenie w nich poczucia zbiorowej odpowiedzialności za ich wspólne dobro. W ramach kampanii zamieszczono na portalu Facebook i stronie internetowej 5 informacji oraz wykonano 2 ekspozycje wizualne dla 1100 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

6. Kampania dotycząca profilaktyki grypy.



Kampania dotyczyła propagowania informacji wśród ogółu społeczeństwa na temat bezpiecznych zachowań zapobiegających szerzeniu się zakażeń przenoszonych drogą kropelkową. W trakcie trwania kampanii zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook 11 informacji na temat profilaktyki grypy, udzielono 1 wywiadu w lokalnej stacji radiowej, oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 80 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

7. Europejski Tydzień Szczepień.



Głównym zamierzeniem prowadzonej kampanii było zwiększenie wiedzy na temat korzyści wynikających ze szczepień. W ramach kampanii zamieszczono na portalu Facebook oraz na stronie internetowej 5 informacji, zorganizowano 2 punkty informacyjno-edukacyjne, w których udzielono porad 200 osobom, wykonano 3 ekspozycje wizualne dla 2050 osób, udzielono 2 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 80 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

8. Tydzień dla profilaktyki chorób zakaźnych



W ramach kampanii, której celem było przekazanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do dbania o zdrowie własne i najbliższych prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, na portalu Facebook zamieszczono 10 informacji oraz udzielono 1 wywiadu w lokalnej stacji radiowej. Z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 80 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

9. Kampania „STOP dopalaczom”.



W 2024 roku realizowano kampanię dotyczącą zagrożeń związanych z używaniem *nowych substancji psychoaktywnych*. Celem kampanii była edukacja młodzieży szkolnej na temat negatywnych skutków ich zażywania. W trakcie trwania kampanii prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w placówkach nauczania i wychowania oraz w placówkach wypoczynku letniego/zimowego oraz zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook 2 informacje na temat substancji psychoaktywnych.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

10. Bezpieczne i zdrowe wakacje/ferie.



Zadaniem kampanii była edukacja z zakresu bezpiecznych i zdrowych wakacji letnich/ferii zimowych, zapobiegania chorobom zakaźnym, uzależnień oraz szkodliwości promieniowania UV. Adresatami kampanii były dzieci, młodzież, ich rodzice oraz wychowawcy na koloniach, obozach i zimowiskach.

W ramach kampanii przeprowadzono 21 prelekcji dla 789 uczestników, 37 wizytacji, wykonano 3 ekspozycje wizualne dla 2700 osób, zorganizowano 4 punkty informacyjne dla 310 osób, udzielono 4 wywiadów w lokalnych mediach oraz zamieszczono na stronie internetowej i portalu Facebook 40 informacji na temat bezpiecznych i zdrowych wakacji/ferii. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 4160 osób. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało

około 80 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

11. Kampania „Lekki Tornister”.



Głównym zamierzeniem kampanii była edukacja na temat profilaktyki wad postawy. Adresatami kampanii byli uczniowie klas I - III oraz ich rodzice oraz wychowawcy w szkołach podstawowych. W ramach realizacji kampanii prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, udzielono 8 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych i telewizyjnych, opracowano i zamieszczono na stronie edukacyjnej portalu Facebook 5 informacji i zorganizowano 1 punkt informacyjny dla 250 osób. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 80 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

III. WSPÓŁPRACA.

W 2024 roku Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Zielonej Górze prowadząc działalność oświatowo - zdrowotną współpracowała głównie z:

- Urzędem Marszałkowskim,
- Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli,
- Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Klasku,
- Komisarzatem Policji w Sulechowie,
- Stowarzyszeniem Studentów Medycyny IFMSA Poland Oddział w Zielonej Górze,
- placówkami nauczania i wychowania,
- placówkami wypoczynku letniego i zimowego,
- ośrodkami sportu i rekreacji, domami kultury, bibliotekami,
- lokalnymi mediami.

PODSUMOWANIE:

1. Zadania realizowane w 2024 roku w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z kontynuacji programów edukacyjnych oraz kampanii prozdrowotnych związanych z aktualną sytuacją zdrowotną w kraju.
2. W trakcie realizacji programów edukacyjnych i kampanii prozdrowotnych wykorzystywano różnorodne formy takie jak: szkolenia, zajęcia edukacyjne, narady, instruktaże, pokazy prezentacji, pokazy na pomocach metodycznych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.
3. Podczas prowadzonych wizytacji i porad stwierdza się duże zainteresowanie tematyką prozdrowotną wśród uczniów kadry pedagogicznej, którzy chętnie uczestniczą w realizowanych programach i kampaniach.



Źródło: zs-stanin.pl

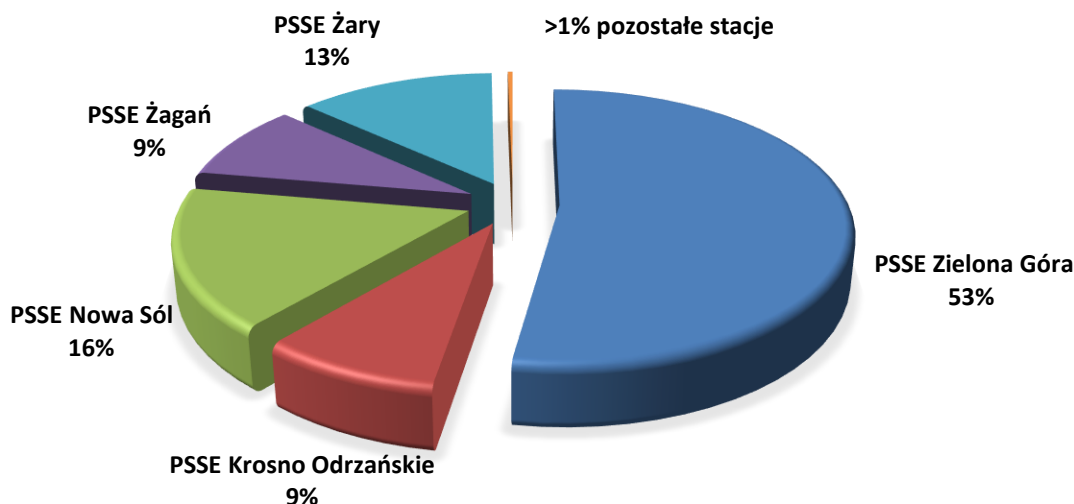
XI. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA

1. Kierunki i zakresy badań

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Zielonej Górze w 2024 roku w ramach nadzoru sanitarnego kontynuował wykonywanie badań na potrzeby pięciu stacji sanitarno-epidemiologicznych, tj.: w Zielonej Górze, w Krośnie Odrzańskim, w Nowej Soli, w Żaganiu, w Żarach w zakresie badań próbek wody, sporali oraz materiału biologicznego pobranego od ludzi. Natomiast pobieranie próbek do oceny narażenia zawodowego oraz badania z zakresu środowiska pracy (z wyłączeniem prędkości i wydajności wentylacji oraz pomiarów pola elektromagnetycznego) w ramach sprawowanego nadzoru w województwie lubuskim realizowane były przez Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Zielonej Górze na potrzeby wszystkich stacji w województwie lubuskim.

W 2024 roku Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Zielonej Górze rozszerzył posiadany zakres akredytacji o numerze AB 622, wydany przez Polskie Centrum Akredytacji o pobieranie próbek wody na pływalni, kąpielisku i w miejscu wykorzystywanym do kąpieli do badań fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych oraz wdrożono oznaczanie pierwiastków w wodzie metodą emisyjnej spektrometrii atomowej ze wzbudzeniem w plazmie indukcyjnie sprzężonej (ICP-OES). W zakresie pomiarów wykonywanych w środowisku pracy rozszerzono zakres akredytacji o pomiary drgań miejscowych i ogólnych. Uaktualniono posiadany zakres akredytacji w obszarze badania wody. Działania podjęto w związku ze zmieniającymi się normami metodycznymi i potrzebami sprawowanego bieżącego nadzoru.

...



Wykres nr 1. Procentowy podział *parametrów* wykonywanych w 2024 r. przez Oddział Laboratoryjny, dla poszczególnych Powiatowych Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych.

Działalność laboratoryjna

Rodzaj i zakres badań.		Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna										
		Zielona Góra	Krosno Odrz.	Nowa Sól	Żagań	Żary	Gorzów Wlkp.	Sulęcín	Międzyrzecz	Słubice	Drezdenko	Świebodzin
Badania środowiskowe	Badania wody do spożycia	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania wody ciepłej w kierunku oznaczeń Legionella sp.	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania wody z basenów kąpielowych	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania wody z kąpielisk	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
Środowisko pracy	Badania natężenia oświetlenia w placówkach oświatowych	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Czynniki fizyczne	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
	Czynniki chemiczne	+	+	+	-	+	+	+	-	-	+	-
Mikrobiologia medyczna i sanitarna	Badania ozdrowieńców, nosicieli, chorych i osób ze styczności w kierunku Salmonella i Shigella	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania od uczniów i studentów	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania biologicznych wskaźników skuteczności procesu sterylizacji	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-

Tabela nr 1. Zestawienie głównych kierunków **badan** wykonywanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze, dla poszczególnych Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych.

W ramach nadzoru sanitarnego w 2024 r. były wykonywane następujące badania:

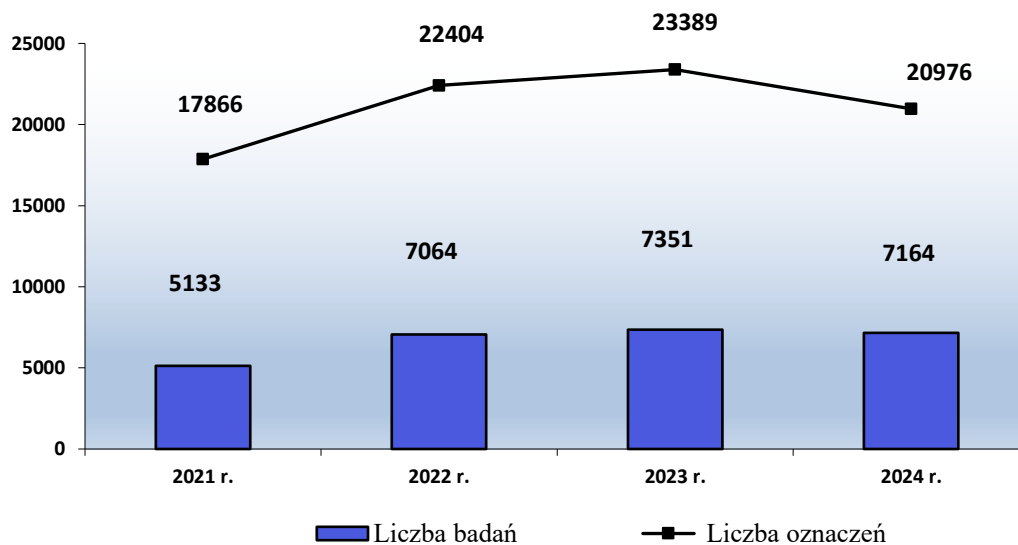
- środowiskowe,
- środowiska pracy,
- pomiary oświetlenia w placówkach oświatowych,
- w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi,
- z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej.

Łącznie wykonano 7164 badań i pomiarów, co w przeliczeniu na zbadane parametry fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne daje liczbę 24794 oznaczeń.

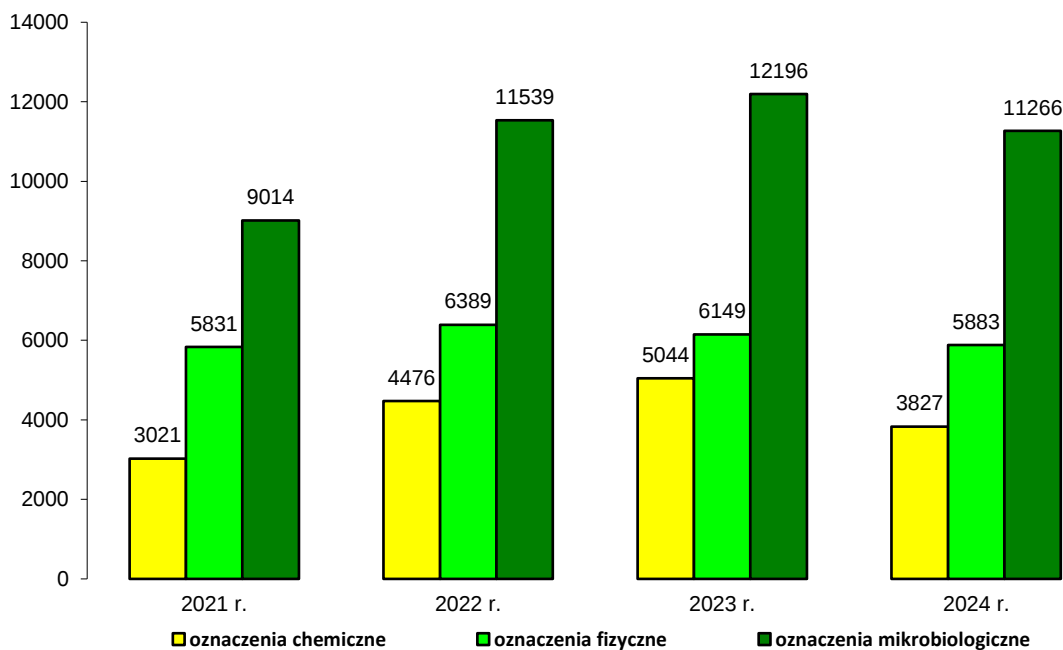
Działalność laboratoryjna

Lp.	Rodzaj nadzorowanych badań/pomiarów	Badania/pomiary	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
1.	Badania środowiskowe	2581	3125	5527	4300
2.	Badania/pomiary środowiska pracy	357	702	121	0
3.	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	4013	0	0	6966
RAZEM:		7164	3827	5883	11266

Tabela nr 2. Liczba wykonanych badań/pomiarów i parametrów w 2024 r.



Wykres nr 2. Porównanie liczby badań/pomiarów i łącznej liczby oznaczeń wykonanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze w latach 2021-2024.

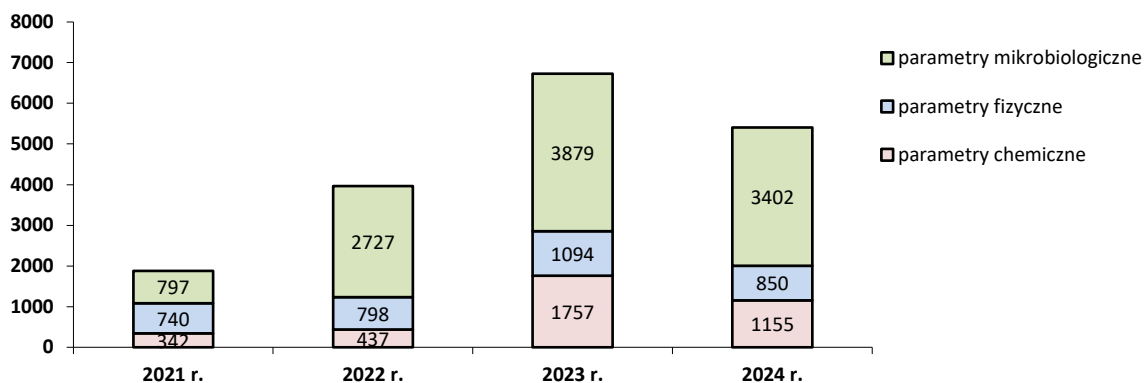


Wykres nr 3. Porównanie liczby oznaczeń chemicznych, fizycznych i bakteriologicznych wykonanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze w latach 2021-2024.

Działalność laboratoryjna

Lp.	Rodzaj nadzorowanych badań/pomiarów	Badania pomiary	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
1.	Badania środowiskowe	454	603	719	674
2.	Badania/pomiary środowiska pracy	221	552	3	0
3.	Pomiary oświetlenia w placówkach oświatowych	115	0	128	0
4.	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	1486	0	0	2728
RAZEM:		2276	1155	850	3402

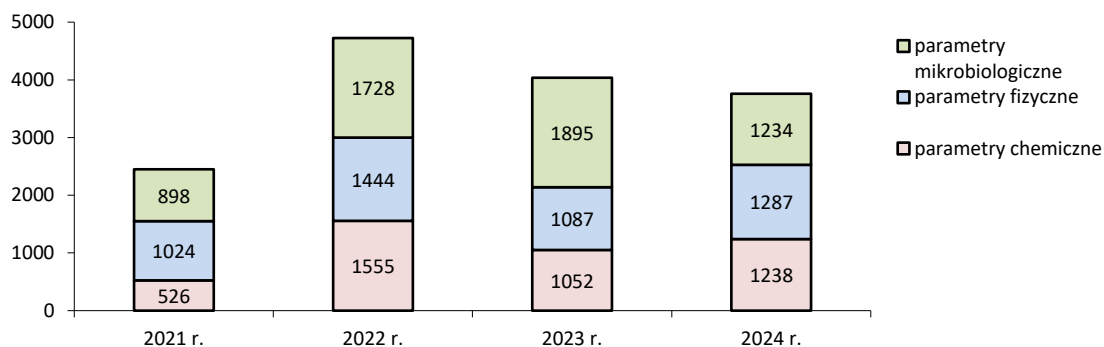
Tabela nr 3. Liczba wykonanych badań/pomiarów i parametrów w 2024 r. dla powiatu grodzkiego



Wykres nr 4. Liczba wykonanych parametrów dla powiatu grodzkiego w latach 2021-2024.

Lp.	Rodzaj nadzorowanych badań/pomiarów	Badania/pomiary	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
1.	Badania środowiskowe	548	1124	1180	649
2.	Badania/pomiary środowiska pracy	54	114	0	0
3.	Pomiary oświetlenia w placówkach oświatowych	98	0	107	0
4.	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	324	0	0	585
RAZEM:		1024	1238	1287	1234

Tabela nr 4. Liczba wykonanych badań/pomiarów i parametrów wykonanych w 2024 r. dla powiatu ziemskiego

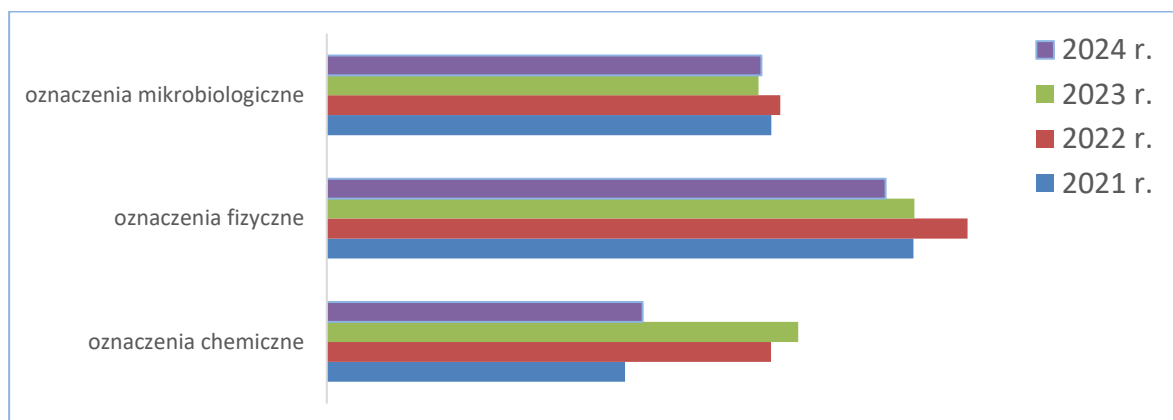


Wykres nr 5. Liczba wykonanych parametrów dla powiatu ziemskiego w latach 2021-2024.

2. Badania laboratoryjne

2.1. Badania środowiskowe.

W 2024 r. w Oddziale Laboratoryjnym w ramach nadzoru sanitarnego wykonano łącznie 2581 badań / 12952 parametrów w próbkach środowiskowych.



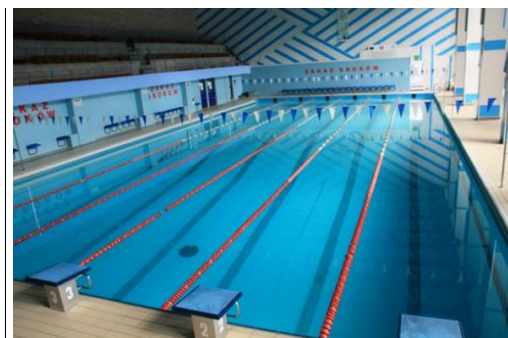
Wykres 6. Porównanie liczby oznaczeń środowiskowych wykonanych w latach 2020 – 2023.

Badania środowiskowe w 2024 r. obejmowały badania próbek wody tj.: przeznaczonej do spożycia w ramach monitoringu parametrów grypy A i grupy B, wody ciepłej w kierunku badań Legionella, z pływalni i kąpielisk. Kontynuowano badania próbek wody na skażonym terenie po pożarze hali w Przylepie, w której składowane były chemikalia. Łącznie wykonano 407 oznaczeń chemicznych i 99 oznaczeń fizycznych.



fot. rawpixel, pobrane z Unsplash.

W 2024 r. przebadano 985 próbek wody do spożycia w zakresie badań mikrobiologicznych z czego 10% nie spełniało wymagań zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia. W zakresie badań fizyko-chemicznych 1% przebadanych próbek nie spełniało wymagań.



fot. mosir.zgora.pl

W 2024 r. w ramach nadzoru sanitarnego na pływalniach wykonano 329 oznaczeń mikrobiologicznych oraz 359 oznaczeń fizyko-chemicznych.

Przeprowadzono również 91 badań próbek wody ciepłej w kierunku oznaczenia liczby bakterii z rodzaju *Legionella*, z czego blisko 13% z nich nie spełniało wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

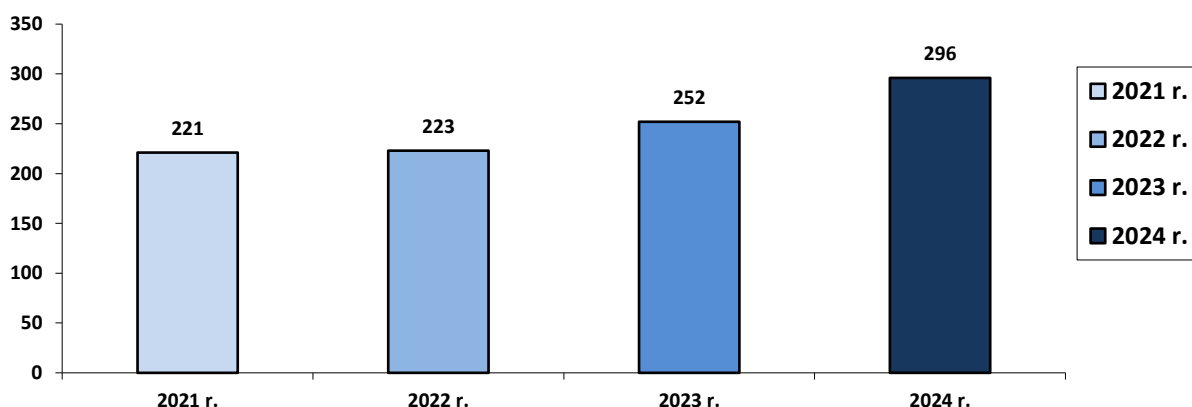


fot. A. Tonder

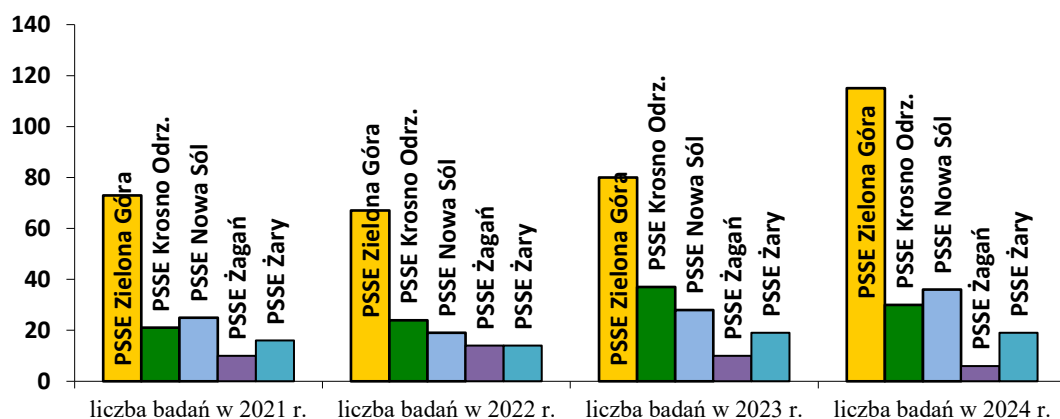


Fot. cadprojekt.com.pl

W 2024 r. w ramach nadzoru sanitarnego wykonano 207 badań próbek wody ciepłej w kierunku oznaczenia liczby bakterii z rodzaju *Legionella*, z czego 24 z nich, co stanowi 12%, nie spełniało wymagań zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia.



Wykres nr 7. Liczba *badania* próbek wody ciepłej (woda do spożycia i woda z pływalni) wykonanych w kierunku bakterii *Legionella* w latach 2021-2024.



Wykres nr 8. Liczba *badania* próbek wody ciepłej wykonanych w kierunku bakterii *Legionella* dla poszczególnych Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych w latach 2021 – 2024.

Działalność laboratoryjna



fot. Urząd Gminy w Świdnicy

W 2024 roku w ramach nadzoru sanitarnego wykonano 8 badań mikrobiologicznych wody z kąpielisk, wykonując łącznie 16 oznaczeń. Wymagania mikrobiologiczne, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli, były spełnione w 100% badanych próbek.

Badania w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi wykonywane były z uwagi na skargi ludności. W 2024 r. stanowiły zaledwie 0,8 % wszystkich badań środowiskowych. W pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w 2024 r. zostały przeprowadzone pomiary hałasu komunalnego.

2.2. Badania środowiska pracy.

W 2024 r. w ramach nadzoru sanitarnego badania/ pomiary czynników szkodliwych w środowisku pracy wykonano na 91 stanowiskach pracy, m.in.. w zakładach obróbki metali, drewna, zakładach produkcji tworzyw sztucznych, piekarni i szpitalu.



Fot. Marcin Kubacki



Fot. ze strony <https://spzoz1.rzeszow.pl/szpital/centralna-sterylizatornia/>



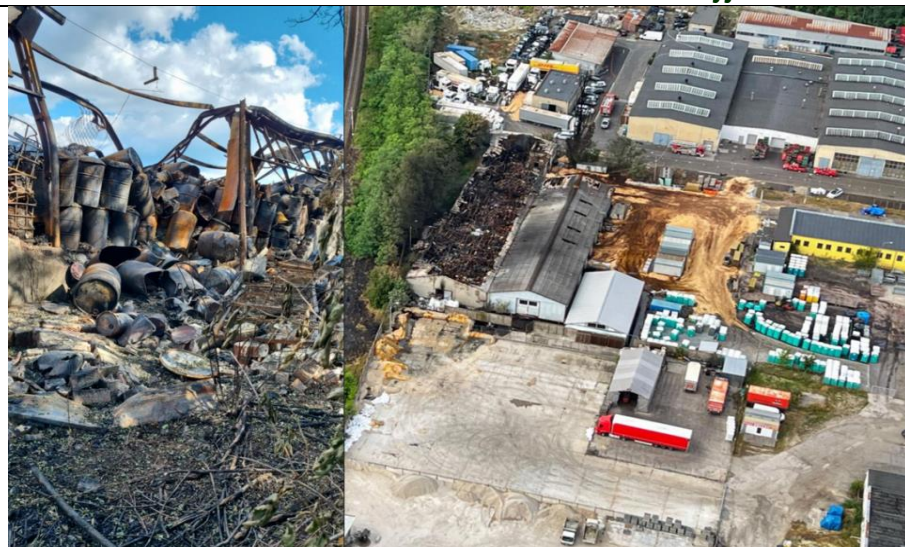
Fot. A. Tonder



Fot. Mariusz Kapala / GL. Archiwum

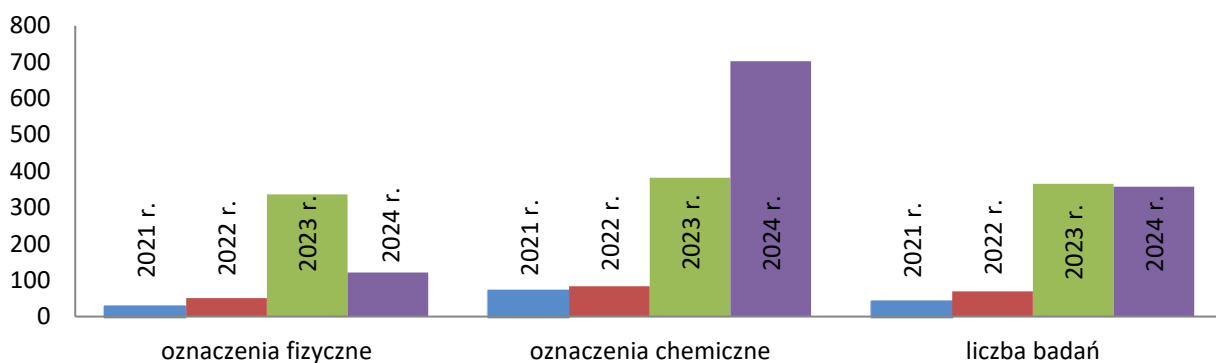
Wykonano badania stężenia pyłu, metali, tlenku węgla, rozpuszczalników organicznych oraz przeprowadzono pomiary hałasu i drgań. W placówkach oświatowych wykonano pomiary oświetlenia w 21 salach lekcyjnych.

Łącznie w 2024 r. wykonano 367 badań na stanowiskach pracy, co daje 823 oznaczeń chemicznych i fizycznych.

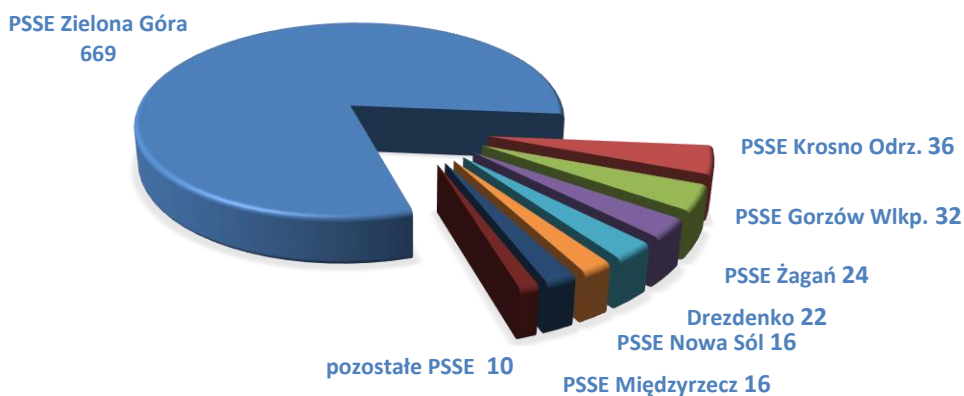


Fot. Facebook/Janusz Kubicki

W 2024 roku kontynuowano badania powietrza w zakładach pracy znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie spalonej hali, w której składowane były chemikalia. Próbki powietrza były pobierane w trakcie trwania prac porządkowych na pogorzelisku i wywózki toksycznych odpadów. Pobrano łącznie 235 próbek powietrza i wykonano 468 oznaczeń.



Wykres nr 9. Porównanie liczby oznaczeń z zakresu środowiska pracy wykonanych w latach 2021 - 2024.

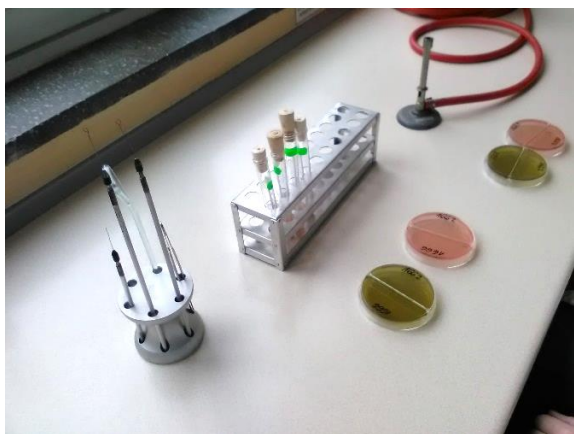


Wykres nr 10. Liczba oznaczeń z zakresu środowiska pracy wykonanych dla poszczególnych stacji sanitarno-epidemiologicznych w 2024 roku.

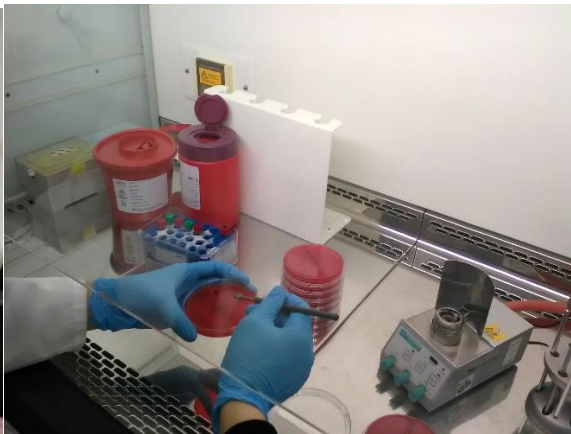
2.3. Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej

Z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej, w ramach nadzoru sanitarnego w 2024 r. wykonywano badania:

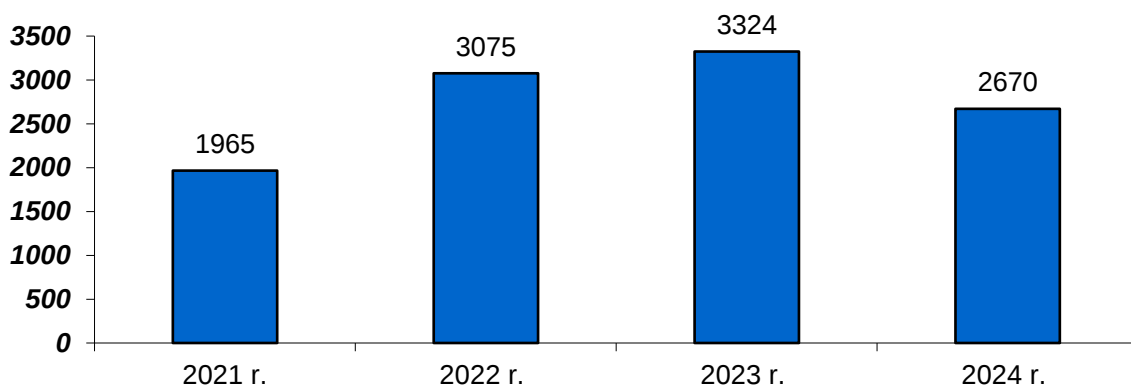
- materiału diagnostycznego od człowieka, także w ramach zatruc pokarmowych,
- próbek pobranych od uczniów i studentów do celów sanitarno – epidemiologicznych,
- biologicznych wskaźników skuteczności procesów sterylizacji.



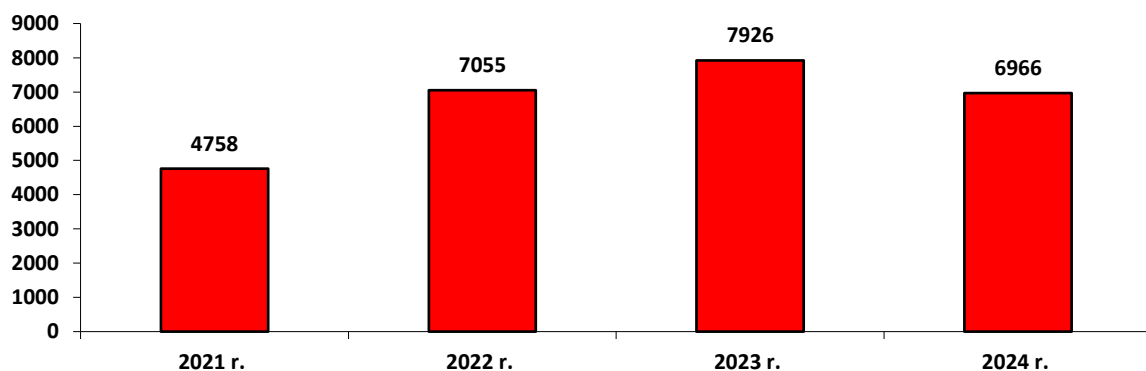
Fot. P. Furmانيak



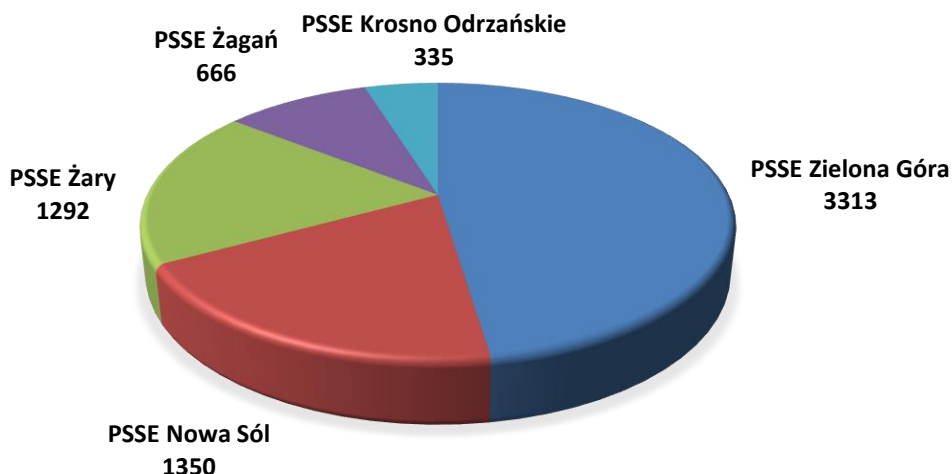
Fot. A. Tonder



Wykres nr 11. Porównanie liczby wykonanych *badan* do celów sanitarno – epidemiologicznych próbek pobranych od uczniów i studentów w latach 2020-2023.

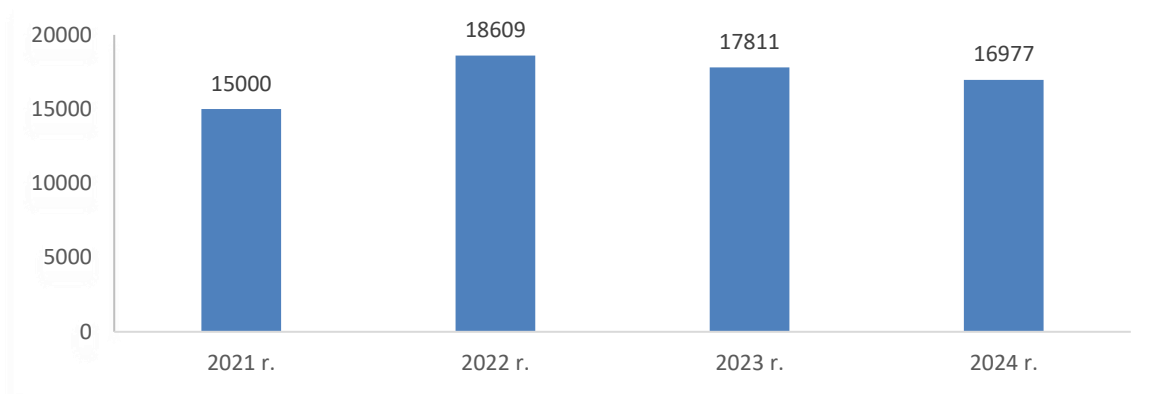


Wykres nr 12. Porównanie *liczby oznaczeń* wykonanych z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej w latach 2021 – 2024 finansowanych z budżetu państwa.



Wykres nr 13. Liczba oznaczeń z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej wykonanych w 2024 dla poszczególnych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych.

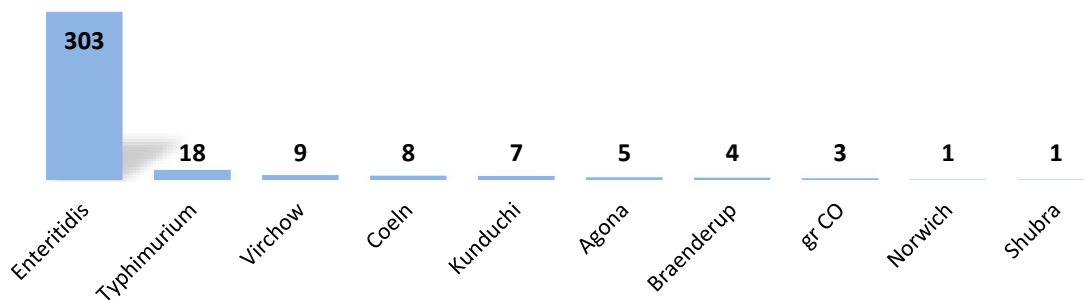
W ramach obowiązkowych badań sanitarno-epidemiologicznych wykonano łącznie 20970 badań, z czego 1419 badań próbek diagnostycznych (próbki od osób chorych, ozdowieńców, nosicieli i osób ze styczności), 2670 badań próbek od uczniów i studentów oraz 16977 badań próbek od osób branżowych (osoby podejmujące lub wykonujące prace, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby).



Wykres nr 14. Liczba badań sanitarno-epidemiologicznych wykonanych w latach 2021 - 2024 dla osób branżowych

W 2024 roku wykonano badania próbek w ramach dochodzenia epidemiologicznego dotyczącego ognisk zatruc pokarmowych w powiatach zielonogórskim, krośnieńskim i żarskim. Pobrane próbki przebadano w kierunku *Escherichia coli* O:157, *Yersinia* sp., *Salmonella* sp. oraz *Shigella*. Łącznie w ramach dochodzeń epidemiologicznych przeprowadzono 229 badań i wykonano 311 oznaczeń. U 5 osób w pobranych próbkach wyhodowano pałeczki *Salmonella* Enteritidis.

W 2024 roku u 187 badanych osób potwierdzono obecność bakterii *Salmonella* o typach serologicznych: Enteritidis, Typhimurium, Virchow, Agona, Braenderup, Coeln, Kunduchi, Shubra i grupy CO. Najczęściej występującym szczepem bakterii była *Salmonella* Enteritidis.



Wykres nr 15. Typy serologiczne bakterii *Salmonella* wyhodowane w 2024 roku.

Podsumowanie:

1. W 2024 r. Oddział Laboratoryjny rozszerzył i uaktualnił Zakres Akredytacji Nr AB 622 w zakresie metod badawczych oraz pobierania próbek.
2. W ramach działalności statutowej w 2024 r. wykonano łącznie 7164 badań i pomiarów co w przeliczeniu na zbadane parametry fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne daje liczbę 20976. W porównaniu do 2023 r. odnotowano 2,5% spadek ilości prowadzonych badań i 10% spadek ilości oznaczonych parametrów.
3. Największą liczbę badań/parametrów w ramach nadzoru sanitarnego Oddział Laboratoryjny wykonał dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze tj. 53 % ogólnej liczby, następnie 16% dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli, 13% dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach i po 9% dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krośnie Odrzańskim i Żaganiu. Ilość badań wykonanych dla pozostałych stacji sanitarno-epidemiologicznych stanowiła poniżej 1% ogólnej liczby.
4. W 2024 roku wyniki 158 badań nie spełniały wymagań określonych w aktach prawnych, co stanowiło ponad 2% badań wykonanych w ramach nadzoru sanitarnego.
5. Badania w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w 2024 r. stanowiły zaledwie 0,8 % badań środowiskowych.
6. Ilość wykonanych oznaczeń w środowisku pracy wzrosła ponad o 12% w stosunku do roku poprzedniego, natomiast w zakresie mikrobiologii medycznej i sanitarnej spadła o 12%. Ilość oznaczeń środowiskowych spadła blisko o 25% w stosunku do roku 2023.
7. Badania wody i powietrza po pożarze hali z toksycznym odpadami w Przylepie były prowadzone do zakończenia całkowitego uporządkowania pogorzeliska.
8. W 2024 roku o 18% wzrosła liczba pobranych próbek wody ciepłej w kierunku oznaczania bakterii z rodzaju *Legionella*. Odsetek wyników niezgodnych z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia był porównywalny do 2023 roku.